నవశక్తి

Vol. 1, no. 45

(Nov. 16, 1938)

బెజవాడ, 1938

Record no. 682

Navaśakti

Vol. 1, no. 45

(Nov. 16, 1938)

Bejavāḍa, 1938

Record no. 682

జమీందారీ విచారణ కమిటీ రిపోర్టు

Regd. No. M. 3824

నవశక్తి

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ పత్రిక

సంపాదక వర్గము: మద్దూరి చంద్రశేఖరరావు (సంపాదకుడు), కంభంపాటి సత్యనారాయణ, పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య, [illegible] వెంకటరామయ్య.

సంపుటం 1 } బుధవారము 16—11—38 వెల [illegible] { సంచిక 45

***

భారత దేశపు రైతు చిరకాలము నుండి తన్ను బంధించిన శృంఖలాలను త్రెంచుతున్నాడు. జమీందారులు, వడ్డీ వ్యాపారులు తెగిపోయే గొలుసులను కాపాడ జూచుచున్నారు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాది తన ఏజెంట్లు, మిత్రులైన జమీందారులు, వడ్డీ వ్యాపారుల ప్రయత్నాలు విఫలమౌట జూచి పెద్దకేక పెడ్తాడు.

***

నవశక్తి

చందా వివరాలు

సంవత్సర చందా	రూ 3—0—0
అర్ధ సంవత్సర చందా	1—10—0
విడిప్రతి	0—1—0

* * *

చందాదారులను చేర్పించాలి!

నవంబరులో ఈ క్రింది విధంగా చేర్పించాలని [illegible] ఇచ్చినాం. ఈ "కోటా"ను పూర్తి [illegible] పార్టీ సభ్యుల, [illegible] [illegible] ప్రథమ కర్తవ్యము అని [illegible] అనుకున్నాం.

[illegible] పార్టీ సభ్యులు [illegible] [illegible] 'కోటా' పూర్తిచేస్తారని నమ్ము చున్నాం.

	నవంబరు నెల మొదటి వారంలో	
	కోటా	చేర్పించినవి
[illegible]	7	0
[illegible]	50	1
[illegible]	50	3
[illegible]	[illegible]	20
[illegible]	50	6
[illegible]	50	2
[illegible]	[illegible]	2
[illegible]	[illegible]	3
	260	37

హెచ్చరిక

లేటు మా తండ్రి గారగు బాలేమర్తి లక్ష్మీ నరసింహంగారు రచియించిన పుస్తకములను గురించి, నాకున్నూ, మా తల్లిగారికిన్ని జరిగిన వ్యాజ్యములో గుంటూరు జిల్లా కోర్టు వారు O/S 5/37 నరో ది 1-10-38 న, యిచ్చియున్న రాజీనామా తీర్పు ప్రకారం [illegible] వంతు భాగమును అమ్ముకొనుటకు హక్కు కలిగి యున్నాను. కనుక సదరు పుస్తకములు కావలసినవారు నా పేర మాత వ్రాసి తెప్పించు కొనవచ్చును.

అర్తను:—

బాలేమర్తి నాగభూషణరావు.

అరండల్ పేట, గుంటూరు.

లంచగొండి తనానికి డిస్మిస్ చేయబడ్డ కాజ కరణంగారి పద్య.

గత సంవత్సరం కాజ గ్రామ డిప్యూటీ హెడ్ కరణం శ్రీ కోసూరి శ్రీరాములుగారు లంచమివ్వని రైతుల వంచితాగు చేసినట్లు వ్రాయుటయు అందుమీద అపరాధపు పన్ను విధించుటయు తమకు రైతులకు తెలిసి పిటీషను పెట్టుకొనగా కరణంగారు చేసిన తప్పులు పని డిప్యూటీ కలెక్టరుచేత్తు రుజువు అయినం దున మూడు మాసములు కరణంగారు సస్పెండు చేయబడుటయు, అయినను కరణంగారు జిల్లా కలెక్టరుకు అప్పీలు చేయగా జిల్లా కలెక్టరు మరికొంత విచారణచేసి కరణాన్ని డిస్మిస్ చేయుటయు జరిగినవి. యింటితో మానుకో లేదు కరణంగారు. యీ సంవత్సరం కూడా లంచం యివ్వవలసినదిగా సమయాలు పోనక్కర యడుగారు గ్రామం వచ్చినప్పుడెల్లా అడిగారు. లక్ష్మయ, యునికేషన్ గుమాస్తాలచేత కబురం పారు. లంచము యివ్వుట అధర్మమనిన్నీ యిచ్చేది లేదనిన్నీ జవాబు చెప్పారు రామిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి వగైరా పెద్దరైతులు.

డిస్మిస్ చేయబడ్డ కరణం కోసూరి శ్రీరాములుగారే యింకా ఉద్యోగంలో ఉన్నారు. వారు రైతులను బాధించుటకై 28-10-38 తేదీ రాత్రి కాలవకు గండ్లు పెట్టించి తెల్లవారే సరికి పోనక్కరయడు గారిని తీసుకువచ్చి గండ్లు రైతులు పెట్టినట్లుగా వ్రాయించినారు. 27-10-38 తేదీన గ్రామంలో గొప్ప వర్షము కురిసింది. 28 వ తేదీన రైతులు గండ్లెందుకు పెడతారు? పైగా పొట్టమీద నున్న వరికి నీరెక్కువైతే తెల్లరంకి వేస్తుంది

పై విషయాలతో వివి తాలూకా రైతుసంఘ సహాయ కార్యదర్శి పేకేటి రంగారెడ్డి వగైరా 106 గురు రైతులు జిల్లా కలెక్టరు గార్కి 31-10-38 తేదీన వ్రాశారు. జిల్లా, తాలూకా కాంగ్రెసు రైతు సంఘాలకు, శ్రీ కాట్రగడ్డ వెంకట నారాయణరావు యం. యల్. యే. గారికి కూడా తెలియపరచారు.

(ఒక విలేఖరి)

* * *

జిల్లాబోర్డు పాఠశాలల దుస్థితి.

తిరువూరు తాలూకా పల్లెటూర్లలో గల పాఠశాలలు చాలా భాగం పిల్లలుంటే మాష్టరు లేక మాష్టరుంటే పిల్లలు లేక ఎప్పుడూ స్కూళ్లు తెరచియే యుండవు.

ఈ మధ్య పోశ్యభట్ల సత్యనారాయణగారు, రామినేని పిచ్చయ్యగారు మేమూ కలసి తిరిగి నప్పుడు తెల్లదేవరపల్లిలో యున్న స్కూలు విషయమై విచారించగా ఈ దిగువ విషయ ములు తెలసినవి.

అప్పటి బోర్డు స్కూలు మాష్టరుగారికి బోర్డువారు యిచ్చే జీతం గాక విద్యార్థుల వద్ద నుండి చిన్న పిల్లలకు నెల 1కి 0-1-0 లున్నూ, పెద్ద పిల్లలకు నెల 1కి 0-8-0 లున్నూ వసూలు చేయుచుండినియు, ఆ గ్రామములో యున్న గంగవల్లి వెంకట్రామారావుగారు వగైరా వారి అన్నదమ్ముల తాలూకు వ్యవహారములు చూచినందుకు నెలకు 2 బస్తాల ధాన్యం యిచ్చెదరనియు. ఎల్లప్పుడునూ గంగవల్లివారి వ్యవహారంలు చూచుటతోడనే సరి పోవుచున్నందున నెలకు వారం దినములైనా పాఠశాల తెరచియుండదు గాని స్కూలు తెరచివున్నా మూసివున్నా విద్యార్థుల వద్ద నుండి వసూలు చేయు వేతనములు మాత్రం తప్పుటలేదని తెలిసినది.

(ఒక విలేఖరి)

* లేఖలు *

కాకినాడ ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళ మేనేజరులు చేయుచున్న అక్రమ కార్యములు.

అయ్యా,

ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళలో పని చేయుచున్న ఉపాధ్యాయులు వారిమొక్క మేనేజర్ల వల్ల చిరకాలము నుండి ఆర్థికము గాను శారీరకముగాను అనేక కష్టములు పడు చున్నారు. వారి శ్రమయును, కాలమును, సరియైన ప్రతిఫలము కాని తమ 8-0-0 ఉద్యోగములకు వినియోగించు చున్నారు. స్వార్థ పరులైన మేనేజరులు ఉపాధ్యాయులకు చేయు చున్న అక్రమములను గుర్తించి ప్రభుత్వము వారు ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళ ఉపాధ్యాయుల కష్టములను తొలగించుటకు మదరాసు ఎలిమెంటరీ విద్యా చట్టములో స్కూలుకు వచ్చేటి మొత్తం గ్రాంటులో 85% గ్రాంటు ఉపాధ్యాయులకు చెందవలయుననియు పరీక్షాధికారుల (Inspecting officers) కు ఒప్పించెడి కారణములతో కూడిన (Three months Notice) ఇవ్వనిదే తమ అధికారములో నున్న ఉపాధ్యాయులను తీసివేయుటకు వీలు లేదనియు మొదలగు మార్పులను గావించిరి.

ఈ మార్పులకు ఉపాధ్యాయులమైన మేము ప్రభుత్వమునకు హృదయ పూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాము.

ఈ మార్పులు కల్గిన నాటినుండియు కాకినాడ ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళ మేనేజరులు మీటింగులపై మీటింగులు పెట్టుకొని తమ అక్రమ, అవినీతి కరమగు కార్యములను ఇంకను ఎక్కువగా సాగించుటకు పూనుకొనుచున్నారు.

పూర్వమువలెనె తక్కువ జీతము లిచ్చి ఎక్కువ జీతములకు సంతకములు చేయుమనియు, ప్రతిఫలము లేని ప్రోనోట్లు వ్రాయుమనియు తమయొక్క యుపాధ్యాయులను బలవంతము చేయుచున్నారు. Certificate ను పూర్తి గావించుకొనుటకు 1½ సంవత్సరం Practical Service యుండవలయునని ప్రభుత్వము గావించిన నిర్బంధము వలన మేము పూర్తిగా మేనేజరుల దయపై ఆధారపడవలసియున్నది. అందుచే వారు మమ్ములను తమ స్కూళ్ళ వ్యాపారమునకు పనిముట్లుగా నుపయోగించు కొని మమ్ములను ఆర్థికముగా దోచుకొనుటయే గాక కొన్ని అవినీతి వాక్యములద్వారా నీతి దూరులుగా చేయుచున్నారు. ఇట్టి దౌర్జన్య పూరితమైన "మేనేజుమెంటు పద్ధతి నశించు గాక" అని టిన్నివేలులోని ఉపాధ్యాయులు కేకలు వేసినంత మాత్రమున ఉపాధ్యాయులు దౌర్జన్యమును పురిగొల్పుచున్నారని గౌరవనీయులు సుబ్రాయన్ మంత్రిగారు ఉపాధ్యాయులను మందలించిరి. కాని ఎలిమెంటరీ బడిపంతుళ్లెక్కడ? దౌర్జన్య మెక్కడ? ప్రభుత్వం వారు మాకు కలుగజేసిన హక్కులను సరిగా అమలు పరుపని మేనేజరులను మేము కోరు చున్నాము. ప్రభుత్వమువారు యుపాధ్యాయుల హితుతో న్యాయమైన హక్కుల నొసంగినను మేనేజరులు, కుతంత్రములచే ప్రభుత్వ శాసనముయొక్క అనుభవము నిరోధించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు, కొన్ని చిన్నవి మరచి మేనేజరులు అసహాయులగు యుపాధ్యాయుల మెడల సిరింపుకై ప్రవర్తించుచున్నారు.

తాము చెప్పినట్లు వినని ఉపాధ్యాయులకు సరియైన కారణములు లేకున్నను Three Months Notices జారీ చేయుచున్నారు. ఈ పట్టణములో నూతనముగా స్థాపింపబడిన ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళ ఉపాధ్యాయ సంఘమునందు సభ్యులుగా జేరినను, అథవా పక్షము ఆ సభ యొక్క మీటింగులకు హాజరైనను పనినుండి తొలగించెదమని కొందరు మేనేజర్లు తమ యొక్క యుపాధ్యాయులను బెదరించుచు న్నారు. మమ్ములను శాశ్వతముగా అంధకారములో నుంచుటయే వారి తలంపు కాబోలు!

కాబట్టి ప్రభుత్వము ఉపాధ్యాయుల రక్షణ కొరకు గావించిన మార్పులను మేనేజర్లు తమ యిష్టముచే నోడించి భగ్నము చేయకలందు టను ప్రభుత్వమువారు గమనించి, అట్టి అక్రమ చర్యల సందర్భములో మేనేజరులపై తగు చర్య తీసుకొని ఉపాధ్యాయులను, ప్రభుత్వ శాసనమును రక్షించుట అవసరమని వినయ పూర్వకముగా ప్రభుత్వమునకు మనవి చేసు కొనుచున్నాము.

ఇట్లు,
సెక్రటరీ.
కాకినాడ ఎయిడెడ్ స్కూళ్ల ఉపాధ్యాయ సంఘం

* * *

కాకినాడ రేంజి ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ల ఉపాధ్యాయులకు ఒక విజ్ఞప్తి.

ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళ ఉపాధ్యాయ సోదరులారా! ప్రతి దినము మేనేజరుల వలన పొందు చున్న బాధలు మీకు వేరుగా తెలియజేయ నవసరము లేదు. ఆ బాధలను సాధ్యమైనంత త్వరలో తొలగించు కొనుటకు కాకినాడలో ది 16-10-38 తారీఖున కాకినాడ సెంటర్ ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళ ఉపాధ్యాయ సంఘమును నూతనము నెలకొల్పితిమి. కావున ఈ సంఘము నందు కాకినాడ రేంజిలోనున్న ప్రతి ఎయిడెడ్ స్కూలు యుపాధ్యాయుడును సభ్యుడుగా జేరి సాధ్యమైనంత త్వరలో ఈ సంఘమును కాకినాడ రేంజి ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళ ఉపాధ్యాయ సంఘముగా మార్చవలయునని ఆయా గ్రామములలోనున్న ఉపాధ్యాయులను కోరుచున్నాము.

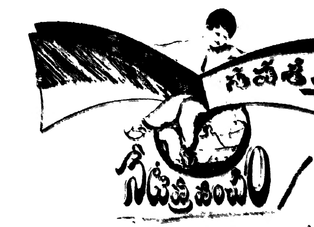
ఇట్లు,
సెక్రటరీ
కాకినాడ ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళ ఉపాధ్యాయ సంఘము.

* * *

జమీందార్ల కుట్ర.

29—10—38 నెల్లూరు జిల్లా కోవూరు తాలూకా బుచ్చిరెడ్డిపాలెం గ్రామములో గ్రామ మధ్యయందు రచ్చమీద ఒక ఆడుమనిషి చని పోయి యుండెను. ఆమె యీ గ్రామమునకు 8 మైళ్ళ సమీపమున యుండు మిక్లెన్‌పేట కాపురస్థురాలు. ఆమెపేరు కొండమ్మ. ఆమె వస్త్రె కులస్థురాలు. ఆమె చిల్లర వ్యాపారముచే జీవించు చుండెడిది. యేకారణముచేతనో ఆత్మహత్య చేసుకొని చనిపోయెను. బుచ్చిరెడ్డిపాలెములో దొడ్లవారు అను జమీందార్ల యొక్క గొప్ప కుటుంబము యున్నది. శ్రీవారి కుటుంబమునకు సంబంధించిన గడెక్కు చిన్నక లాంటి అల్లూరు బలరామరెడ్డిగారు యున్నారు. ఈ గ్రామ కాపురస్థులున్ను స్వతంత్ర జీవులున్నూ అగు 1. మోర్ల యానాదయ్య (కోవూరు తాలూకా రైతు సంఘం కార్యదర్శి) 2. కోట అప్పాయి 3. పులిన్ పెంచలయ్య (కాంగ్రెసు సోషలిస్టు) అనే యువకులు కలరు. పై యువకులపై ద్వేషముగల బలరామయ్య మరికొంత మందివారి బృందము కలసి యీ ఆడుమనిషి చావు చేసినట్లున్ను కొన్ని నగలు అపహరించి నట్లున్ను 29-10-38 రిపోర్టు యిచ్చి 1. షేక్ మిరాసాహెబు 2. షేక్ లాలా సాహెబు అను యిద్దరు మహమ్మదీయులను కొంత సొమ్ము లంచము యిచ్చి నేరము చేసినట్లుగా పై యువకులమీద పంచాయితీల యెదుట అబద్ధము చెప్పించినారు. అంతట బుచ్చిరెడ్డిపాలెం పోలీసు సబ్ యినస్పెక్టరు శ్రీరాములు వంటి వారున్ను, ఆత్మకూరు సర్కిల్ యినస్పెక్టరుగారైన శ్రీ పూరేటలం వెంకటేశ్వరరావుగార్లున్ను మిక్కిలి శ్రమపడి న్యాయమును విమర్శింపగా పైసాక్షులకు ఏమియు తెలియదు అనిన్ని రాచబందువు అల్లూరు బలరామిరెడ్డి వగైరా చెప్పమంటే చెప్పినాము అని చెప్పినారు. నిర్దోషులగు యువకులు అపహరించినట్లు చెప్పే నగలు యావత్తు యల్లమసాలెంలో కొండమ్మయే యిప్పటికి రెండు మాసముల క్రిందట కుదువ యుంచినట్లున్ను సదరు నగలను పోలీసువారు వశ్రాతీసి తమ స్వాధీనములో యుంచుకొని యున్నారు అని తెలిసినది. ఈ అక్రమ చర్యను గురించి జమీందార్ల యొక్క నిరంకుశత్వమును గ్రామమంతయు చీదరించు చున్నది. యిలాంటి అక్రమ చర్యలను యిక మీదట జరుగకుండా ప్రభుత్వంవార్లు చేయుదురు అని మా ప్రార్థన.

బుచ్చిరెడ్డిపాలెం 5—11—38 }   ఇట్లు బుచ్చిపౌరులు.

గత మాసం రోజులలో ప్రపంచ మేవిధముగా పరిణామము చెందినదీ చూద్దాము.

జకోస్లొవేకియా

జకోస్లొవేకియాలో ఒక భాగమైన రుథీనియా, కమ్యూనిస్టు పార్టీని నిషేధించింది. ఇది జరిగిన మరికొన్ని రోజులకు కమ్యూనిస్టు పార్టీని స్లోవకు ప్రాంతము, జెకోస్లొవేకియా ప్రభుత్వము కూడ నిషేధించింది. అదవరకు 30 మంది పార్లమెంటరీ సభ్యులను కలిగియుండిన పార్టీ, జెకోస్లొవేకియా స్వాతంత్ర్యాన్ని కాపాడడానికి తీవ్రంగా పని చేయుచున్నందున నిషేధించ బడింది. ఏదో ఒక రీతిని జర్మనీతో సఖ్యంగా ఉండాలని జకోస్లొవేకియా ప్రయత్నిస్తూ ఉంది. రుథేనియాలో ఒక్క కమ్యూనిస్టు పార్టీయేగాక, అసలేపార్టీ గూడ ఉండకూడదని కూడ నిషేధించబడింది. జకోస్లొవేకియా యంతటను ఇట్టి నిషేధము త్వరలో వస్తుంది. అంటే హిట్లరు ప్రభుత్వాన్ని అనుకరించడ మన్నమాట. యూదులను హింసించడానికి జెకోస్లొవేకియాలో ఆరంభ మయిందంటే ఈ అనుకరణ ఎంతవరకు వెళ్ళిందీ స్పష్టమవుతుంది.

జెకోస్లొవేకియా, జర్మనీ అనుగ్రహము సంపాదించుకోవడానికి డాక్టరు బెనీస్ తన ఉనికి ఆటంకమని, రహస్యంగా లండనుకు విమానములో వచ్చిచేరాడు. అప్పటినుండి అమెరికాకు వెళ్ళి, అచ్చటి విశ్వవిద్యాలయాలలో ఉపన్యాసాలిస్తూ జీవిస్తాడట ఇకనుండి.

అంతేగాదు.టక్,ఇంగ్లండునుండితానుతెచ్చిన కోటి ప్లానులను ఖర్చుచేసి, జెకోస్లొవేకియాలో జర్మను సరిహద్దు నుండి, రెండవ కొనయందున్న రుథేనియా వరకు, రుమేనియను సరిహద్దువరకు, సైనికుల రాకపోకలకు వీలుగా ఉండేటట్లు ఒక రస్తాను కూడ నిర్మిస్తూఉంది.

జర్మనీ అనుగ్రహము సంపాదించడానికి, ఇన్ని పనులుచేసినా, జెకోస్లొవేకియాకు ఆ అనుగ్రహం మాత్రము ఇంకా కలుగలేదు.

హంగరీ జెకోస్లొవేకియాతో ఆరంభించిన రాయబారాలు సవ్యంగా నడువలేదు. హంగేరియా కోరిన ప్రదేశాన్నంతా ఇవ్వడానికి జెకోస్లొవేకియా మొదట ఒప్పుకోలేదు. పిదప చాల వరకు ఒప్పుకొంది. కాని, ఆవిధంగా ఒప్పుకొన్నంత ప్రదేశాన్నంతా హంగేరియా తన సైన్యము ఆక్రమిస్తుందనీ, మిగిలిన ప్రదేశమును గూర్చి, ఇటలీ, జర్మనీ, పోలండుల మధ్యవర్తిత్వానికి వదిలివేయాలని సూచించింది. కడకు ఇంగ్లండు, ఇటలీల మధ్యవర్తిత్వము క్రింద ఈసమస్యను తేల్చారు. మరియొక పర్యాయము జెకోస్లొవేకియా నుండి మరికొంత రాష్ట్రాన్ని, హంగేరికి వచ్చేటట్లు ఇటలీ జర్మనీ రాయబారులు నిర్ణయించారు. రుథేనియనులు ఎక్కువ జనాభా ఉండినను, రుథేనియను పట్టణముపైన ఉజరోడ్, ముకెసివా పట్టణాలు హంగేరియాకు ఇవ్వబడ్డాయి. అదేవిధంగా స్లోవేకియా పట్టణాన్ని కొన్నిని కూడ హంగేరికి ఇచ్చారు. దీనివలన జెకోస్లొవేకియాలోని స్లోవకు ప్రాంతానికి, రుథేనియను ప్రాంతానికినీ మధ్య సంబంధం లేకుండా పోయింది. అంటే ఈవరకున్న రైలుమార్గాలు హంగేరికి చెందాయి.

అసలు హంగేరీ రుథేనియా నంతను, పోలెండు తాను పంచుకోవాలని, పోలెండు సరిహద్దు, తన సరిహద్దు ఒకటిగా ఉండాలని పట్టింది. ఇటలీ దానిని బలపర్చింది. కానను, పోలెండు, హంగేరీలకు ఒకే సరిహద్దు ఉన్నచో రుమేనియాలో కూడ ఈ రెండునూ, కాని జర్మనీ ప్రాబల్యము మరింత హెచ్చుగా ఈ ప్రాంతాలందు వ్యాపించకుండునని ముస్సొలోని ఆలోచన. కాని హిట్లరు హంగేరీ, పోలెండులకు ఒకే సరిహద్దు, రుమేనియాకు వెళ్ళే మార్గమును లేకుండ జేస్తుందని ఒప్పుకో లేదు.

స్లోవక్కుల కిష్టమున్న స్వాతంత్ర్యాధికారమింకను చట్ట పూర్వకంగా ఇవ్వలేదని స్లోవక్కులు ఇక ముందు జెకోస్లొవేకియా పెదరలు ప్రభుత్వములో పాల్గొనమని ప్రకటించారు. కాని జెకు ప్రభుత్వము, 17 వ తారీఖున పార్లమెంటును సమావేశపర్చి, అట్టి చట్టాన్ని చేస్తామనియు, ప్రెసిడెంటు పదవికి, ప్రస్తుతము విదేశాంగ మంత్రిగా ఉన్న చావలోవస్కీని ఎన్నుకొంటామనియు ప్రకటించింది. చావలోవస్కీని అభ్యర్థిగా ఎన్నుకోవాలని హిట్లరు హుకుము జారీ చేశాడట.

జర్మనీ : కాలనీలు

జర్మనీ, మధ్య యూరపులో, ఇంగ్లండు, ఫ్రాంసుల పలుకుబడిని పూర్తిగా తగ్గించి వేయుటయే గాక, ఈ వరకు జర్మనీకి చెందిన కాలనీలను తిరిగి ఇచ్చివేయాలని ఉపన్యాసాలు. ప్రచారము సాగుతూ ఉంది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వానికి, గత ఐరోపా యుద్ధ

హెర్ హిట్లర్

ఫలితంగా వచ్చిన కాలనీలు, ఆఫ్రికా ఖండములో, టాంగనీకా, సౌత్ వెస్టు (నైఋతి) ఆఫ్రికాలు. వీనిని తిరిగి ఇచ్చివేయడానికి లోలోపల ఛాంబర్లేను అంగీకరించియుండినా ఇంగ్లండులోనూ, దక్షిణ అమెరికాలోనూ, కడకు, ఈ రెండు మాండేటు రాష్ట్రాలలోను, జర్మనీకి తిరిగి ఇచ్చివేయడానికి తీవ్ర వ్యతిరేకత బయలుదేరింది.

జర్మనీనుండి ఫ్రాంసు దేశానికి వచ్చిన కామరూన్ అను ప్రాంతమునుకూడ (ఆఫ్రికా ఖండములోనిదే) జర్మనీకి తిరిగి ఇచ్చివేయడానికి ఫ్రాంసు దేశములోకూడ వ్యతిరేకత బయలుదేరింది. ఫ్రాంసులో మితవాద పార్టీ కామరూన్‌లను తిరిగి ఇచ్చివేసిన ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఓటు వేస్తామని ప్రకటించారు.

జర్మనీ నియంత హిట్లరు రోజు రోజు విషపూరిత ఉపన్యాసాలిస్తూ ఉన్నాడు. బ్రిటనులో తన్ను వ్యతిరేకిస్తున్న చర్చిల్, ఈడెన్, డఫ్ కూపర్లపై కారాలు మిరియాలు నూరుతున్నాడు. వీరే ఇంగ్లండులో, ఛాంబర్లేనును త్రోసేసి అధికారానికి ఎన్నికలలో వస్తే ఇంగ్లండుతో యుద్ధము తప్పదని బెదరిస్తూ ఉన్నాడు. ఇంగ్లండులో పత్రికా స్వాతంత్ర్యాన్ని కూడ అరికట్ట మంటున్నాడు. ఛాంబర్లేను ప్రభుత్వం బహిరంగంగా గాకపోయినా రహస్యంగానైనా, పత్రికల నోరు నొక్కుతూ ఉంది. హిట్లరుకు భయపడి, హిట్లరును విమర్శించిన రెండు అతివాద పత్రికలను అప్పుడే స్విట్జర్లాండు ప్రభుత్వము అణచివేసింది.

జర్మనీకి ఈ వరకు చెందిన కాలనీలు తిరిగి వారికిచ్చివేయడం న్యాయమని ఇటలీ పోలండులు జర్మనీని బలపరుస్తూ మాట్లాడుతున్నాయి. అంతేగాక, పోలండు, కాలనీలను తిరిగి పంచుకొనేటప్పుడు, తనకుకూడ ఆఫ్రికాలో కొంత ముట్ట జెప్పాలని అడిగింది.

ఫ్రాంసు, ఇంగ్లండులు, జర్మనీనుండి తామదివరకు తీసుకొన్న కాలనీలను తిరిగి ఇచ్చివేయడానికి ఇష్టపడక, పోర్చుగల్‌కు హాలండుకు ఉన్న కాలనీలను జర్మనీకి ముట్ట జెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తూ ఉన్నట్లుకూడ వదంతులు బయలుదేరాయి. ఇది చాల అన్యాయమని, దీనిని ఏ మాత్రము తాము అంగీకరించమనీ ఆ రెండు దేశాలలోని పత్రికలు ప్రకటించాయి.

ఫ్రాన్సు—ఇంగ్లండు

మ్యూనిక్ ఒడంబడికను సమర్థిస్తూ బ్రిటిషు మంత్రులు తెగ ఉపన్యాసాలిస్తూ ఉన్నారు. సర్ సామ్యూల్ హోరు, హాలిఫాక్స్ ప్రభువు (ఇర్విన్ ప్రభువు) ఛాంబర్లేను ఉపన్యాసాలు ఇస్తూ ఉన్నారు. మ్యూనిక్ ఒడంబడిక ఫలితంగా అమెరికా యూరపు దేశాలను నమ్మి ఉంటే లాభములేదని తన నౌకా దళాన్ని, విమాన దళాన్ని అమితంగా పెంచుతూ ఉంది. 10000 విమానాలను నిర్మించాలని నిర్ణయించుకుంది.

అంతేగాక, ఇంగ్లండుతో వర్తకపు ఒడంబడికను గూర్చి రాయబారాలు సాగించింది కాని, తనకు కావలసిన సదుపాయాల నన్నింటిని ఇంగ్లండు యివ్వ నిరాకరించినందున, ఈ రాయబారాలు తాత్కాలికంగా నైనా వెనుక పడ్డాయి. అమెరికా, ముందు ముందు యూరోపు విషయాలలో జోక్యము కలిగించుకోడానికి, తన వర్తక వ్యాపారాలను పెంపొందించ జేసుకోడానికి, ఇంగ్లండుతో పోటీపడు తుందని ఈ ఘటనలే తెలియ జేస్తున్నాయి.

ఇంగ్లండు కూడ ఆయుధాలను విరివిగా తయారు చేస్తూ ఉంది. మొన్న సెప్టెంబరు నెలాఖరున తమ రక్షణ ఏర్పాటులు చాల లోపభూయిష్టమని గుర్తించింది. వానిని పూర్తి చేయడానికి పూనుకుంటూ ఉంది. దాని కోసం, సర్‌జాన్ ఆండర్సనును, మంత్రి వర్గంలోకి తీసుకుంది. ఇంగ్లండులో శాంతి సమయములోనే, ఎవరెవరు ఏమే పనులు చేయవలసి యుంటుందో నిర్ణయించి యుద్ధ కార్యాలను పూర్తి చేయడానికి ఏర్పాటు చేస్తూ ఉంది. అంటే నేటినుండి ఇంగ్లండులోని ప్రజా సామాన్యమంతా యుద్ధంలో పాల్గొనుటకు వారి వారి స్థానాలను నిర్ణయిస్తూ ఉంది. యుద్ధము వచ్చిన వెంటనే, వారంతా నిర్బంధంగా ఆయా పనులు చేయాలని ఉంటుంది.

ఇంగ్లండు జర్మనీతో కలసి, తన విధానాన్ని పూర్తి గావించాలని ప్రయత్నిస్తూ ఉంది. మున్నులోని (ఇటలీ నియంతతో)తో చేసుకొన్న ఒడంబడికను అమలులోనికి తెస్తామని పార్లమెంటులో ప్రకటించాడు. అంటే అబిసీనియాను ఇటలీ రాజ్యంగా గుర్తించింది. స్పెయినులో ఫ్రాంకో ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించి, యుద్ధ హక్కు లివ్వడానికి తయారు. దీనికి వ్యతిరేకంగా ఇంగ్లండులో తీవ్ర ఆందోళన సాగుతూ ఉంది. లేబరు పార్టీ, లిబరలు పార్టీ, కమ్యూనిస్టు పార్టీలు కలసి పని చేస్తూ ఉన్నాయి. ఈ ఛాంబర్లేను ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయడానికి. అందుచే యుద్ధాన్ని అపుతేశామన్న భ్రమ ప్రజలలో కొంతమంది అమాయకులకు ఉన్నది పోకముందే ఎన్నికలు జరపాలని ప్రయత్నిస్తూ ఉన్నారు.

ఈ బ్రిటిషు రాజనీతిని చూచి ఫ్రాంసు కంగారు పడుతూ ఉంది. మ్యూనిక్ ఒడంబడిక వలన యూరపులో తన పూర్వస్థానం కోల్పోయింది ఫ్రాన్సు. ఫ్రాన్సు పత్రికలన్నీ, ఇంగ్లండు నేడు జర్మనీతో కలసి ప్రపంచాన్ని పంచుకోడానికి చూస్తూ ఉందనీ, జర్మనీ ఇటలీ ఐక్యతకన్న ప్రధానమైనది బ్రిటిషు జర్మనీ ఐక్యత అని, ఇంగ్లాండు ఈ సమ్మేళనములో జర్మనీ ఇటలీలకు ప్రధాన స్థానమిచ్చి, తాను రెండవ స్థానము వహిస్తూఉందని గోల పెడుతున్నాయి.

కాని, ఫ్రాన్సులోనే, డలడియరు ప్రభుత్వము, జర్మనీని ఎదుర్కొనే నీతిని అవలంబించడం లేదు ప్రజా తంత్రాన్ని కాపాడే నీతిని అవలంబించడము లేదు. ఇంగ్లండు జర్మనీలు ఎట్లు పరస్పరం యుద్ధం చేయమని ప్రకటించాయో అలాంటి ఒడంబడిక కోసం, డలడియరు, బొనెటులు, (ఫ్రెంచి మంత్రులు) ప్రయత్నిస్తూ ఉన్నారు. ఈపనికి బెర్లిన్‌లోని ఫ్రెంచి రాయబారి ఫ్రాంకోయిూ పోసెట్ తీవ్రముగా కృషి సల్పుతున్నాడు.

బొనెట్, డలడియరులు ఫ్రెంచి రాడికల్ సోషలిస్టు పార్టీకి చెందిన వారు. వీరి పార్టీ సమావేశము ఈ మధ్యనే మార్సెయిల్సులో జరిగింది. అచ్చట మ్యూనిక్ ఒడంబడికను బలపరుస్తూ తీర్మానించ బడింది. కమ్యూనిస్టులు వ్యతిరేకంగా ఫ్రెంచి పార్లమెంటులో ఓటు చేసినందుకు ఖండించారు. డలడియరు ఉపన్యాసం, ఫ్రెంచి మితవాద పత్రికలలోని వ్రాతలు కమ్యూనిస్టు పార్టీపై విషాన్ని గ్రక్కుతున్నాయి. ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టు పార్టీని నిషేధించడానికి చూస్తున్నారు. విమానాలను తయారుచేసే ఫ్యాక్టరీలలోని కార్మికులు వారానికి 45 గంటలు పని చేయాలని, 40 గంటల వారాన్ని రద్దు చేస్తూ ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం ప్రక

టించింది. కార్మికులు ఆ ప్రకారము పని చేయడానికి నిరాకరించారు.

ఫ్రాంసులో పాపులరు ఫ్రంటు విచ్ఛిన్నమయింది. రాడికల్ సోషలిస్టు పార్టీవారు, ఫ్రెంచి సోషలిస్టు పార్టీతోను, కమ్యూనిస్టు పార్టీతోను కలియక, ఫ్రెంచి మితవాదులతో కలసి పని చేయడానికి తయారవుతున్నారు, ఫ్రెంచి ఆర్థిక సమస్యలను పరిష్కరించడానికి, పాల రేనాడ్‌ను, ఆర్థిక మంత్రిగా ఏర్పాటు చేశారు. ఆతను ఆర్థిక పునర్నిర్మాణానికి కావలసిన చట్టాలను (శాసనాలను) తయారు చేస్తున్నాడు. కార్మికుల తమ హక్కులను భంగకరమైన ఎక్కువ గంటల పని పద్ధతులను వ్యతిరేకించడానికి తయారౌతు ఉన్నారు.

ఫ్రాంసులోకూడ స్పెయినులోవలె అంతర్యుద్ధము వచ్చే సూచనలు కనపడుచున్నాయి, స్పెయినునుండి తిరిగి వస్తూ ఉన్న ఇంటర్నేషనలు బ్రిగేడు వాలంటీర్లను ఫ్రాంసు తన దేశములో మొదట కాలు పెట్టనివ్వలేదు. తరువాత రాయబారాలు సాగిన పిమ్మట, తన దేశం గుండా, వారి వారి దేశాలకు పోవడానికి ఒప్పుకొంది. ఈ విషయాలను చర్చించడానికి పార్లమెంటును సమావేశ పర్చవలయునని ఫ్రెంచి సోషలిస్టు పార్టీ నాయకుడు బ్లూం, డలడియరును కోరాడు.

ఇంగ్లండు : ఐర్లండు

ఇంగ్లండు జర్మనీ, ఇటలీలతో పడే బాధ చాలక, ఐర్లండు నుండి కూడ ఒక సమస్యను ఎదుర్కొనవలసి వచ్చింది. ఐర్లండు ద్వీపము లోని అల్‌స్టరును, ఐర్లండులో కలపడానికి బ్రిటను అంగీకరించాలన్నాడు డివెలెరా. అల్‌స్టరుకు స్వతంత్రత ఇప్పుడువలె ఉంటుందనియూ, దాని పార్లమెంటు కూడ ఇప్పటివలె ఉంటుందనియూ కాని, ఇప్పటివలె అల్‌స్టరు తన ప్రతినిధులను ఇంగ్లండు పార్లమెంటుకు పంపక, ఐర్లండు పార్లమెంటుకు పంపాలని డివెలెరా కోరాడు. ఈ విధంగా చేయకపోతే, ఎప్పైనా యుద్ధం వచ్చినపుడు తాను ఇంగ్లండుకు ఏమీ సాయము చేయజాలననిఅన్నాడు. ఆ విషయమును నిర్ణయించాలసింది అల్‌స్టరు కాని తాను కాదని బ్రిటిషు మంత్రులు జవాబు చెప్పి ఊరుకున్నారు.

ఇంగ్లండు : పాలెస్టయిను

పాలెస్టయినులో అరబ్బులు తమ ప్యారలల్ ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించి బ్రిటిషు ప్రభుత్వాన్ని ఢీకొంటూ ఉన్నారనీ, వీరిని అణచడానికి మార్షలులా ప్రయోగించారని ఈవరకే తెలుసు పాఠకులకు. జెరుసలేమును, బ్రిటిషు సైనికులు ఇల్లిల్లు ఆక్రమించి, సోదా చేయసాగారు. తుపాకి గుళ్ళు భుజం మీద ఉంచే అరెస్టు చేయడానికి మొదలుపెట్టారు. కాని అరబ్బులు, భూగర్భ మార్గాల ద్వారా తప్పించుకపోయారు. హిట్లరు సాయాన్ని వేడుతూ కొందరు అరబ్బు విద్యార్థులు జెర్మనీగాములు కూడ పంపారు. హిట్లరు కూడ బ్రిటిషు ప్రభుత్వాన్ని మొన్నటి నవంబరు 8వ తారీఖు ఉపన్యాసంలో ఎత్తి పొడిచాడు. బ్రిటిషువారికి మధ్య ఐరోపా విషయాలేమీ తెలియవని, చర్చిలు లాంటివారు మాటిమాటికి ప్రజా తంత్రం, ప్రజాతంత్రం అని గోల పెట్టడము శుద్ధ అవివేకమనీ అంటాడు, హిందూ దేశములోను, ఈజిప్టులోను, పాలెస్టయినులోను ఉన్న పరిస్థితులు తనకు తెలియదు. అందుచే ఈ విషయాలలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా తానేమీ మాట్లాడకుండ కాని, తనకు ప్రజాతంత్రం బోధించడానికి ముందు, పాలెస్టయినులో ప్రజాతంత్రం నెలకొల్పడం మంచిదని హిట్లరు ఎత్తిపొడిచాడు. కాని ఈ ఎత్తిపొడుపు తప్ప మరేమీ చేయలేడు.

పాలెస్టయినులో ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వము దూరమైన హైఫా, జాఫాలోకూడ ఇల్లిల్లు అరబ్బు తిరుగుబాటుదారుల కోసం వెదుకుచున్నారు. ప్రతి అరబ్బు, తాను ఫలానా అని తెలియజేసే ఐడెంటిటీ కార్డులు తీసుకోవాలని బ్రిటిషు ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. తీసుకుంటే కార్డ్సు దండుతాయని అరబ్బు ప్రభుత్వ ప్రకటన. దానితో అరబ్బులు తీసుకోలేదు. అరబ్బుల రాకపోకలను కంట్రోలు చేయాలని, ప్రయాణము చేసే వారందరు కూడ, ఇట్టి కార్డులే తీసుకోవాలంది ప్రభుత్వం. దీనికి వ్యతిరేకంగా రాకపోకల మార్గాలన్నిటి యందును సమ్మెను నడుపుతూఉన్నారు అరబ్బులు. మొన్న మూడు రోజులు పాలెస్టయిను అంతా సర్వవ్యాపక సమ్మె ప్రకటించారు. దీనిని బలపరుస్తూ సిరియాలో కూడ అరబ్బులు ప్రదర్శనాలు సాగించారు.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వం పాలెస్టయిను సమస్యను పరిష్కరించడానికి పీల్ కమిటీని పంపింది. పీల్ కమిటీ పాలెస్టయిను అరబ్బు రాజ్యముగాను, యూదుల రాజ్యంగాను, మరికొంత భాగాన్ని బ్రిటిషు మాండేటు రాజ్యముగాను విభజించి, అరబ్బు, యూదుల రాజ్యానికి స్వాతంత్ర్య మివ్వమన్నది. వివరాలు పూర్తి చేయమనీ ఉడ్‌హెడ్ కమిటీని మరియొకదానిని బ్రిటిషు ప్రభుత్వం ఏర్పరచింది. దీని రిపోర్టు గతవారం వెలువడింది. విభజన సూచనలను కొన్ని మార్పులతో అధిక సంఖ్యాకులు అంగీకరించారు. కొందరు విభజన వలన, యూదులకు, అరబ్బులకు ఘర్షణ మరింత ఎక్కువవుతుందే గాని మరేమీ ప్రయోజనముండదన్నారు.

ఈ రిపోర్టు చేరగనే బ్రిటిషు ప్రభుత్వము క్రొత్త నిర్ణయానికి వచ్చింది. పాలెస్టయిను విభజన లాభములేదని విరమించుకొంది. పాలె

పాలస్టయిన్ విభజన.

స్టయిను అరబ్బులను, పాలెస్టయిను యూదులను లండనుకు ఒక కాన్ఫరెన్సును, ముందు మన దేశం కోసం పిలిచిన రౌండు టేబిలు లాంటి కాన్ఫరెన్సును, పిలుస్తుందట: ఈ కాన్ఫరెన్సులో పాలెస్టయిను అరబ్బులు, యూదులు గాక, ప్రపంచ యూదుల సంఘాన్ని తదితర అరబ్బుదేశ ప్రభుత్వాలను కూడ ఆహ్వానిస్తుందట: కాని అరబ్బుల స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడిన అరబ్బు నాయకులను మాత్రము వారు తిరుగుబాటు చేశారు కాబట్టి పిలువదట: ఈ కాన్ఫరెన్సులో ఒక నిర్ణయానికి అందరూ కలసి అంగీకరించకపోతే, తన కిష్టము వచ్చిన నిర్ణయాన్నే అమలులో పెట్టుతానని ప్రకటించింది.

దీని లో ఆశ్చర్యపడవలసిన దేమీలేదు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వం రాబోవు యుద్ధంలో పాలెస్టయినుపై పూర్తి అధికారము తనకు లేనిదే ముప్పు కలుగునని ఎరుగును. అందుచే పీల్ కమిటీలో సూచించిన స్వాతంత్ర్యాన్ని కూడ ఇవ్వక, తన అధికారాన్ని స్థాపించడానికి పూనుకుంటూ ఉంది. లండనులో జరుగబోయే కాన్ఫరెన్సు ఫలితమును గూర్చి భారతీయులెవరూ అనుమానపడవలసిన అవసరములేదు, రౌండు టేబిలు కాన్ఫరెన్సులో హిందువులు, ముస్లిములు ఒక అంగీకారానికి రాలేక పోయారు. కాంగ్రెసు రెండు తెగలనుంది, స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడినవారు గాక బ్రిటిషు జోహుకుములను పిలవడమే. అంతే అరబ్బు స్వాతంత్ర్య నాయకులను పిలువని ఈ కాన్ఫరెన్సు గతి కూడ, హిందూ దేశమువలె ఒక డొమినియను రాజ్యాంగాన్ని పాలెస్టయినుకు పడి అంటగట్టుతారు. పాలెస్టయిను యూదులు ఈ మర్మాన్ని గుర్తించి ఇక ముందైనా అరబ్బులతో కలసి పాలెస్టయిను స్వాతంత్ర్యాన్ని కోసం పోరాడాలి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం తమ హక్కుల కాపాడుతుందనుకోవడం వెర్రితనం. అరబ్బుల సామరస్యంమీదనే వారి సమస్య పరిష్కారమవుతుంది. లేనిచో యూరపులో నేడు ఫాసిస్టు విధించే నిష్ఠూరాన్నే అరబ్బు దేశాలన్నిటిలోనూ అనుభవిస్తారు.

యూరపులో యూదులు

యూరపులో యూదులపై ఫాసిస్టు దేశాలన్నీ తీవ్ర నిర్బంధ విధానాన్ని అవలంబిస్తూ ఉన్నాయి. జర్మనీ, ఆస్ట్రియా దేశాలు చేసిన దురంతాలు అందరికీ తెలిసినవే - ఈ మధ్య జెకోస్లొవేకియా, ఇటలీలు కూడ యూదులపై కత్తి కట్టాయి. ఇటలీ యూదులను, ఇటలీ జాతి వారెవరూ వివాహము చేసుకోకూడదని ప్రకటించారు. పోలెండు దేశస్థులగు యూదులను జర్మనీలో ఈ గత వారములో వేలకొలది మందిని అరెస్టు చేసి, పోలెండుకు సరిహద్దుకు తీసుకపోయి విడిచేశారు. పోలెండు వారిని తమ దేశములోకి రానివ్వలేదు. సరిహద్దులో రెండు దేశాల సైన్యాల మధ్య వీరు ఆరుబయట నానావస్థలు పడవలసి వచ్చింది. కడకు వీరిని కాలక్రమేణ తీసుకోడానికి పోలెండు జర్మనీతో ఒడంబడికకు వచ్చింది.

యూదులను జర్మనీ ఈ విధంగా బాధపెట్టడమును సహించలేక ఒక పోలెండు యూదుడు, పారిస్‌లో జర్మనీ రాయబారిని వాంరాత్‌ను కాల్చి చంపాడు. జర్మనులో అనేక పట్టణాలలో యూదుల అంగడులను ధ్వంసము చేశారు. తగులబెట్టారు. దోచుకొన్నారు. నాజీలు, స్త్రీలను, బిడ్డలను సైతము చావమోదారు. యూదుల దేవాలయాలను లెక్కలేనన్ని వానిని తగులబెట్టారు. వేలకొలది మందిని అరెస్టు చేశారు. ఈ అరెస్టులు చేసింది జర్మనీ పోలీసులు గాదు; జర్మనీలోని నాజీ పార్టీవారు. పోలీసులు ఈ దురంతాలను జరుగుతూ ఉంటే చూస్తూ ఆపుచేయలేదు. జర్మను మంత్రి గోబెల్సు, యూదులకు తగిన శాస్తి ప్రజలు చేస్తుంటే పోలీసులే విధంగా వెళ్ళి అడ్డుపడుతారు, అది అసంభవమని ప్రకటించాడు. యూదుల నందరిని మాల పల్లెలలో లాగ, వేరే ప్రత్యేకిస్తారని, ఇంకా తీవ్రమైన నిర్బంధ చట్టాలు చేస్తారని వార్తలు. ప్రపంచ మంతా ఈ చర్యలను ఖండిస్తూ ఉంది. అయితే జర్మనీ నియంతకు కాని, ముస్సోలినీకి కాని లెక్కా: వారి దేశాలలో ఆర్థిక దుస్థితి దినదినానికి పెరిగిపోతూ ఉంది. ప్రజల దృష్టి దాన్నుండి మరల్చుటకు వారి ఆకలి నుండి తప్పించడానికి యూదులపై ఆగ్రహం రేపుట ఆరంభించారు.

నూతన సంవత్సరం నుండి యూదులు చిల్లర వ్యాపారం, ఎగుమతి వ్యాపారం చేసే పరిశ్రమలలో పని చేయరాదనియు, మేనేజర్లుగా ఉండరాదనియు శాసనాన్ని చేస్తామని ప్రకటన చేశాడు నాజీ నాయకుడు. జర్మనీ ఆర్థిక వ్యాపారాల నుండి తరిమి వేయడానికి ప్రత్యేక శాసనాలు చేయబడతాయి. నాజీ పార్టీ ప్రోత్సాహంతో జరిగిన అల్లరులన్నిటికీ నష్ట పరిహారం యూదుల నుండి (యూదుల ఆస్తిలో పదవ వంతు) వసూలు చేస్తారట, దోపిడిలో నష్టపడిన యూదుల కంపెనీల ద్వారా వచ్చు పరిహారమంతా జర్మనీ ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొంటుంది.

స్పెయిను

స్పెయిను ప్రభుత్వ సైనికులు రోమ్ విమానాలలో నుండి విసరితే, ప్రభుత్వం సైన్యం నుండి బాంబులతో విద్రోహులు చూడరు. లాభం లేకపోయింది. పైగా విద్రోహులు ముఖ్య పట్టణమయిన బర్గోస్‌లో, ప్రభుత్వ విమానాలు పిట్టు వస్త్రాలను టన్నుల కొలది పడవేసింది. అచ్చటి ప్రజా సామాన్యమునకు, సైన్యమునకు తగినన్ని బట్టలులేవు కాబట్టి వారిలో విద్రోహులపై తిరుగుబాటు కల్గించడానికి ఈ పద్ధతులు లాభములేదని ఫ్రాంకో తిరిగి బాంబులనే కురిపించడానికి పూనుకొన్నారు. మాడ్రిడు నగరముపై [illegible] ములో కనీసం పది పర్యాయాలైన బాంబుల వర్షము కురిపించాడు.

ఎబ్రోనది ఒడ్డున ప్రభుత్వసేనలను ఓడించడానికి ఏడవ పర్యాయము, తిరిగి అక్టోబరు 30 నుండి యుద్ధం ఆరంభించారు. అనేక వందల టాంకులతోను, విమానాలతోను, ప్రభుత్వ సైనికులు ఎంత గట్టిగా పోట్లాడినా, ఫ్రాంకో ఆయుధాల ముందు నిలువలేక పోయారు. కొన్ని ముఖ్యమైన స్థానాలను ప్రభుత్వం పోగొట్టుకొనినా, ఇంకను ఎబ్రోనది ఒడ్డున తీవ్రంగా యుద్ధం చేస్తూనేఉంది. సీగ్రీ నదిని దాటి విద్రోహుల సైన్యాన్ని కూడ ఎదుర్కొన్నది. కాని అచ్చటకూడ విద్రోహులకే విజయము కలిగిందని వార్తలు.

ఆంగ్లో ఇటాలియను ఒడంబడికను అమలు జరపడానికి సందు కల్పించడానికి ఇటలీ, స్పెయినులో 18 నెలలు నుండి యుద్ధముచేస్తూ అలసిపోయిన 10 వేల కాల్బలాన్ని తిరిగి పిలిపించు తుంది. కాని వైమానిక దళమును గాని, స్పెషలిస్టులనుగాని, ఏమాత్రము కదలించలేదు. ఇంకను స్పెయినులో విద్రోహుల వైపున 90,000 మంది ఇటలీ సైనికులు యుద్ధము చేస్తున్నట్లు స్పెయిను ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఇటలీ స్పెయినులో శాశ్వతంగా ఇక ముందైనా ఉంటుందని ఆశించడం కేవలం బూటకం. యుద్ధంలో ఫ్రాంకో గెలిచే వరకు ఫ్రాంకోను వదలననియు, పూర్తిగా సాయము చేస్తూ ఉంటాననియు, గతవారమే ముస్సోలినీ ఫ్రాంకోకు తంతి పంపాడు. ఈ పరిస్థితులలో కూడ బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఇటలీతోటి సంధిని అమలులోకి తీసుకరావడము, ఫ్రాంకో [illegible]

(మిగతా 34 పేజీలో)

బొంబాయి జనరల్ స్ట్రయిక్

కార్మిక తగాదా బిల్లు 3 వ సారి కూడా బొంబాయి అసెంబ్లీలో ఆమోదింపబడింది. దీని పట్ల అసమ్మతిని తెలియజేస్తూ బొంబాయి కార్మికుల 1 రోజు సమ్మె కూడ అయిపోయింది.

యీ సమ్మె సందర్భంలో 3 మార్లు—ఒక పర్యాయం 60 రౌండ్లు— పోలీసులు తుపాకులు కాల్చారు. 11 గురు గాయపడ్డారు. 1 మరణించారు. లాఠీచార్జీ లెన్నో.... అందు 75 గురు గాయపడ్డారట. 21 మంది అరెస్టు చేయబడ్డారు.

ఈ అత్యాచారాలను ఖండిస్తూ అఖిల భారత సివిల్ లిబర్టీస్ యూనియన్ నిష్పాక్షికమైన విచారణ కమిటీని వేయవలసిందని కోరింది. బొంబాయి మంత్రివర్గం జె. కానియా (బొంబాయి హైకోర్టు జడ్జీ) ఎ. యస్. దాదా పూర్‌వాలా, బారిష్టరు, యం. సి. చాగ్లా బారిష్టరు, హెచ్. కె. చైనాని గార్లను విచారణ కమిటీగా ఏర్పాటు చేసినది

కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు వచ్చిన పిదప, ప్రజల హక్కులు కొంతవరకు హెచ్చాయి. వారి కోర్కెలు కొంతవరకు పూర్తి చేయబడ్డాయి. కాని కాంగ్రెసులోని ధనికుల, పెట్టుబడిదారుల ప్రాబల్యము హెచ్చవుతూ ఉంది. రైతులకు, కార్మికులకు వ్యతిరేకమైన పనులను కూడ కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు కొన్ని చేశాయి. అట్టి పనులలో బొంబాయి కార్మిక తగాదా బిల్లు ఒకటి.

ఈ బిల్లులో ఎన్నో లోపా లున్నాయని ఒక పంత నుండి దేశం అంతా గగ్గోలు పెడుతోంది. "ఆచరణలో లోపం కనుపిస్తే తరువాత దిద్దుకొంటాము, ముందు, నిమిషం మీద శాసనం చెయ్యాలి" అని మంత్రులు పట్టు పట్టారు. గాని, "ఆ లోపాలు, నలుగురం కూడని చర్చించి నిర్ణయించుకొన్న తరువాతే శాసనం చేదాం" అనేధోరణి మంత్రివర్గం చూపించనే లేదు. ఆ సూచన చేసినా వృధా అయింది. అందుచే సమ్మె రూపంగా తమ అసమ్మతిని తెలియజేయుటానికి బొంబాయి కార్మికులు తీర్మానించారు. భారత దేశములోని కార్మికులందరూ సానుభూతి చూపారు అక్టోబరు 30 వ తేదీని.

ఇందుకై బొంబాయి రాష్ట్రములో మూల మూలలా సభలు జరిగాయి. కార్మిక వర్గము అంతా కదిలింది. కార్మిక నాయకులు పెట్టిన సభలకు వేలకువేలు హాజరు రాజొచ్చారు. అందరూ బిల్లును నిరసించారు. 30,50; వేల మందికి ఇంకా పైగా సభలకు, ఊరేగింపులకు వచ్చారు. రోజుకి 8, 9, 10 సభలు, పెంటున బొంబాయిలోనే జరిగాయి.

దీనితో మంత్రివర్గానికి, పెట్టుబడిదారులకు అప్పుడే ఇద్దరూ ఏకమయ్యారు. రాష్ట్రీ కాంగ్రెసు కమిటీని రంగంలోకి దింపి కాంగ్రెసు యంత్రాన్ని అంతటినీ కార్మికులకు ఎదురు తిప్పాలని పని చేశారు. చాలా భాగాన్ని తిప్పారు. కాంగ్రెసు తరఫున, బిల్లుకు అనుకూలముగా సభలు జరిగాయి. ప్రజలు రాలేదు. ఇక లాభం లేదని పత్రిక లన్నిటినీ కదిపినది. బిల్లుకు అనుకూలముగా జరిగే ప్రచారం, సభలు మొదలయిన దానిని గూర్చివార్తలే మున్న, వ్యతిరేకముగా జరిగేవాటికి ప్రాధాన్యతకూడా ఇస్తూ అతిశయోక్తులతో చాలా పత్రికలు విజృంభించాయి. దేశసేవికలను ప్రతి కార్మికుని యింటికి పంపి సమ్మెలో పాల్గొన వద్దని బ్రతిమాలించారు. కాని లాభం లేకపోయింది.

భారత దేశంలో ఉన్న కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ శాఖలన్నీ బిల్లును ఖండించాయి. బొంబాయి శాఖ ఒక్కటీ బలే అంది. "లోపా లుంటే చెప్పి చేయించుకో"మంది. అసలు వింటేగా చెప్పేటందుకు; బిల్లు ప్యాసు అయిపోయే వరకూ మంత్రులకు నిద్ర పట్టదాయె. సరే బొంబాయిశాఖను చంకను పెట్టుకున్నారు, అప్పటికీ సమ్మె ప్రయత్నాలు ఆగలేదు సరిగదా ఎక్కువ అయ్యాయి. "సమ్మె చేసే అధికారం కార్మికులకు ఉందని అంగీకరిస్తాం. కాని పని చేయా లనుకొన్న వారికి పూర్తిగా సహాయం చేస్తాం. వారికి ఏవిధమైన ఆటంకాలు రానియ్యం" అని మంత్రివర్గం 5 వ తేదీని ప్రకటించింది. దీనితో ప్రభుత్వ యంత్రం అంతా సమ్మెకు వ్యతిరేకంగా పైపై విరుచుకు పడింది.

షోలాపూర్‌లో కార్మిక సభ.
సభావేదికపై నాయకు లున్నారు.

దీనికి తోడు వెనుక కార్మిక నాయకుల మని పేరు పెట్టుకొని 1934 లో బొంబాయి సమ్మెను విచ్ఛిన్నపరచిన ఆర్నే రెండాల్కరులను ఆశ్రయించారు. వారి చేత ఉపన్యాసా లిప్పించారు. వాళ్లని కార్మికులు కొట్టపోయారు కూడా పాపం. వారితో 40 మంది కార్మికులను కొనిన సభ లాటీతో పిలిపించుకొని "బిల్లు మాకు చాలా బాగుం"దని, కండాల్కరు ఆర్నే గార్ల చేత అనిపించారు. ఇది బొంబాయి కేంద్రములో జరిగిన కథ.

ఒక రోజు సమ్మెకు వ్యతిరేకంగా రైల్వే, ట్రామ్వేకార్మిక సంఘాలు తీర్మానించాయని పెట్టుబడిదారులు వారిపక్షపాతులు అంతా వెక్కిరిస్తున్నారు. అయితే ఒక సంగతి తెలియజేస్తున్నాం. బిల్లుకు మాత్రం వ్యతిరేకుల మేనినయు, దానిని మార్పు చేయవలసిందనియు ఈ సంఘాలుకూడ మంత్రివర్గాన్ని కోరాయి; శక్తి లేక సమ్మెలో చేరలేదు.

(మిగతా 23 వ పేజీలో)

16—11—38 బుధవారం

జమీందారీ విచారణ సంఘ రిపోర్టు:

రైతుల కర్తవ్యము.

జమీన్ రైతులు అత్యంతాశతో ఎదురు చూచుచున్న జమీందారీ విచారణ సంఘ రిపోర్టు తయారయింది. పూర్తి రిపోర్టు యింకా ప్రకటింప బడక పోయినా పత్రికలలో కొన్ని అంచనాలు వెలువడ్డాయి. రిపోర్టు సంపూర్ణ రూపము వెలువడనిదే రైతుల కెంత వరకు లాభకారిగా నుండునో నిర్ణయించలేము.

ముఖ్య సూచన లివి :—

జమీన్ రైతుల భూమి శిస్తు, పర్మనెంటు సెటిల్మెంటు జరిగినటువంటి 1802 వ సంవత్సరమునకు పూర్వపు రేటుకు తగ్గించబడును. 1802 పూర్వ మున్న చెట్ల పన్ను మినహా అన్ని యితర పన్నులు రద్దు చేయబడును.

జమీందారీ ప్రాంతాలలోని రిజర్వు ఫారెస్టులు ప్రభుత్వ వశము చేసికోబడును. నాన్ రిజర్వులో రైతులకు కొన్ని హక్కు లొసంగ బడును.

ఎస్టేటులకు సంబంధించిన అన్ని శాసనాలు, 1936 యినాముల శాసనం సైతం రద్దు చేయబడును. ఈనాము రైతులకు హక్కుల నిర్వచించుటకు వేరొక ప్రత్యేక బిల్లు తయారు చేస్తారట. రిపోర్టు నవంబరు 28 వ తేదీ శాసన సభకు నివేదించి, జనవరిలో ప్రత్యేక సెషనులో బిల్లు ప్రవేశ పెడతారు.

విదేశ పాలకు లైన బ్రిటీషువారు, రైతుల నుండి శిస్తులు వసూలు చేసి పెట్టుటకు, పర్మనెంటు సెటిల్‌మెంటు ద్వారా రైతుల కృంగ దీయుచున్న జమీందారీ విధానమును, 1802 వ సంవత్సరములో ప్రవేశ పెట్టారు. జమీందారులు తమ కానర్చిన సేవకు గాను అప్పటికి రైతుల నుండి రావలసిన పన్నులో మూడింట రెండు వంతులు ప్రభుత్వాని కిచ్చి ఒక భాగం తా మనుభవించ వచ్చు. ఈ 136 యేండ్లలోను జమీందారులు రైతుల నుండి గుంజు శిస్తు ఎన్నో రెట్లు పెరిగినది. కాని ప్రభుత్వమునకు చెల్లించు పేష్కసు మాత్రం అలాగే ఉంది. హెచ్చు ఆదాయ మంతయు జమీందార్లు ఇన్‌కంటాక్సు లేకయే అనుభవించుచున్నారు. కాన 1802 కు పూర్వపు రేట్లను శిఫార్సు చేయుట చాల సక్రమ మైనదే. అంతకు పూర్వ మున్న చెట్లు యింకా ఉండవు కాన చెట్టు పన్ను పూర్తిగా రద్దు చేయాలి.

రిజర్వు అడవుల ప్రభుత్వ స్వాధీనం చేసుకొనుటయు అట్టిదే. రైతులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు అడవుల నుండి గృహోపయోగానికి కావలసిన ఆకు, కట్టె, కంప తెచ్చుకొనుటకును, నాన్ రిజర్వులో పశువుల మేపుకొను హక్కును యివ్వాలి.

జమీందారులకు గ్రామ కంఠాలు, డొంకలు, పోరంబోకలు, చెరువులపై ఉన్న పెత్తనం తొలగించి, గ్రామ పంచాయితీలకు అప్పగించాలి. లేనిచో జమీందారులు గ్రామప్రజల సౌకర్యమునకు ఏర్పడిన వీనిని అమ్ముకొంటున్నారు. ఇది వరకు అమ్మిన వానిని 1802 లెక్కల ప్రకారం విడగొట్టి పంచాయితీల స్వాధీనం చేయాలి.

వ్యవసాయమునకు గాను ఏర్పడిన చెరువులు, జలధారులు జమీందారులు సరిగా బాగు చేయించక పోవుటచే పంటల కెంతో నష్టము వాటిల్లుచున్నది. పైగా జమీందారు స్వంత కమతాలకు వినియోగించుకొన్న తరువాత గాని రైతుల భూమికి యివ్వుట లేదను అనేక కంప్లయింట్సు ఉన్నాయి. కాన జలధారు లన్నిటిని ప్రభుత్వ పి. డబ్ల్యు. శాఖ స్వాధీనం చేసి బాగు చేయుట కగు ఖర్చులను జమీందారుల నుండి రాబట్ట వలెను.

అక్రమ శిస్తులను, వెట్టిని ప్రభుత్వము రద్దు చేసినా, తర తరాల నుండి రైతుల, కూలీలపై అధికారం చెలాయించుచున్న జమీందారుల చేతుల్లో శిస్తు వసూలు చేయు అధికారం ఉన్నంతకాలం వారి బాధలు తొలగవు. ప్రభుత్వ రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు ద్వారానే వసూలు చేయించి, అర్బుల కోసు జమీందారులకు వచ్చు వంతు ప్రభుత్వమే చెల్లించుట అవసరము.

ప్రతి జమీందారీలోనూ స్వంత కమతాలను పేరుతో, 1907 వ సంవత్సరపు ఎస్టేటు ల్యాండ్ ఆక్టు చేయు రోజుల్లో రైతుల నుండి లాక్కున్న భూమి చాలా ఉంది. సంయుక్త పరగణాల బిల్లులో వలె 50 యకరాలకు మించిన స్వంత కమతా లన్నియు తొలగించి, భూమి లేని వ్యవసాయకులచే సహకార పద్ధతి వ్యవసాయం చేయించాలి.

సూచనల ప్రకారం ఇనాం ఆక్టు రద్దు అవుతుంది. ఈనాం రైతులకు సంబంధించిన ప్రత్యేక బిల్లును కూడా వెంటనే ప్రవేశ పెట్టాలి. లేనిచో జస్టిస్ పార్టీ వారు రైతులలో చీలికలు కల్గించుటకు, యినాం రైతులకు తాము సంపాదించిన సౌకర్యాలు కూడ కాంగ్రెసువారు తొలగించారని ప్రచారం గావిస్తారు. కాంగ్రెసు సంస్థకు కళంకం ఆపాదించడానికి వినియోగించుకొంటారు. కాన యినాం బిల్లు కూడ యీ బిల్లుతో పాటు ప్రవేశ పెట్టాలి.

ప్రభుత్వము వారు రిపోర్టును, అన్ని ప్రాంతీయ భాషలలోను ప్రకటించి జమీన్ రైతులకు స్వయంగా తమ అభిప్రాయాన్ని ప్రకటించే అవకాశం కలుగ చేయాలి.

జమీన్ రైతులు, యినాం రైతులు, వారికి అండగా రైతులోక మంతయు కాంగ్రెసు మంత్రి వర్గానికి, జమీందారులకు వ్యతిరేకంగా బలం చేకూర్చడానికి సిద్ధంగా వుండాలి. జమీందారులు, బీహారు, యు. పి. లోని తమ సోదరుల వలెనే, యుద్ధ సన్నిద్ధులగుచున్నారు. వారి ఆందోళనకు కాంగ్రెసు మంత్రులు బీహారులో వలె లొంగకుండుటకు, యు. పి. లో వలె రైతాంగ ప్రదర్శనాల ద్వారా, ఒత్తిడి తెచ్చుటకు సిద్ధం కావాలి రైతులు.

విచారణ సంఘ సభ్యులు 9 గురిలో నల్గురు రిపోర్టుతో ఏకీభవించక వేరొక రిపోర్టు యిచ్చారని తెలుస్తున్నది. అంటే జమీందారులు యీ సంస్కరణలకు వ్యతిరేకంగా తప్పక పోరాడుతారన్న మాట. కృష్ణా నెల్లూరు వగైరా జిల్లాలలో జమీందారుల సొమ్ముతో కాంగ్రెసు మెంబర్లు చేర్పించబడ్డారనికూడ తెలుస్తోంది; అనగా కాంగ్రెసు కమిటీలను జమీందారీ హితులచే నింపడానికి ప్రయత్నాలు చేయబడుతున్నాయి. మునగాల, ఉయ్యూరు, మీర్జాపురం, వెంకటగిరి ఎస్టేటులతో కొందరు ఛోటా కాంగ్రెసు నాయకులు సన్నిహిత సంబంధము యేర్పరచు కొంటున్నారు. కాబట్టి రిపోర్టులో సూచించిన రైతుల క్షేమయుక్తమైన మార్పులను తగ్గించుటకు బీహారులోవలె ప్రయత్నాలు జరుగ వచ్చును. కాన రైతులోకమంతను, జాగ్రత వహించమని మరొకసారి హెచ్చరిస్తున్నాము.

రాజధాని యంతయు తిరిగి విచారణ జరిపి రిపోర్టును తయారు చేసినందులకు కాంగ్రెసు మంత్రివర్గమును, ముఖ్యంగా రివెన్యూ మంత్రి ప్రకాశం పంతులు గారిని అభినందిస్తున్నాము. వారు రిపోర్టు ననుసరించియు, పైన మేము సూచించిన రైతు హక్కులను చేర్చియు, శాసనము గావింప కోరుచున్నాము.

కెమాల్ పాషా నిర్యాణం

టర్కీ రిపబ్లిక్ ప్రెసిడెంటు కెమాల్ అస్తమించారు. [illegible] తుర్కీ జాతిని మేల్కొల్పి, నాగరికవంతుల మొనర్చి సామ్రాజ్యవాదుల నుండి స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించి సంరక్షించిన ఆ జాతీయ వీరుని [illegible] మరు దాసినతనంలో ఉన్న భారతీయులకు అనుసరించ [illegible] కాంగ్రెసు [illegible] ని ఆజ్ఞానుసారం 19 వ తేదీని శోకము అందరు [illegible] ఆశిస్తున్నాము.

రాష్ట్ర నాయకులు ఇంకా పెడమార్గాలు వదలరా?

కామ్రేడ్ సద్దుపూరి చంద్రశేఖరరావు

కాంగ్రెసు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కోరుచూదాని కొరకై పోరాడ నిశ్చయుగా మన్న జాతీయ అంచివి సంస్థ. అందు గాంధేయులు, సోషలిస్టులు, [illegible] స్టులు, మితవాదులు, అతివాదులు అందరికీ స్థానముంది. ఆచరించవలసిన పద్ధతుల గురించియు, [illegible] సంపాదనానంతరం [illegible] యాలపై [illegible] కోరంది. [illegible] గాని ఏమి సెంటనే జరుగవలసిన కార్యక్రమంలో సంయుక్త ప్రతి ఘటన ఆవశ్యకము [illegible].

సంయుక్త [illegible] భావాలు గల గ్రూపులు [illegible] సహపాఠాలలో మర్యాద, పరువు, గౌరవము [illegible]. [illegible] అడ్డం చేసుకోవాలి. [illegible] రాజకీయాల్లో ఆ [illegible] ఉన్నాయో సాధ్యంగా [illegible]. [illegible] కాంగ్రెస్ ఎన్నికల్లో [illegible] కామ్రేడ్స్ పై [illegible] డిసిప్లినరీ చర్యలు [illegible]. [illegible] కాంగ్రెసు [illegible] ఎవరు [illegible] భయంతో చేసిన పనులు కావచ్చు. సోషలిస్టు పార్టీ జాన్ నెం [illegible] తీర్మానాలతో పోటీ కొరకు పోటీ చేయరాదని, [illegible] ఎన్నిక [illegible] ప్పై వచ్చింది. అదాని [illegible] రాష్ట్ర కమిటీ [illegible] పోటీ చేయవని ప్రకటించాము. [illegible] తప్పు లేదు. కాని వేటి చర్యలనే గమనించుదాము తెలిపినంత వరకు....

పశ్చిమ కృష్ణా

జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షు లయిన పట్టాభి, బ్రహ్మయ్యగార్ల అనుచరులు వారి అతివాదుల చేతుల్లో ఉంది. రాష్ట్ర సంఘంవారు జిల్లా సంఘానికి సభ్యత్వ పుస్తకాలు ఇవ్వలేదని కొందరు కంప్లయింటు చేశారని లేఖ వంపారు. జిల్లా సంఘం తాము [illegible] ఆరోపణపై రాష్ట్ర సంఘం [illegible] కోరారు. కాని రాష్ట్ర సంఘంవారు [illegible] ఆరోపణలు అనేక జిల్లాలనుండి వచ్చుటచే యిప్పుడు విచారణ చేయుట అసాధ్య మన్నారు. జిల్లా సంఘం కంప్లయింటు చేసిన వారెవరో తెల్పిన తామే పుస్తకాలు వస్తాయి చేస్తా మన్నారు. (400 పుస్తకాలు రాష్ట్ర సంఘానికి వంపారు కూడా) అటులచేయక రాష్ట్ర సంఘంవారు తామే పుస్తకములు అచ్చువేసి కొందరికి యిచ్చారు. ఇచ్చిన 30 వేల సభ్యత్వ పుస్తకాలు కొంతమందికి గాక ఒక్కరికే వట. పుస్తకాలు అచ్చువేయటం రాష్ట్ర మంటూ జిల్లా సంఘాలే. ప్రతి జిల్లాలోను ఒక్కొక్క ప్రాథమిక సంఘానికి, వ్యక్తులకు ఎన్ని పుస్తకాలు యివ్వాలో నిబంధనలున్నాయి. కాని రాష్ట్ర కార్యాలయం ఒక జిల్లాలో పుస్తకాలివ్వడం, ఆ యిచ్చుట కావాలన్న ఎంతో మంచికిగాని ఒక్క ఆసామికి 30వేలు యివ్వడం విచిత్రంగాదా?

పుస్తకాలిచ్చారు సరే. చేర్పించిన పుస్తకాలు డబ్బు [illegible] జిల్లా సంఘానికి పంపాలిసిన ఆఖరు తేదీ 2-11-38. కాని రాష్ట్ర సంఘంవారు పంచిన పుస్తకాలు ఒకటి చేరలేదు. ప్రాథమిక సంఘాలు పంపవలసిన ఆఖరు తేదీ 8-11-38. జిల్లా సంఘము రాష్ట్రానికి పంపాలసిన [illegible] తేదీ. కాని రాష్ట్ర [illegible] జిల్లా ఆఫీసుకు [illegible] ఎంతో తెలుపలేకున్నాము. రాష్ట్ర కార్యాలయానికి ఎ. [illegible] జిల్లాలో వ్యక్తులు చేర్పించినవి ఎన్ని చేరినవో మునుము తెలుపలేము. [illegible] తేదీ రాత్రికి [illegible] అట్టివి [illegible] చేరాయని [illegible]. జిల్లా సంఘం [illegible] ఆఫీసుకు [illegible] ఎయినాతి. [illegible] తేదీ రాత్రి 9 గంటలు దిమ్మతి తమ కార్యాలయానికి 14 సంఘాలు చేరాయనియు. అవి [illegible] రాష్ట్ర కార్యాలయంవారు తెలియజేశారు. సంఘాలు తెలియజేసారే గాని సభ్యత్వ పుస్తకాలు జిల్లా ఆఫీసుకు పంపలేదు. నిబంధన ప్రకారం అవి ప్రాథమిక, జిల్లా కార్యాలయాలలో చేరియుండవలెను. జిల్లా సంఘం జాబితా తయారుచేసి రాష్ట్ర కార్యాలయానికి పంపాలి. కాని యీ సంవత్సరములో రాష్ట్రంవారే జాబితా తయారు చేస్తున్నారు. [illegible] పుస్తకాలు [illegible] దార్ల వద్దను డబ్బు పుచ్చుకొని సభ్యత్వ పుస్తకాలు నింపుతున్నారని వినబడుతున్నది. యీ రోజుల్లో జిల్లా సంఘం వ్యక్తిత్వం పంచదారలో, కాదో? విచ్ఛిన్నమగుతూవని సాక్షాత్ వీల్లేకుండా పోయింది. రాష్ట్ర సంఘం జిల్లా ఆఫీసుకు వారిని వంపక కొందరి వ్యక్తులకు జిల్లా సంఘానికన్నా [illegible] మెప్పుగ యిచ్చి, వారితో పూరక (Parallel) పోటీ జిల్లా సంఘంగా వ్యవహరింపజూస్తున్నారు. అధికారంలో ఉన్నవారే పోటీ కమిటీల నెలకొల్పుట ఏం పనికి?

ప్రాథ కాంగ్రెసు సంఘము ప్రొత్సాగా ఇచ్చిన డబ్బు [illegible] చేయవలెనని [illegible] రాష్ట్ర కార్యాలయం మంచి. తమ ఇష్ట మున్న జిల్లాలలో యిది అమలు జరిపారో లేదో గాని ప్రొవిన్షియల్ అది టు పశ్చిమ కృష్ణా ఆఫీసుకు తయారు. ఇచ్చిన డబ్బంతా బ్యాంకులో కట్టవలెనని హెచ్చరిక చేశారు. "లెక్కలు, డబ్బు తనిఖీ చేయుకోంటి" బ్యాంకులో వేసే సంగతి మీ [illegible] అన్నారు జిల్లాసంఘంవారు. వేసి ఇలిగ్రాం వంపాలన్నారు అధికారులు. వేయవంటున లేదని తంతి పంపారు. ఈ చెరువింపు [illegible]: తాము వంచిన పుస్తకాల డబ్బు ఏమీ జిల్లాకు వంపలేదు: పైగా జిల్లా సంఘం కొచ్చిన డబ్బుపై పెత్తనము సాగింపా లంటారు రాష్ట్ర కార్యాలయం వారు. ఎసెంబ్లీ యెలెక్షను తరువాత యిపుడు ఆంధ్ర కాంగ్రెసు పెద్దలుగా వున్నవారి స్వంత జిల్లా తూర్పు కృష్ణాలోనే సభ్యత్వ దుమంలో కొంతభాగమైనా కార్త కమిటీకి అప్పజెప్పలేదు సరి గదా, వేయరూపాయలు పైగా అప్పు అప్పగించారు. కాని యిపుడేమైనా రోజులు మారాయా? అవుకు పిరమించేది తమకు కాబట్టియా బ్రహ్మయ్యగారు అప్పు యిచ్చింది? నేను అప్పు చేస్తాలేమా అని భయమా యీ హడావుడికి? అప్పుచేయక నిత్య-ఖర్చవ హారా లెలా సాగుతాయి? 70 వేల సభ్యత్వ [illegible] అప్పు వెయడానికి డబ్బు ఎక్కడనుంచి వస్తుంది? ఆ సంగతి రాష్ట్ర సంఘ సమావేశంలో పట్టాభిగారు హావా అంగీకరించారుగా? తూర్పు కృష్ణా సంఘం చేసిన అప్పులు యిచ్చె పొచ్చిన పశ్చిమనుంచి తీర్చరా? తీర్చుట విధము కాదా? ఇంతలో మార్చా లే ఏమి కిష్కిగోటికి వచ్చినన్ను లగుటకు యివియే తప్పనిసరివిధానమా?

ఈ పద్ధతు లన్నియు ఒకే వ్యక్తిపాల్ని సూచిస్తున్నాయి. క్రిందటి యేడాది నేటికి పరిస్థితిలో మార్పు లేదని. క్రిందటి సంవత్సరం కాంగ్రెసు ఎన్నికలలో జరిగిన ఎన్ని పనుల ప్రదర్శించబడవలెవిందేనా? జిల్లా బోర్డు ఎన్నికలలో వల్లవల్లి డబ్బు ఎన్నికోద్యోగితే చేయించిన అవకతవకల మించినది కృష్ణా పశ్చిమ గోదావరి కాంగ్రెసు ఎన్నికలలో పెత్తైలిలోని ఓర్లే గల్లంతయిన గతి సంపత్తి [illegible] ఎవరు. ఆ రచన మనం సాగించవలెనేనా?

ఆ పద్ధతి వలన అతివాదుల చేతులలో నున్న జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీలు ఒకటి రెండు హాత గాంధేయుల స్వాధీనం అవుతాయి. రాష్ట్రాధికారుల పదవులు మస్థిరంగా వుంటాయి. అయినా ఎవరూ నిని అక్రమాలు [illegible] ఎల్లుండని ప్రకటించునప్పుడు వీరికి గుండె [illegible] ఎవ ఎవ లాడినేల? తమ అనుచరుల క్రింది కమిటీల స్వాధీనముల చెయ్యాలనియా? లేక పార్లమెంటరీ కార్యవర్గ చెవినింపినట్లు, రైతుల కవ కాంగ్రెసు చేసి మైనను, తమ కిష్కిగోటికి జిల్లా బోర్డు వట్టము కట్టవలెనియా?

ఏమైన గావిందు ఇవి తగని పనులు. క్రిందటి ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అండ నిచ్చిన వారి అధికారంలో ఉన్న కొతవరం,కలవపాముల పెగ్గెరా పంచాయితీబోర్డులకు, వారు తమ అనుచరులు కాదని, ఏదో హాక వంకపై నోటీసు లిప్పించుట, కాంగ్రెసు కమిటీల తమ ఇష్టం కట్టునీయుటకై చేయు పనులు, కాంగ్రెసు సంస్థ ప్రతిష్ఠనే తగ్గింపతాయి. అది అతివాదులు. మితవాదులు హాత కోరిని పరితము. కాన ఆంధ్రులు జాగ్రత్తపడాలి.

పట్టాభి, బ్రహ్మయ్యగార్ల కొక మనవి

తమవారు కానివారిపై యీ కక్షలు మీవస్థితికి పోనివ్వబద్దు. సోషలిస్టుల చేతులలోవున్న నరసాపురం తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీపై కక్ష ఎంత కాని వని చేయించిందో గమనించండి. కాళీపట్నం జమీందారు మిక్కరు తహసీల్దారు, సి. ఐ. డీల ఒసగిన సాక్ష్యంపై ఆధారపడి గాంధిగారికి వివేదిక వంపుట, అమ్మహాత్ముడు చేవ రైతుల కుత్తుకలు త్తరించ సాయవడు వ్యాసం వ్రాయుట: మునగాల జమీందారుగారికి పట్టాభిగారు వకాలితిప్పుట, క్రాకీపట్నం, మునగాల రైతులపై కేసులు, ఇవన్ని దేనికి దారి తీస్తున్నాయి. ఒక సారి వెనుదిరిగి చూచుకోండి.

ఇదంతా మనమంతా కోరు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమ శ్రేయస్సు కొరకేనా? మరొకసారి ఆలోచించండి. నెనెటు ఎన్నికల్లో మాతవ స్నేహితులు కొంత వరకు విలువగలరో తెలిపాయి. కాంగ్రెసు సభ్యులు చేర్పించడంలో జమీందారుల సొమ్ము విరివిగా వినియోగింప బడిందని వమ్మదగిన పుకార్లున్నాయి. ఉద్యమములో చేరిన కల్మషాన్ని కడిగివేయడానికి ప్రయత్నించండి. మావంతు మేము చేయడానికి సిద్ధం.

మా రాజకీయాలు

కాల్పులవల్ల చావులు — చైనాలో భారత వైద్య దళం — కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష పదవికి ఎవరు? — ఒప్పించడం, ఒత్తిడి చేయడం — ఆస్సాంలో యూరోపియన్ సభ్యులు — అసలైన సోషలిజం — బెంగాల్ రాజకీయ వైషమ్య సమస్య — సరిహద్దు లోనా? — "షేపిస్టు" విరంతర నిబంధనలు.

మద్రాసులో మరియొక నిషేధం!

నిషేధాలు: ఆంక్షలు!! నోటీసులు!!!

నూతన ఇండియా చట్టంలో రాష్ట్రీయ మంత్రివర్గాలకు నిజమైన అధికారాలు లేవనే మాట నిజమే. అందులో, ప్రజోపయోగకరమైన కార్యాలు చేయడానికి డబ్బు తక్కువ. కాని, వాక్స్వాతంత్ర్యం, పత్రికాస్వాతంత్ర్యం మొదలైన పౌరసత్వపు హక్కుల్ని అరికట్టకుండా కాంగ్రెసు మంత్రి వర్గాలు తమ తమ రాష్ట్రాలలో జాగ్రత్త పడవచ్చును. ఆవిధంగా కాంగ్రెస్ ఎన్నికల ప్రణాళికను ఆచరణలో పెట్టవచ్చు. దీనికి డబ్బు ఖర్చు ఏమీ ఉండదు. కాని, మన మదరాసు మంత్రివర్గంవారు యీ విషయంలో కాంగ్రెసు ప్రతికూల దృక్పథాన్ని అనుసరిస్తున్నారు. "1905 రష్యా విప్లవం" అనే గ్రంథాన్ని నిషేధించారు. "మన్యం తిరుగుబాటు"ను నిషేధించారు.ఇప్పుడు మళ్ళీ"అన్నా" అనే గ్రంథం మీద నిషేధాజ్ఞను జారీ చేశారు. "జమీన్ రైతు" అనే నాటకాన్ని ఎక్కడా ఆడకూడదని ఆంక్ష వేశారు. నెల్లూరు జిల్లాలో ఈ మధ్య జరిగిన వ్యవసాయ కూలీల సమ్మె సందర్భంలో శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు ప్రచురించిన కరపత్రాలు ప్రెస్ అక్టు ప్రకారం అశాస్త్రీయమైనవి కాబట్టి, ఆయనపై ఎందుకు చర్య తీసుకొన కూడదో సంజాయిషీ చెప్పవలసిందిగా జిల్లా కలెక్టరు నోటీసు జారీ చేశారు. దీని అర్థం, సమ్మెలు మొదలయిన ప్రజా పోరాటాలలో ప్రజల కష్టాల్ని గురించి కరపత్రాలలో వ్రాసి, బహిరంగం చేయడం నేరమా?

కాంగ్రెస్ ప్రతికూల పక్షానికి చెందిన హక్ మంత్రి వర్గం బెంగాల్‌లో మొన్న యీమధ్య, యిదే విధంగా "నవంబరు విప్లవం—మన కర్తవ్యం"అనే పుస్తకాన్ని నిషేధించింది. పౌరసత్వపు హక్కుల్ని రక్షించే విషయంలో, ముఖ్యంగా పత్రికాస్వాతంత్ర్యం విషయంలో, కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు ఇంతకంటె ఎక్కువబాధ్యతతో మెలగవలసి యుంది. పుస్తకాలు చదివినంత మాత్రాన ప్రపంచం తలక్రిందు లౌతుందనే భీతి సామ్రాజ్యవాదులకూ, జాతీయ ప్రతికూల పక్షాల వారికీ తగుతుంది గాని, కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలకు కాదు.

కాల్పుల వల్ల చావులు.

అఖిల భారత పౌర స్వాతంత్ర్య సంఘంవారి లెక్కల ప్రకారం, 1938 లో పోలీసు కాల్పులవల్ల నెలకు ఆరుగురు చొప్పున దేశంలో చచ్చిపోతున్నారు. తిరువాన్కూరు, ఢెంకానల్ వంటి స్వదేశ సంస్థానాలలోనూ కాల్పులే, జాతీయ విద్రోహ పక్షాలకు చెందిన బెంగాల్, పంజాబ్ రాష్ట్ర మంత్రి వర్గాల హయాంలోనూ కాల్పులే, బొంబాయి-మదరాసు వంటి కాంగ్రెసు రాష్ట్రాలలోనూ కాల్పులే: అయితే, కాంగ్రెసు రాష్ట్రాలలో "సత్యం-అహింస"ల్ని కాపాడ్డానికా యీ కాల్పులు?

చైనాలో భారత వైద్య దళం.

గాయపడిన చైనా సైనికులకు చికిత్స చేయడానికి వెళ్ళిన భారత వైద్య దళంవారు చైనా ప్రవేశించగానే, అక్కడి ప్రజలు తమ స్వాతంత్ర్య రక్షణకై ప్రదర్శిస్తున్న వైర్య సాహసాలు, చేస్తున్న త్యాగం, చూచి ముగ్ధులయారు. 'యైట్ రూట్ ఆర్మీ' అనబడే కమ్యూనిస్టు సైనిక దళంలో తాము కూడా చేరి, యుద్ధం చేయడానికి తయారయ్యారు: ఈ విషయం చైనా ప్రభుత్వానికి తెలియజేయగా, "మీరు యీ చలికాలంలో అనేక మైళ్లు కొండల్లో సంచారం చేస్తూ బాధలు పడలేరు"ని చెప్పారు. కాని, "వాటికి సహిస్తాం" అని వైద్య దళ సభ్యులు గట్టిపట్టు పడుతున్నారట: వచ్చే ఫిబ్రవరిలో వీరిని సైన్యంలో చేర్చుకొంటారట. కమ్యూనిస్టుల దేశ భక్తి, త్యాగం, కష్ట సహిష్ణుత వీరిని పూర్తిగా ఆకర్షించింది.

కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష పదవికి ఎవరు?

వచ్చే సంవత్సరంకూడా సుభాష్ బోసునే కాంగ్రెసు అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నుకోవలసిందిగా కాంగ్రెసు

రాష్ట్రపతి సుభాష్‌బోసు.

సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు దేశీయులకు విజ్ఞప్తి చేశారు: నేడు అతివాదులకూ-మితవాదులకూ మధ్య ఈతడు మధ్యవర్తిత్వం వహించి, కాంగ్రెసులో ఐక్యతను చేకూర్చగలడని పి. సి. రే వంటి ముసలి కాంగ్రెసు నాయకుడు అభిప్రాయ మిచ్చాడు. కాని, పట్టాభి సీతారామయ్యగారినే కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకోవలసిందని ఆంధ్ర పత్రికయొక్క అభిప్రాయం. జవహర్లాల్, సుభాష్‌బోసు గారలు తమ స్వతంత్రాభిప్రాయాలను భగవంతుని కర్పణచేసి, గాంధీ మహాత్ముని తత్వమునే అనుసరించ వలసి వచ్చిందట: ఏ విధంగానో, ఎప్పుడో, స్పష్టంగా నిరూపిస్తే బాగుండేది. జవహర్, సుభాష్‌బోసుగారలు తీవ్రవాదులైయుండీ,జాతీయైక్యతకు భంగం రాకుండా, అనేక సందర్భాలలో దాకదక్షంగా కాంగ్రెసు సంస్థను నడిపించారు. "సత్య-అహింస" లను వీరు యిప్పటికీ ఒక రాజకీయ సాధనంగానే పరిగణిస్తున్నారు. గాంధీజీవలె వీరికది మత సిద్ధాంతం కాదు. ఇక, సోషలిజం విషయమా? ఇప్పటికీ వీరికి సోషలిజంలో నమ్మకం పోలేదు. గాంధీ వాదులూ—సోషలిస్టులు—కమ్యూనిస్టులు—రాయిస్టులు మొదలయిన వివిధ రాజకీయాదర్శ వాదులతో కూడిన కాంగ్రెసు సంస్థకు ఐక్యత యిదివరకు కంటె నేడు [illegible] సరం. అంతేగాక,ఫెడరేషన్ విషయంలో సుభాష్‌బోసు యితర నాయకులందరికంటే ఎక్కువ ప్రతికూలతను ప్రకటిస్తున్నాడు. ఈరెండుకారణాలవల్ల ఆయన్నే మళ్ళీ అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకోవడం అవసరం. "కాంగ్రెసులో కుడి యడమ పక్షములవారున్నను, సర్దుకొని రాగలరు"ని పట్టాభిగారిని గురించి ఆంధ్ర పత్రిక వ్రాస్తోంది. అల్లూరి సత్యనారాయణగారు మొదలైన సోషలిస్టులపై ఈయన తీసుకున్న డిసిప్లినరీ చర్యలు ఇందుకు తార్కాణం కాబోలు!

"కాంగ్రెసు సిద్ధాంతములయిన సత్య-అహింసలందు వారికి (పట్టాభిగారికి) సంపూర్ణ విశ్వాసం కలదు," అని ఆంధ్రపత్రిక ధీమాగా వ్రాసింది. కాకీపట్నం వ్యవహారంలో ఈయన సి. ఐ. డి. రిపోర్టుల ఆధారంపై జరిపిన గూడుపుఠాణీ అంతా "సత్య—అహింస"లను పురస్కరించుకొనియేనా?

అస్సాంలో యూరపియన్ సభ్యులు.

అస్సాం రాష్ట్రంలో కొత్తగా యేర్పడ్డ కాంగ్రెసు—మిశ్రమ మంత్రివర్గాన్ని పడగొట్టడానికి యూరపియన్ సభ్యులు తీవ్ర ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. వారి వైఖరిని గురించి సుభాష్‌బోసు ఒక ఉపన్యాసంలో యీ విధంగా చెప్పాడు: "పూర్వపు మంత్రి వర్గంలో సర్ యం. సాదుల్లా ప్రధాన మంత్రిగా ఉండేవాడు. కాని, యూరపియన్ ప్లాంటర్లు (కాఫీ, టీ మొదలయిన తోటలకు యజమానులు) నిజంగా ఆ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలిస్తున్నారు. ఇంగ్లీషువారి ఐశకాలలో ఒకటి. వెనక నుండుని పరిపాలన సాగించడం. సాదుల్లా మంత్రి వర్గం రాజీనామా యిచ్చాక, ఈ యూరపియన్ ప్లాంటర్లకు జంగారు పట్టుకుంది. తమ [illegible] కాంగ్రెసు చేతులలోకి [illegible]

"అసలైన" సోషలిజం.

కార్మిక మంత్రి గిరిగారు కట్టకలో ఒక బహిరంగ సభలో ఉపన్యసిస్తూ, "అసలైన" సోషలిజం అంటే ఏమిటో సెలవిచ్చారు. "రోజుకు మూడు పూటల భోజనం, ఆరు గదులుగల యిల్లు, ఆరు జతల బట్టలు, ప్రశాంతమైన నిద్ర, సుమధురమైన వినోదాలు,—యివి వ్యక్తి శారీరకపుష్టికి సంతృప్తి పరుస్తాయి.... ఇదే అసలైన సోషలిజం" అని గిరి గారు ఉపన్యసించారు.

ఇంత వరకు అందరూ అంగీకరిస్తారు. కాని యీ సోషలిజం ఏ విధంగా వస్తుందో కూడా గిరి గారు సెలవిస్తే బాగుండేది. ఒక్క సోవియట్ రష్యాలోనే యీ సౌకర్యాలన్నీ సాధ్యం అయాయి. కాని, అలా గంటే గిరి గారికి కోపం వస్తుంది. "ఇతర దేశాల్ని మనం అనుకరించ కూడదు; మనమే యితర దేశాలు అనుకరించాలి" అని ఆయన అన్నారు. కాని, ఆ ఇతర దేశాల్లో మాత్రం యీ "అసలైన" స్వదేశీ సోషలిస్టు నాయకులు వుండరూ? ఒక్క ప్రశ్నకు గిరి గారు సమాధానం చెప్పాలి. మన దేశపు బ్రహ్మాండమైన బట్టల మిల్లులు, రైళ్ళు, విమానాలు, బ్యాంకులు, ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీలు, ఎలక్షన్లు—యివన్నీ పాశ్చాత్య నాగరికతను అనుకరించడమేగా?

పెట్టుబడిదారీ విధానం అంతర్జాతీయ స్వభావాన్ని వహించి యున్నప్పుడు, దానికి విరుగుడు అయిన సోషలిజానికి మాత్రం అంతర్జాతీయ స్వభావం ఉంటే దోషం ఏమిటో?

బెంగాల్ రాజకీయ ఖైదీల సమస్య

సుభాష్ బోసు అధ్యక్షత క్రింద మొన్న సమావేశమైన బెంగాల్ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశం జరిగింది. ఆ సమావేశంలో రాజకీయ ఖైదీల సమస్యను చర్చించారు. బెంగాల్‌లో శిక్ష అనుభవిస్తున్న రాజకీయ ఖైదీలు 2000 మందికి పైగా ఉన్నారు. గాంధీగారికి—బెంగాల్ మంత్రివర్గానికీ మధ్య జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాల ప్రకారం, వీరిని ఒక నిర్ణీత కాలంలో విడిచి పెట్టడానికి బెంగాల్ ప్రభుత్వం నిరాకరించింది. అయినప్పటికీ, దేశంలో ఏ విధ మయిన ఆందోళన చేయ వద్దని మహాత్ముడు ప్రజలకూ, పత్రికలకూ సలహా యిచ్చారు.

ఈ సమస్యను గురించి రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ కమిటీ సమగ్రంగా చర్చించి, వీరి విముక్తికై రాష్ట్రమంతటా తీవ్రమైన ఆందోళన ప్రారంభించ వలసినదిగా ప్రజలను హెచ్చరిస్తూ తీర్మానించింది. నవంబరు 20 తేదీ "అఖిల బెంగాల్ రాజకీయ ఖైదీల విముక్తి దినం"గా నిశ్చయించబడింది.

దీన్ని బట్టి, ప్రజాందోళన మహాత్ముని అభిప్రాయాలకు అతీతమై, స్వరాజ్య పోరాటం ఏ విధంగా ముందుకు పోతుందో గ్రహించవచ్చు.

సరిహద్దులో?

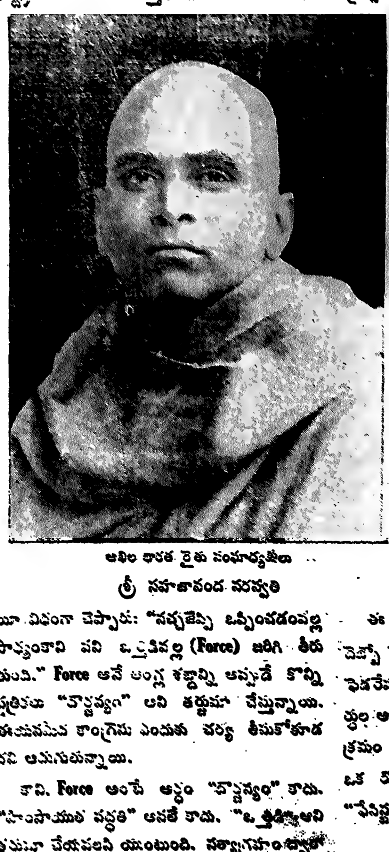
బెంగాల్‌లో అధికారంలో ఉన్నది కాంగ్రెసు వ్యతిరేక మంత్రివర్గం. కాని, సరిహద్దు రాష్ట్రంలో కాంగ్రెసు మంత్రులే అధికారంలో ఉన్నారు. అయినప్పుడు, ఆ రాష్ట్రంలో ఒక్క రాజకీయ ఖైదీ కూడా జైళ్ళలో ఉండకూడదు. కాని, మళ్లాధరాలో జరిగిన [illegible]ంలో ప్రభుత్వాజ్ఞలను ఉల్లంఘించినందుకు అనేకమంది ఖైదీలని ఎరెస్టు చేసి శిక్షించారు. వారిలో చాలమంది సోషలిస్టు లున్నారు. అయితే, సరిహద్దు శాసన సభలో సభ్యు లడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబిస్తూ ప్రధాన మంత్రి ఖాన్ సాహెబ్ యీ విధంగా పలికారు, "ఈ ప్రభుత్వాన్ని ధిక్కరించిన వారెవరూ రాజకీయ ఖయిదీలు కాజాలరు."

నూతన ఇండియా చట్టం ప్రకారం, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాలలో మంత్రులకంటె గవర్నర్లకూ, సివిల్ ఉద్యోగులకే యెక్కువ అధికారం ఉన్నదనే విషయం ఎల్లరికీ తెలుసు. నిజమైన అధికారం కాంగ్రెసుకు లేనప్పుడు, అట్టి ప్రభుత్వాన్ని ధిక్కరిస్తే ఇంత అభిమానం ఎందుకో?

బీహార్, సరిహద్దు రాష్ట్రాలలో రైతు ప్రదర్శకులు, బొంబాయిలో కార్మికులు, యు. పి. లో కమ్యూనిస్టులు, మదరాసులో అనేకమంది రైతులు [illegible] హద్దులకై పైకంగా పోరాడినందుకు జైలు శిక్ష అనుభవిస్తూ రాజకీయ ఖైదీలుగా పరిగణించబడకుండా లేరంటే, కాంగ్రెస్ యొక్క బలం తగ్గుతూందని చెప్పాలి. బెంగాల్‌లో రాజకీయ ఖయిదీల విడుదలకు యీ విధానం ఎక్కువగా ఆటంకాన్ని కలుగ చేస్తోంది.

ఒప్పించడం, ఒత్తిడి చేయడం

అఖిల భారత రైతు సభకు అధ్యక్షులయిన శ్రీ స్వామి సహజానంద సరస్వతిగారు యు. పి. రాష్ట్రంలో సంచారం చేస్తూ, ఒక బహిరంగ సభలో

అఖిల భారత రైతు సంఘాధ్యక్షులు

శ్రీ సహజానంద సరస్వతి

యీ విధంగా చెప్పారు: "నచ్చచెప్పి ఒప్పించడంవల్ల సాధ్యంకాని పని ఒత్తిడివల్ల (Force) జరిగి తీరుతుంది." Force అనే ఇంగ్లీషు శబ్దాన్ని అప్పుడే కొన్ని పత్రికలు "బలాత్కారం" అని తర్జుమా చేస్తున్నాయి. ఈ విషయమై కాంగ్రెసు ఎందుకు చర్య తీసుకోకూడదని అడుగుతున్నాయి.

కాని, Force అంటే అర్థం "బలాత్కారం" కాదు. "హింసాయుత పద్ధతి" అనలే కాదు. "ఒత్తిడి" అని తర్జుమా చేయవలసి యుంటుంది. సత్యాగ్రహం ద్వారా బ్రిటిషు ప్రభుత్వాన్ని ప్రజలు ఏకమై ఒత్తిడి (Force) చేసి, తమ హక్కులు సంపాదించుకోవడం కాంగ్రెసు అంగీకరించిన విధానమే. ఇది కాంగ్రెసు సూత్రాలకు ఏ మాత్రం విరుద్ధంకాదు. బ్రిటిషు వస్తువులను బహిష్కరించి, కల్లు దుకాణాలను పికెటు చేసి, మనం బ్రిటిషు వారిమీద "ఒత్తిడి" తీసుకువచ్చాం. ఇందువల్లనే కూడా ప్రజలకు ప్రభుత్వం కొంతవరకు లొంగింది. "నచ్చ చెప్పి ఒప్పించడం" సప్రూ మొదలయిన మితవాద పార్టీవారి మార్గం; ఒత్తిడివల్ల లొంగదీయడం కాంగ్రెసు మార్గం.

"పేనిస్టు" విశ్వవిద్యాలయ నిబంధనలు.

ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయానికి అనుబంధించబడిన కాలేజీలలో, విద్యార్థుల శిక్షణకు సంబంధించిన యీ క్రింది రూల్సు అమలు జరుపవలసిందని విశ్వ విద్యాలయాధికార్లు నోటీసులు జారీ చేశారు:—

1. ఏదైనా రాజకీయ సభ జరుగుతూన్నప్పుడు, అట్టి సభవల్ల ప్రజా శాంతికి భంగం కలుగుతుందని కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ అనుమానిస్తే, తన విద్యార్థులు ఆ సభకు వెళ్లకూడదని నిషేధించవచ్చు.

2. కాలేజీకి సంబంధంలేనట్టి, ప్రభుత్వం చేతను గుర్తించబడనట్టి, క్లబ్బులోగాని, సంస్థలోగాని విద్యార్థులు సభ్యులుగా చేరదలచుకొంటే, వారు ముందుగా ప్రిన్సిపాల్ యొక్క అనుమతి పొందాలి.

3. కాలేజి ప్రిన్సిపాల్, హాస్టల్ అధికారి తమ విద్యార్థులమీద యీ క్రింది శిక్షలు విధించుట కధికారం కలిగి యుంటారు: జుల్మానా, అటెండెన్సు నష్టం, టెరమ్ సర్టిఫికెట్ల రద్దు, సస్పెన్షన్, వెళ్ళ గొట్టడం.

4. విద్యార్థులు సమ్మెలలో పాల్గొంటే, అట్టి వారి స్కాలర్ షిప్పులు మొదలయిన ఉపకార వేతనాలు వెంటనే రద్దు చేయబడతాయి.

5. కాలేజి హాస్టల్సులో నివసించే విద్యార్థులు సమ్మె చేయదలచుకొంటే 12 గంటలు ముందుగా హాస్టలు అధికార్లకు తెలియజేసి, హాస్టల్ విడిచిపెట్టి వెళ్లాలి. అట్టివారు, సిండికేటు యొక్క అనుమతి లేకుండా, మళ్లీ హాస్టల్సులో చేర్చుకో బడరు.

ఈ నిబంధనవల్ల విద్యార్థి ఉద్యమానికి ఎంత పెద్ద దెబ్బో వేరే చెప్పక్కర్లేదు. వెంటనే ఆంధ్ర విద్యార్థి ఫెడరేషన్ సమావేశమై, యీ నిబంధనలమీద విద్యార్థుల అసమ్మతిని తెలియజేయడానికి ఒక నిర్ణీత కార్యక్రమం తయారించాలి. అవసరమైతే, కాలేజి విద్యార్థులు ఒక రోజున రాష్ట్రం అంతటా హర్తాళ్ చేసి యీ "పేనిస్టు" విశ్వవిద్యాలయ నిబంధనలను ఖండించాలి.

యు. పి., బీహార్ రైతుల దుస్థితి విషమించిపోతున్నది!

అక్టోబరు 28 వ తేదీని సంయుక్త పరగణాలలో, యింకొన్ని ఇతర జిల్లాలలోనూ, కాంగ్రెసు మంత్రివర్గంవారు తెచ్చిన రైతాంగపు బిల్లును గురించి రైతులకు తెలియజేయడానికి బహిరంగ సభలు జరిగాయి. అసంఖ్యాలయిన రైతులు యీ సభల్లోనూ, ఊరేగింపుల్లోనూ పాల్గొన్నారు. రైతాంగపు బిల్లును యింతకంటె మిగవాసృకూడదని తెలియజేస్తూ ప్రతి సభలోనూ తీర్మానించ బడింది.

టెనన్సీ బిల్లు

కాని, యీ ప్రజాభిప్రాయానికి విరుద్ధంగా కాంగ్రెస్ పార్లమెంటరీ బోర్డువారు రైతాంగపు బిల్లులో మార్పులు గావించే సమస్యను పరిష్కరించడానికి జమీందార్లతోనూ, కాంగ్రెసుతోనూ మధ్య ఒడంబడిక చేసుకోవాల"ని నిశ్చయించారు. ఈ మధ్యవర్తిత్వం కోసం ఎవరూ అడిగా రూ? యు. పి. రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీవారా? కాదు. కాంగ్రెసు ఎసంబ్లీ పార్టీ సభ్యులా? కాదు. కాంగ్రెసుకు సంబంధించిన ఏ సంస్థ వీరి మధ్యవర్తిత్వం కోరలేదు. పై పెచ్చు, బిల్లులో ఉన్న షరతులు రైతాంగానికి ఏ మాత్రం చాలవన్నీ, 100 కి 50 వంతుల చొప్పున రైతుల పన్ను భారం తగ్గించేలాగున బిల్లులో మార్పులు చేయాలనీ, రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీలో మూడు నెలల క్రిందట తీర్మానించబడింది.

పై తీర్మానాన్ని అమలు జరిపితే, అనగా రైతుల పన్ను సగానికి తగ్గిస్తే, తాము అధికారానికి నీళ్లు వదులుకోవలసి వస్తుందని యు. పి. మంత్రాంగం వారు అభిప్రాయ మిచ్చారు. కాబట్టి, మొన్న మళ్ళీ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశమైంది. మళ్ళీ చర్చలు చెలరేగాయి. ఒక్క ఓటు మెజారిటీలో మంత్రుల కిష్టమైన మార్పులు బిల్లులో సూచించబడ్డాయి.

ఇన్ని వడబోతలైన తరువాత, యు. పి. రైతాంగపు బిల్లులో తీవ్రమైన మార్పులు వదలి వేయ బడెనని చెప్పవచ్చును. అయినప్పటికీ, కాంగ్రెసు వామపక్షం దీన్ని వ్యతిరేకించ లేదు. పార్లమెంటరీ బోర్డువారు యీ సమయంలో జోక్యం కలుగజేసుకొని, జమీందార్లతో రాజీకూ చేసుకుంటే, రాష్ట్రంలో ప్రమాదకరమైన పరిస్థితు లేర్పడతాయనీ, రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీచేత నియమించబడిన రైతాంగ ఉప సంఘంవారు తీర్మానం కూడా చేసి పంపారు. కాని, పార్లమెంటరీ బోర్డు సభ్యులీ తీర్మానాన్ని ఖండించారు.

యు. పి. జమీందార్లే కాంగ్రెస్ నాయకుల్ని పార్లమెంటరీ బోర్డువారి మధ్యవర్తిత్వాన్ని కోరారు. మొదటి నుంచీ యీ జమీందారీ ముఠా కాంగ్రెసు సంస్థను ధిక్కరిస్తూ వచ్చింది. ఇప్పుడు వీరు కాంగ్రెసు నాయకుల ముందు ప్రాధేయపడి, బిల్లులో తమకు కావలసిన షరతుల తీసుకు రావలసిందని కోరుతున్నారు. కోరగానే నాయకులు తలవూపారు. జమీందార్లు సంతోషిస్తున్నారు.

అయోధ్య జమీందార్లు మాత్రం రాజీ సంభాషణలకు వ్యతిరేకంగా తీర్మానించారు. కాని, ఇదికూడా ఒక రాజకీయపు ఎత్తే: "మా షరతులు మీ రంగీకరించకపోతే, మా భోషాధారులు ఈవిధంగానే గందరగోళం చేస్తారని" కాంగ్రెసు నాయకుల్ని బెదిరించడానికి యీ ప్రతికూల వైఖరి ఉపయోగ పడుతుంది.

ఒక్క రైతాంగపు బిల్లును గురించి మాత్రమే గాక, రాష్ట్రంలో ఉన్న జమీందార్లకూ, రైతులకూ మధ్య ఉన్న సమస్య తగాదాలన్నింటిని గురించి కాంగ్రెస్ నాయకులు ఆలోచించ వలసిందని రాష్ట్ర జమీందార్ల సమావేశంలో తీర్మానించ బడింది. ఇందు విషయమై సంప్రతింపులు జరపడానికి 8 గురుగల ఉప సంఘం కూడా నియమించ బడింది. ఈ తీర్మానాన్ని పార్లమెంటరీ బోర్డు వారికీ కాంగ్రెసు మంత్రివర్గానికీ తెలియజేశారు. దీనికి సమాధానం యిస్తూ, యు. పి. ప్రధాన మంత్రిగారు ఒకటి వ్రాశారు. పార్లమెంటరీ బోర్డువారి తుది నిర్ణయానికి జమీందార్లు కట్టుబడి యుంటే తప్పకుండా రాజీ సంభాషణలకు ఏమీ అభ్యంతరం ఉండదని ప్రధాన మంత్రి వ్రాశారు. జమీందార్లకు గాని, రైతులకు గాని సంబంధించిన ఏ సమస్యనైనా సరే చర్చించడానికి కాంగ్రెసు మంత్రి వర్గం, పార్లమెంటరీ బోర్డు ఎప్పుడూ సిద్ధంగానే ఉన్నవని కూడా ఆ జవాబులో వ్రాశారు. పై షరతు జమీందార్లకు అంగీకార మవునో కాదో నవంబరు 10 వ తేదీలోగా తెలియజేయ వలసిందని కూడా జమీందార్ల ఉప సంఘ అధ్యక్షులైన రాజా జహంగిరాబాద్‌కు తెలియ జేశారు. ఎందువల్లనంటే, రాష్ట్ర శాసన సభ 10 తేదీని సమావేశమై, రైతాంగపు బిల్లును క్లాజువారీగా చర్చించడం ప్రారంభ మవుతుంది. పార్లమెంటరీ బోర్డువారి తుది నిర్ణయాన్ని జమీందార్లు అంగీకరిస్తేనే తప్ప తాము జోక్యం కలుగజేసుకొనం అని వల్లభభాయి పటేల్ (పార్లమెంటరీ బోర్డు అధ్యక్షుడు) కూడా ఛత్తారీ నవాబుకు తెలియ జేశారు. అయినప్పటికీ నవంబరు 7వ తేదీని జమీందార్ల ఉప సంఘ సభ్యులు 8 గురూ కాంగ్రెసు మంత్రి వర్గంతో సంప్రతింపులు జరుపుతున్నారు. పార్లమెంటరీ బోర్డువారు ఈవిషయంలో జోక్యం చేసుకొనరని సుభాష్ బోసుగారు ప్రకటించారు. అయినా, జమీందార్ల ప్రతినిధులు మంత్రివర్గంతో సంభాషణలు జరిపి కొన్ని షరతులకు అంగీకరించవచ్చు.

జమీందార్ల దుండగాలు.

కాని, యీ లోగా జమీందార్ల దుండగాలు మితిమీరి పోతున్నాయి. రాయబారేలీ జిల్లాలో, సుదాన్లి అనే యెస్టేటు ఉంది. అక్కడి జమీన్ రైతుల మధ్య పని చేస్తున్న, రామేశ్వర ప్రసాద్ అనే ప్రచారకుని యింటిని సుమారు 30 మంది జమీందారీ ఏంటవలు చుట్టుముట్టి, అతన్నీ, ఆతని బంధువుల్నీ చితకకొట్టి వెళ్ళి పోయారు. 8 ఏండ్ల పసి పిల్లవాడిని కూడా చితకకొట్టారు. అతి క్రూరంగా కొట్టి, పశువుల మాదిరి ప్రవర్తించారు. అజాంగర్ జిల్లా, సుల్తాన్‌పూర్ తాలూకాలో అసంఖ్యాకులయిన రైతుల్ని జమీందార్లు భూముల నుంచి తొలగిస్తున్నారు. లాఠీలు, తుపాకులు ధరించిన మనుష్యుల్ని వెంటబెట్టుకొని, చేలలో ఉన్న పంటను బలవంతంగా జప్తు చేస్తున్నారు. మొన్నీ జిల్లాలో, పొరాలీ, సదకాలీ, జహూల్‌పూర్ మొదలయిన గ్రామాలలో, రైతుల పెట్టి చేయనందుకు జమీందార్లు పరపరకాలయిన చిత్ర వధలు చేస్తున్నారు. అయోధ్య జిల్లాలో, అనేక మంది రైతులమీద పోలీసులు సెక్యూరిటీ కేసులు పెట్టి బాధిస్తున్నారు.

బెంగాల్

బెంగాల్ రాష్ట్ర రైతు సంఘంవారి ఆదేశానుసారం, అక్టోబరు 12 వ తేదీని రాష్ట్రం అంతటా "జనపనార ఆర్డినెన్సు"ను ఖండిస్తూ రైతులు తండోప తండాలుగా ఊరేగింపులూ, బహిరంగ సభలూ జరిపారు. జనపనార పంటకు ధర పదేని రూపాయల కంటె తగ్గించ కూడదని ఏకగ్రీవంగా తీర్మానాలు చేశారు. ఈ ఆర్డినెన్సు వల్ల జనపనార మిల్లులలో పనిచేసే కార్మికుల జీతాలు 100 కి 30 వంతున తగ్గించ బడ్డాయి. కనుక వీరు కూడా రాష్ట్రంలో తీవ్రమైన ఆందోళన ప్రారంభించారు. రైతులలో ప్రచారం చేయడానికి కార్మికులతో కూడిన ఒక జట్టు బయల్దేరింది. కార్మిక, కర్షకుల సమ్మేళనము గురించి యీ జట్టు ప్రచారము చేస్తోంది. సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు యీ ప్రచారానికి నాయకత్వం వహించారు.

కాంచిపూర్ అనే పట్టణానికి చుట్టుపక్కల ఉన్న గ్రామస్థులు వరదల వల్ల నష్టపడి, తిన డానికి తిండిలేక, ఊరేగింపులుగా కాంచిపూర్ పట్టణానికి వచ్చారు. సుమారు 1000 మందితో కూడిన యీ ప్రదర్శనం ప్రజలలో ఆశ్చర్యాన్ని కలుగజేసింది. ఎర్ర జండాలు, జాతీయ పతాకాలు ఎగురవేసుకుంటూ, యీ బీద ప్రజలు విప్లవ నినాదాలతో పట్టణమంతా తిరిగారు. స్థానిక రైతు నాయకులు చందాలు వసూలుచేసి, అన్నం సప్లయి చేస్తున్నారు.

బెంగాల్ జమీందార్ల వైఖరి.

కలకత్తాలో జరిగిన బ్రిటిషు ఇండియన్ ఎసోసియేషన్ యొక్క 86 వ వార్షిక సమావేశంలో బెంగాల్ జమీందార్లు కాంగ్రెసుతో వారికి ఉండవలసిన సంబంధాన్ని గురించి అనేక విధాలైన అభిప్రాయాలిచ్చారు. సమావేశానికి అధ్యక్షుడైన బర్ద్వాన్ మహారాజాధిరాజా బహదూర్ యీ విధంగా అన్నారు. "కాంగ్రెసు ఉన్నా, లేకపోయినా మన [illegible] మనమే నిలబడి, పోరాటాన్ని సాగి[illegible] యుంటుంది.... బీహార్ రాష్ట్రంలోనూ, యు. పి. రాష్ట్రంలోనూ నేను కాంగ్రెసు[illegible] కారం (కాంగ్రెసు మంత్రి వర్గాలు) బెంగాల్‌లో కూడా ఉండే, అప్పుడు కాంగ్రెసు సంస్థతో మనం చేరవలసి యుండేది. కాని, [illegible] ముగా అధికారంలో లేదు." అమర్‌నాథ ముఖర్జీ అనే పేరుగల మరొక జమీందారు దీనికి వ్యతిరేకమైన అభిప్రాయం ఇచ్చారు. కాంగ్రెస్ సంస్థతో సహకారంచేసి, ఒడంబడిక చేసుకొంటే లాభదాయకంఅని అతడు జమీందార్లకు సలహా యిచ్చారు. "1928 లో జమీందార్లు కాంగ్రెసు (అప్పటి బెంగాల్ స్వరాజ్యపార్టీ)తో సహకారం చేయుటవల్లనే 1928 వ సంవత్సరపు టెనెన్సీ సవరణలు [illegible] అణిగాయి." అని అతడు పలికారు. "కాంగ్రెసుతో జమీందార్లు రాజీ చేసుకోవలసి యుంది. జమీందార్లను అన్ని వైపులనుంచీ ఎదుర్కొంటున్న [illegible] కష్టాలనుంచి రక్షించుకోవాలంటే [illegible] ముగా ఒక సమాధానానికి [illegible] ఒడంబడికకు గాంధీగారి మధ్యవర్తిత్వాన్ని యిప్పుడు మనం కోరవలసి యుంది." అనే మాటలతో అతడు ఉపన్యాసాన్ని ముగించారు.

దీన్నిబట్టి, కాంగ్రెసు యెడల జమీందార్ల వైఖరి స్పష్టమవుతోంది. తమకు లాభకరంగా ఉంటుందని తోస్తేనే వారు కాంగ్రెసులో చేరుతారు. లేకపోతే లేదు. యు. పి., బీహార్ రాష్ట్ర మంత్రివర్గాలు జమీందార్లతో చేసుకొన్న ఒడంబడికలు బెంగాల్ జమీందార్లకు ప్రోత్సాహం ఇస్తున్నాయి.

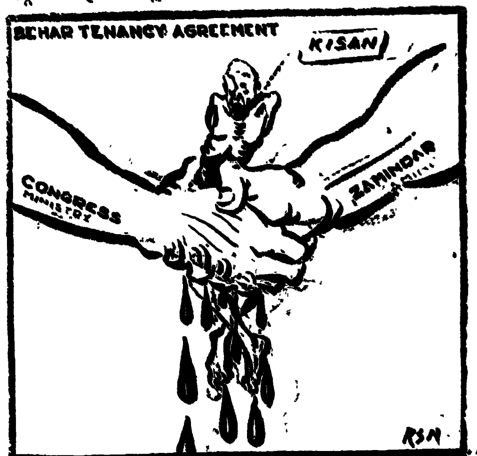
మలబార్‌లో గాంధీ వాదుల వైఖరి.

మలబార్ కాంగ్రెస్ సోషలిస్టు నాయకులలో ఒకరైన కామ్రేడ్ యి. పి. గోపాలన్‌గారి అధ్యక్షత క్రింద అక్టోబరు 9 వ తేదీని చెరుపత్తూర్ అనే గ్రామంలో మలబార్ రైతు సమావేశం జరిగింది. సుమారు 7000 మంది రైతులు హాజరు అయారు. హోస్ దుర్గక్కు చెందిన గాంధీ సేవాసంఘ సభ్యులు 30 మందికలిసి "రైతు సంఘాలు నశించుగాక!" "గాంధీకి జై" మొదలైన నినాదాలతో అక్కడికి వచ్చారు. రైతు లందరికీ కోపం వచ్చింది. "విప్లవం వర్ధిల్లుగాక!" మొదలైన నినాదాలతో వారు జవాబిచ్చారు. తక్షణమే ఆ శాంతి సైనికులు వెళ్ళిపోయారు.

రైతులకు [illegible] హక్కు [illegible] నిందనీ, [illegible] రైతుల [illegible] తగ్గించ [illegible] [illegible]

బీహారులో రైతుల సత్యాగ్రహం

రాజేంద్రప్రసాద్ స్టేట్‌మెంట్.

బీహార్ కాంగ్రెస్ జమీందార్ ఒడంబడికవల్ల నలిగిపోతున్న రైతు.
ఇట్టి ప్రయత్నాలే యు. పి. లో కూడా జరుగుతున్నాయి.

మవరాసు ఎస్టేట్సు ల్యాండ్ ఆక్టులో

తుని డివిజన్‌లో కౌలుదార్ల స్థితి

మునగాల మొఖాసా దార్ల వార్తలు

లింగగిరి ఎస్టేటు

పంశధారా వరదలు

సత్రంపాడు రైతులమొర

ఏలూరు తాలూకా, సత్రంపాడు గ్రామంలో గత సంవత్సరం వర్షాలులేక పంటలు పండ...

చిన్న గంజాంలో రైతుల సభ

...కాంగ్రెసుకే ఓటు చేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

"ఆ సంగతి ఇందాకనే చెప్పాను."

"ఒకవేళ వాడు డబ్బు ఎగవేస్తే—"

చంద్రముఖి భయపడలేదు. శాంతముగానూ చాలా సహజంగానూ "అలా జరిగినా ఆశ్చర్యంలేదు. అలాంటి అవకాశం వస్తే మిమ్మల్ని యాచిద్దామనుకున్నాను." అన్నది.

దేవదాసు కొంచెం ఆలోచించి—"అలాగే తీసుకో. ఇక నువ్వెక్కడికన్నా వెళ్ళే ప్రయత్నాలు చెయ్యి." అన్నాడు.

"రేపే వెళ్తాను. గాజులు అమ్మి, ఒక మాటు షరాబును కలుసుకోవాలి."

దేవదాసు జేబులోనుంచి వంద రూపాయల కాగితం తీసి దిండు క్రింద పెట్టి—"గాజులు అమ్మబోకు. షరాబును మాత్రం కలుసుకో. అయితే ఎక్కడికి వెళ్తావు? ఏదన్నా తీర్థానికా?" అన్నాడు.

"కాదు దేవదాస్: తీర్థాలమీద నాకు నమ్మకంలేదు: కలకత్తాకు ఎక్కువ దూరంగానూ పోను: దగ్గరలో ఏదన్నా పల్లెటూరిలో ఉంటాను."

"ఎవరింట్లోనన్నా దాసి పని చేస్తావా?"

చంద్రముఖి కళ్లల్లో నీరు తిరిగింది. కళ్లు తుడుచుకుని—"నా కిష్టం లేదు. స్వతంత్రంగా ఉంటాను. ఎందుకు శ్రమపడబోతాను? శరీర కష్టం నే నెప్పుడూ చేయలేదు — ఇప్పుడూ చేయలేను. ఎక్కువ పీకులాడితే ఈ పుల్లలు కాస్త రాలి పోతవి." అన్నది.

దేవదాసు విషణ్ణ ముఖంతో మందహాసం చేశాడు.

"పట్నానికి దగ్గరగా ఉంటే ప్రలోభాలు ఎక్కువవుతవిగా? మనస్సును నమ్మరాదను?" అన్నాడు.

ఈ మాటకు చంద్రముఖి ముఖం వికసించింది. నవ్వుతూ—"ఆ మాట నిజమే. మానవుని మనస్సును విశ్వసించరాదు. కాని నేనిక అలాంటి ఎరలకు చిక్కను. స్త్రీలకు లోభనాలు ఎక్కువని నేనూ ఒప్పుకుంటాను: కాని అవన్నీ నేను స్వేచ్ఛగా వదులుకున్నప్పుడు నా కింకా భయమేముంది? హఠాత్తుగా ఏదన్నా ఉద్రేకంలో వదులుకున్నట్టయితే, నేను జాగ్రత్తపడాల్సి ఉండేది. ఇన్నాళ్ల నుంచీ నేను ఒక్కనాడు కూడా పశ్చాత్తాప పడలేదు: సుఖంగా ఉన్నాను." అన్నది.

దేవదాసు నమ్మనట్టుగా తల తిప్పుతూ—"స్త్రీల మనస్సు చాలా చంచలం—నమ్మదగిందికాదు." అన్నాడు.

ఈ మాటకు చంద్రముఖి బాగా దగ్గరికి వచ్చి కూర్చుని, అతని చేతులు రెండూ పట్టుకుని—"దేవదాస్!" అన్నది.

దేవదాసు ఆమె ముఖంవంక చూశాడు. కాని ఈ మాటు—"నన్ను ముట్టుకోవద్ద"ని అనలేక పోయాడు.

చంద్రముఖి స్నేహ విస్ఫారిత నేత్రాలతో అతని వంక చూస్తూ, చేతులు రెండూ దగ్గరికి లాక్కుని, కంపిత స్వరంతో అన్నది:

"ఇదే ఆఖరి రోజు. ఇవ్వాళ నన్ను కోప్పడకండి: ఒక్క మాట మిమ్మల్ని అడగాలని నాకు చాలా కుతూహలంగా ఉన్నది"—అని ఒక్క క్షణం రెప్ప వాల్చకుండా దేవదాసు ముఖంవంక చూసి—"పార్వతి మిమ్మల్ని మోసం చేసిందా?" అన్నది.

"నీ కెందుకా సంగతి?" అని దేవదాసు కనుబొమ్మలు చిట్లించాడు.

చంద్రముఖి తొణకలేదు. శాంత దృఢ స్వరంతో అన్నది:

"నా కవసరం ఉన్నది. నేను నిజం చెప్తున్నాను—మీరు కష్టపడుతూ ఉంటే నాకు ఎలానో ఉంటుంది. ఇంతేగాక, మీ సంగతులు నాకు చాలా తెలుసుననుకుంటాను. కైపులో ఉండగా మీరు అనేక సంగతులు వెల్లడించేవారు. కాని వాటిని బట్టిచూస్తే, పార్వతి మిమ్మల్ని మోసగించినట్టు నాకేమీ నమ్మకం కలుగలేదు. పైగా మిమ్మల్ని మీరే మోసపుచ్చుకున్నట్లు తోచేది. నేను మీ కంటె పెద్దదాన్ని. బోలెడు ప్రపంచం చూశాను. అప్పుడు నేను ఏమనుకునేదాన్నో ఎరుగుదురా? మీదే పొరపాటనుకునేదాన్ని. స్త్రీలు చంచల చిత్తలనీ, స్థిరత్వంలేనివారనీ ప్రఖ్యాతి. నిజానికి, వారంత అపకీర్తికి తగినవారు కారని నా ఉద్దేశము. కీర్తి తెచ్చినా అపకీర్తి తెచ్చినా మీరే. మీరు అనదలచిందేమిటో అనాయాసంగా అనేస్తారు. వారలా అనలేరు. తమ మనస్సులోని మాట వెల్లడించలేరు. అథవా వెల్లడించినా ఎవ్వరూ గ్రహించలేరు. ఎందుకంటే, అది చాలా అస్పష్టంగా ఉంటుంది—మీ రొళ్ళముందు అణగిపోతుంది. ఇక అపకీర్తి స్తోత్రం లోకులందరికీ వినిపిస్తుంది."

చంద్రముఖి కొంచెం ఆగి గొంతు సవరించుకుని చెప్ప నారంభించింది:

"ఈ జీవితంలో నేను ప్రేమ వ్యాపారం చాలాకాలం చేశాను. కాని ఒక్కమాటు మాత్రమే ప్రేమించాను. ఆ ప్రేమకు చాలా విలువకూడా ఉన్నది: ఎరుగుదురా? ప్రేమ వేరు: రూపమోహం వేరు. వీటిల్లో చాలా తికమక ఉంది. ముఖ్యంగా పురుషులే చాలా తికమకపడుతూ ఉంటారు. రూప-మోహం మీకంటే మాకు చాలా తక్కువ: మనిషిని చూడగానే మేము ఉన్మత్తులము కాము. మాదగ్గరికి వచ్చి మీరు ప్రేమను ఎన్నో రకాల హావభావాలతో వ్యక్తం చేస్తారు. మేమేమీ మాట్లాడము. మీ మనస్సును కష్టపెట్టటానికి మాకు సిగ్గూ, సంకోచమూ—దుఃఖమూ అడ్డు పడుతూ ఉంటుంది. మీ ముఖం మాకు అసహ్యంవేస్తున్నా, మిమ్మల్ని మేము ప్రేమించటం లేదని చెప్పలేము: కారణం సిగ్గు అడ్డుపడుతూ ఉంటుంది. ఇక ప్రణయాభినయం ఆరంభమౌతుంది. తర్వాత కొన్నాళ్ళకైనా అసలు సంగతి బయటపడక మానదు. అప్పుడు మీరు కోపంతో అస్థిరులై—"విశ్వాస ఘాతకి!" అంటారు. అందరూ అదే వింటారు. నమ్ముతారు కూడా. మేము అప్పటికీ మౌనంగానే ఉంటాము. మామనస్సు ఎంతో కష్టపడుతుంది. కాని అదెవరు చూస్తారు?

దేవదాసు మాట్లాడలేదు. చంద్రముఖి కాసేపు మాట్లాడకుండా అతని ముఖం వంక చూస్తూ ఉన్నది: తర్వాత మరల చెప్ప నారంభించినది.

"ఆ సమయాన మా మనస్సులో కొంచెం మమత కలిగినా కలగవచ్చు. స్త్రీలు దాన్నే ప్రేమ అనుకొంటారు: వారు శాంతంగానూ స్థిరంగానూ ఇంటి పనులు చేసుకుంటూ మీ కష్టాలకు అడుకొంటూ ఉంటే: ఓ. మీరు వాళ్లని ఎంత పొగుడుతారు! ఎంత ఆదర్శంగా చెప్పుకుంటారు! కాని ఆ సమయంలో వాళ్ళకు బహుశా ప్రేమంటే ఏమిటో కూడా తెలియదు. తర్వాత వారి హృదయం తీరని వేదనతో తపించి, ఏదన్నా అశుభ ముహూర్తాన ఇల్లు వదలిపెట్టితే అప్పుడు—"అని ఆమె దేవదాసు ముఖం వంక తీవ్రంగా చూసి— "అప్పుడు మీరు 'కళంకిని' అని చీత్కారం చేస్తారు. ఛీ, ఛీ—"

దేవదాసు చప్పున చంద్రముఖి నోరు మూసి— "అదేమిటే చంద్రముఖీ?" అన్నాడు.

చంద్రముఖి నెమ్మదిగా చేయి తీసివేసి— "భయపడకు దేవదాస్: నేను మీ పార్వతి సంగతి చెప్పటంలేదు" అని ఊరకున్నది.

దేవదాసు కాసేపు మాట్లాడకుండా ఊరకుని, అన్యమనస్కుని మాదిరిగా—"కాని కర్తవ్యం అనేది ఒకటున్నదిగా? ధర్మాధర్మాలు ఉన్నవిగా?" అన్నాడు.

"ఎందుకులేవు? అందుకనే దేవదాస్, నిజంగా ప్రేమించిన వారు అన్నీ సహించి ఉంటారు. అంతరంగంలో ప్రేమించినంత మాత్రంచేతనే ఎంత సుఖం, ఎంత తృప్తి కలుగుతుందో గ్రహించినవారు అనవసరంగా కుటుంబ కల్లోలము తీసుకురారు. ఆం, నేను ఏమి చెప్తున్నాను?—పార్వతి మిమ్మల్ని ఎంత మాత్రం మోసపుచ్చలేదు. మిమ్మల్ని మీరే వంచించు కున్నారని నాకు గట్టినమ్మకం. కాని, ఈ సంగతి ఇప్పుడు మీరు గ్రహించలేరు దాని సమయం వచ్చినప్పుడు మాత్రం నేను నిజం చెప్పానని మీరు తప్పక అనుకుంటారు."

దేవదాసు కళ్లు నీటితో నిండిపోయినవి. ఇవ్వాళ అతనికి చంద్రముఖి మాటలే సత్యంగా తోచ నారంభించినవి. చంద్రముఖి కన్నీరు చూసింది. కాని తుడవ ప్రయత్నించలేదు. మనస్సులో అనుకోసాగింది:

"నేను అనేకసార్లు అనేక విధాలుగా మిమ్మల్ని చూశాను. మీ మనస్సు నేను ఎరుగుదును. సామాన్య పురుషులవలె మీరు మీ ప్రేమను వెల్లడించరని కూడా నాకు తెలుసును: ఇక రూపం సంగతి—రూపాన్ని ఎవరు ప్రేమించరు? కాని, కేవలం రూపం కోసం మీరు మీతేజాన్ని బలి ఇస్తారని నాకు నమ్మకం కలగటం లేదు. పార్వతి అందకత్తె కావచ్చును. కాని, మిమ్మల్ని ప్రేమించానని ఆమే ముందుగా మీకు తెలిపిందని నాకు తోస్తున్నది."

ఇలా అనుకొంటూ ఉండగా హఠాత్తుగా ఆమె నోటి నుంచి—"నన్నుబట్టే గ్రహించుకున్నాను. ఆమె మిమ్మల్ని ఎంతగా ప్రేమించిందో!" అని అస్పష్టంగా వెలువడింది.

దేవదాసు

శరత్ బాబు

విభాగం

దేవదాసు చప్పున లేచి కూర్చుని—"ఏమన్నావు?" అని అడిగాడు.

"ఏమీలేదు. ఆమె మీ అహంభావ భ్రమవశ లేదంటున్నాను. మీకు అందం ఉన్నదికాని దాన్ని చూసి ఎవరూ మోసపోరు. ఇక మీ ఈ తీవ్ర కటురూపం అందరికీ కనపడదు: కాని చూచినవారు మాత్రం దాని నుంచి దృష్టి మళ్లించుకోలేరు" అని చంద్రముఖి నిట్టూర్చి—"మీలో ఎంత ఆకర్షణ ఉన్నదో మిమ్మల్ని ప్రేమించిన వారికే తెలుస్తుంది. ఈ స్వర్గాన్ని తనకై తాను వదులుకునే స్త్రీ ఈ ప్రపంచంలో ఉన్నదా?" అన్నది.

తర్వాత కొంచెంసేపు మౌనంగా అతని ముఖంవంక చూసి మరల చెప్పసాగింది:

"ఈ రూపం కళ్ళకు కనపడదు: దీని ఛాయ మాత్రం హృదయం మీద పడుతుంది."

దేవదాసు విహ్వల దృక్కులతో చంద్రముఖి వంక చూసి—"ఇవ్వాళ ఏమిటి నువ్విలా వాగుతున్నావు?" అని అడిగాడు.

చంద్రముఖి మందహాసం చేస్తూ— "దేవదాస్: తనని ప్రేమించని వాళ్లకు బలవంతంగా తన ప్రేమను వెల్లడించ బోవటం కంటే తెలివి తక్కువ పని ఈ ప్రపంచంలో మరొకటి ఉండదు: నేను నాకోసం మాట్లాడడం లేదు: పార్వతి తరపున వకాల్తా తీసుకున్నాను" అన్నది.

దేవదాసు లేవటానికి [illegible]—"ఇక వెళ్తాను" అన్నాడు.

"ఇంకాకాసేపు కూర్చోండి. మిమ్మల్ని ఎప్పుడూ తెలివిలో ఉండగా నేను చూడలేదు—ఇలా ఎప్పుడూ చేతులు పట్టుకుని మాట్లాడలేదు. ఎంత తృప్తి!" అని కిలకిల నవ్వింది.

"చక్రపాణి"

★ అనువాదం ★

"నవ్వుతా వెందుకూ?" అన్నాడు దేవదాసు ఆశ్చర్యంతో.

"ఊరకనే—వెనకటి సంగతులు జ్ఞాపకం వచ్చాయి. పది సంవత్సరాల క్రిందట నేనూ ఒకర్ని ప్రేమించే ఇల్లు వదిలి వచ్చాను. ఎంత ప్రేమించాననుకున్నారు: అవసరమైతే ప్రాణాలు కూడా ఇవ్వగలను అనుకునేదాన్ని. ఆఖరికి చిన్న నగకోసం మేమిద్దరం పోట్లాడుకున్నాము. అది తుదా ఒకరి మొహం ఒకరు చూసుకోలేదు. అతను నన్ను ప్రేమించలేదు: ప్రేమిస్తే ఈ చిన్న నగ తెచ్చిపెట్టేవాడు కాడా అని మనస్సును తృప్తి పరచుకొన్నాను" చంద్రముఖి లోలోన నవ్వుకున్నది. తర్వాత కాంత గంభీర స్వరంతో చెప్ప నారంభించింది.

"నీ నగలు చాలనంకాను: మామూలు తలనొప్పి నయం చేసినందుకే ఈ ప్రాణం 'ఉస్, ఉస్' అనకుండా ఇవ్వవచ్చునని అప్పుడు నాకేమి తెలుసు? అప్పుడు సీతా దమయంతుల వ్యధ నాకు తెలియదు. జగ్గాయి మాధాయి కథ నేను నమ్మేదాన్ని కాను. సరే, కాని దేవదాస్: ఈ ప్రపంచంలో అంతా సంభవమే కాదూ?"

దేవదాసు జవాబివ్వలేక పోయాడు. నివ్వెరపోయిన వానివలె ఆమె వంక చూచి—"ఇక పోతాను" అన్నాడు.

"భయమేమిలేదు. ఇంకొంచెం సేపు కూర్చోండి. నేనిక మిమ్మల్ని మభ్యపెట్ట దలచలేదు—ఆ రోజులు గతించాయి. ఇప్పుడు, మీరు నన్నెంత అసహ్యించుకుంటున్నారో, నేను కూడా నన్నంత అసహ్యించుకుంటున్నాను. సరే, ఆసంగతి పోనివ్వండి. మీరు పెళ్లెందుకు చేసుకోకూడదు?"

ఇంతసేపటికి దేవదాసుకు ఊపిరి సలిపింది. నవ్వుతూ—"చేసుకోవటం మంచిదేకాని నాకు ఇష్టంలేదు." అన్నాడు.

"ఇష్టం లేక పోయినా చేసుకోండి. పిల్లల మోహం చూస్తే కొంతవరకు శాంతి లభిస్తుంది. పైగాను నాకు కూడా దోవ దొరుకుతుంది. మీ ఇంట్లో దాసిగా ఉండి ఈ జీవిత శేషం సుఖంగా వెళ్ళ పుచ్చుతాను.

"ఇంతేం నిన్నప్పుడు తప్పక పిలుస్తాను!" అన్నాడు దేవదాసు నవ్వుతూ.

చంద్రముఖి అతని నవ్వును చూడనట్లుగా—"మిమ్మల్ని ఇంకో మాట అడగాలని ఉన్నది." అన్నది.

"ఏమిటీ?"

"ఇవ్వాళ మీరింత సేపు నాతో ఎందుకు మాట్లాడారు?"

"ఏం, తప్పా?"

"ఆసంగతి చెప్పలేను: కాని కొత్త. తప్పతాగి పడిపోనిది మీరు ఎప్పుడూ నా ముఖం చూసేవారుకారు."

దేవదాసు ఆ మాటకు జవాబివ్వకుండా—"మా తండ్రిగారు చనిపోయినప్పటినుంచే మద్యం మానేశాను." అన్నాడు విచారంగా.

చంద్రముఖి చాలాసేపు కరుణా దృక్కులతో అతని వంకచూసి—"ఇక త్రాగరా?" అని అడిగింది.

"చెప్పలేను."

చంద్రముఖి అతని చేతులు ఇంకా కొంచెం దగ్గరకు లాక్కుని అశ్రువ్యాకుల స్వరంతో—"వీలుంటే వదిలిపెట్టండి. బంగారం లాంటి శరీరాన్ని పాడుచేసుకోకండి." అన్నది.

దేవదాసు చప్పున లేచి నిలబడి—"నేను వెళ్లు తున్నాను. నువ్వు ఎక్కడ ఉన్నదీ నాకు కబురు చెయ్యి. నీ కెప్పుడన్నా ఏదైనా అవసరమొస్తే నా దగ్గర సిగ్గుపడమాకు" అన్నాడు.

చంద్రముఖి నమస్కారంచేసి పాదధూళి తీసుకుని అన్నది:

—"నన్ను సుఖపడమని ఆశీర్వదించండి: ఇంకో యాచన దేవుడు రాకుండా చెయాలి—ఎప్పుడన్నా దాసీ అవసరముంటే పిలిపించండి."

"అలాగే"నని దేవదాసు వెళ్ళి పోయాడు.

చంద్రముఖి చేతులు జోడించి రోదన స్వరంతో—"ఇంకో మారు వారు కనపడేటట్టు చేయి భగవంతుడా!"అని దేవుని ప్రార్థించింది.

౧౪

దాదాపు రెండేళ్లు గడచినవి. మహేంద్రుని వివాహం చేసి పార్వతి చాలా వరకు నిశ్చింతురాలయింది. జలదబాల బుద్ధిమతి. పని పాటల్లో నిపుణ. పార్వతికి బదులు ఇంటి పనులు ఆమే చూస్తూ ఉండేది.

పార్వతి ఇప్పుడు మనస్సును ఇంకోవైపుకు మరల్చింది. వివాహమై చాలా కాలమయినా ఇంకా ఆమె సంతాన ముఖం చూడలేదు. తనకు సంతు లేక పోవటంచేత ఎవరి పిల్లలన్నా చాలా ఆపేక్ష చూపించేది. పేద సాదల మాట అలా ఉంచండి; కాస్త నోటికీ చేతికీ ఉన్నవారి సంతాన బాధ్యత కూడా తానే వహించేది. ఇంతేకాక దేవాలయంలో పూజలూ సాధు సన్యాసులకు సేవలూ, కుంటి—గుడ్డివారికి పరిచర్యలూ చేసి ఆమె కాలం గడుపుతూ ఉండేది. భర్తతో చెప్పి ఇంకో సత్రంకూడా కట్టించింది. అందులో అనాధులూ అసహాయులూ ఇష్టం వచ్చినంత కాలం ఉండవచ్చు. జమీందారుగారే వారి తిండీ-తిప్పలూ చూస్తూ ఉంటారు. పార్వతి చాటుగా ఇంకో పని కూడా చేస్తూ ఉంటుంది: భర్తకుకూడా ఈ సంగతి తెలియనివ్వదు—బ్రతికి చెడ్డవారికి గుప్తంగా ధన సహాయం చేస్తూ ఉంటుంది. ఈ డబ్బు ఆమె సొంతది-భర్త ప్రతి నెలా తన ఖర్చుకు ఇచ్చేదంతా ఇలానే ఖర్చు పెట్టుతూ ఉంటుంది. ఎంత చాటుగా ఖర్చు పెట్టినా కచేరీ గుమస్తాలకూ, మేనేజరుకూ తెలియకుండా ఉండదు. ఇప్పుడు పూర్వం కన్న ఖర్చు చాలా ఎక్కువైందని వారిలో వారు తర్కించుకుంటూ ఉంటే దాసీల చెవిని పడేది. ఇక వారి దగ్గరనుంచి జలదబాల దగ్గరికి చేరటం ఎంత సేపు పట్టుతుంది?

ఒకనాటి రాత్రి ఆమె—"ఈ యింటితో మీకేమీ సంబంధం లేదా?" అని భర్తను అడిగింది.

"ఎందుకో చెప్పు!"

"దాన ధర్మాల దాక పోయినా మీకు కనపడటంలేదు. మామగారికి భార్యంటే చాలా ప్రాణం—వారేమీ అనరు: మీరైనా చెప్పటం మంచిది."

మహేంద్రునికి ఏమీ అర్థం కాకపోయినా ఉత్సుకతతో "ఏమిటి సంగతి?" అని అడిగాడు.

జలదబాల గంభీరంగా భర్తకు సలహా నివ్వ నారంభించింది.

"మీ పిన్నికి పిల్లా జల్లా లేరు. ఆమెకు సంసారంమీద ఎందుకు ఆపేక్ష ఉంటుంది? అందుకనే పాడుచేస్తున్నది. మీరు చూడటం లేదా?"

"ఏం చేస్తున్నది?" అన్నాడు మహేంద్రుడు కనుబొమలు చిట్లించి.

'కాస్త కళ్లు తెరిస్తే మీకే కనపడేది. ఇప్పుడు పూర్వంకంటె కుటుంబఖర్చు రెట్టింపవుతూ ఉంది. అతిధి అభ్యాగతులకూ, సదా వ్రతాలకూ, దానధర్మాలకూ తెంపులేదు. సరే, ఆమె పరం ఆమె చూసుకుంటూ ఉన్నది, ఇక మన ఇహం? మనకిక పిల్లలు పుట్టరా? అప్పుడు వాళ్ళేమి తింటారు?'

మహేంద్రుడు పక్కమీదనుంచి లేచి కూర్చున్నాడు.

'నువ్వు ఎవ్వరి సంగతి చెప్పేది? అమ్మ సంగతేనా?' అన్నాడు.

'నా రాత ఇలా తగలడింది: అన్నీ విప్పి చెప్పాల్సిన ఖర్మం నాకు పట్టింది.'

'నువ్వు అమ్మమీద ఫిర్యాదు చేస్తున్నావా?'

'నేను ఫిర్యాదూ చేయటంలేదు, చాడీలు చెప్పటంలేదు. ఆ అవసరంకూడా లేదునాకు, ఆఖరికి నా మీద నెపం వేస్తారని జరుగుతున్న దేమిటో చెప్పాను!' అన్నది జలద విసురుగా.

మహేంద్రుడు మాట్లాడకుండా కాసేపు ఆలోచించి 'మీ కన్నవారి ఇంటిలో రోజూ కుండ పొయ్యి ఎక్కదు. నీకు జమీందారుగారి ఇంటి ఖర్చు లేమి తెలుస్తవి?' అన్నాడు.

ఈ మాటకు జలద మండి పోయింది—'మీ అమ్మ కన్నారు ఎన్ని సత్రాలు కట్టించారో చెప్పండి?' అని అడిగింది.

మహేంద్రుడిక తర్కించలేదు. ఉదయాన లేవగానే పార్వతి దగ్గరికి వెళ్ళి—"నాకు మంచి పెళ్ళే చేశావమ్మా! నేనిక దీనితో వేగలేను, కలకత్తా వెళ్ళుతున్నాను" అన్నాడు.

"ఎందుకు నాయనా?" అన్నది పార్వతి విస్తుపోయి.

"నిన్ను తూలనాడింది. నేను దాన్ని వదలివేశాను"

కొన్నాళ్లనుంచి పార్వతి కోడలి ఆచరణ చూస్తూనే వస్తున్నది. కాని తన కేమీ తెలియనట్టుగా, నవ్వుతూ— "కాదు, నాయనా! అమ్మాయి చాలా మంచిది:" అని తర్వాత జలదబాలను చాటుకు పిలిచి— "మీ[illegible]మన్నా పోట్లాడుకున్నారా అమ్మాయీ!" అని అడిగింది.

ఉదయానే భర్త కలకత్తా పోవటానికి ప్రయాణ సన్నాహాలు చేయటం చూసి జలదబాల భయపడింది: పశ్చాత్తాపము చెందింది. అత్త ప్రశ్న వినగానే ఏడుస్తూ—"తప్పు నాదే అత్తయ్యా! దాసీల మాటలు వి[illegible] బుద్ధి గడ్డి కరిచింది" అన్నది.

తర్వాత వివరాలు పార్వతి విని సిగ్గుపడింది. కోడలి కళ్లు తుడుస్తూ—"నువ్వు చెప్పేదే నిజం అమ్మాయీ! నాకు సంసారం పొదుపుగా [illegible] అని తెలియదు. నేను అంత దూరం ఆలోచించలేదు కూడా" అన్నది.

పిమ్మట మహేంద్రుని పిలిచి—"తప్పు లేనిది. ఎవ్వరినీ శిక్షించ[illegible] నాయనా! నువ్వు భర్తవు—నీమేలు కంటే భార్యకు కావలసింది ఏము[illegible]టుంది? అమ్మాయి మీ లక్ష్మి!" అన్నది.

ఆరోజు నుంచి పార్వతి చెయ్యి వెనకాతింది. సత్రంలో [illegible] దేవాలయంలోనూ వెనకటి మాదిరిగా సేవలు జరగటంలేదు. అనేకమం[illegible] వికలాంగులూ, అనాధులూ తిరిగి పోసాగారు. ఈ సంగతి భర్తకు [illegible] పార్వతిని పిలిచి—"ఏమి అమ్మీ! అన్నపూర్ణ భండారం కాళీ [illegible] ఏమిటీ?" అని అడిగాడు.

"ఊరక ఇచ్చుకుంటూ పోతే కాపరం ఎన్నాళ్ళు గడుస్తుం[illegible] కొన్నాళ్ళు కూడబెట్టాలిగా, ఇప్పుడు ఖర్చెంత పెరిగిందో మీకు [illegible]టం లేదా?" అన్నది పార్వతి నవ్వుతూ.

"నేనింకా ఎన్నాళ్లు బ్రతుకుతాను? ఉన్న నాలుగు [illegible] ధ్యాలుచేసి పరలోకం వంక చూడటం మంచిది."

పార్వతి నవ్వుతూ— "ఇది చాలా స్వార్థపరుల బాటండీ! మీ సంగతే మీరు చూసుకుంటే ఇక పిల్లలేమైపోతారు? కొంత కాలం ఓపిక పట్టండి: తర్వాత మళ్ళీ మొదలు పెట్టవచ్చును. మానవుల కార్యాలకు అంతి మెప్పుడూ ఉండదు." అన్నది.

చౌదరిగారు ఇక ఏదీ లేక ఊరుకున్నారు.

పార్వతికి ఇప్పుడు చేసే పనులేవీ లేవు. అందుకని ఆలోచనలు ఎక్కువైనాయి. ఈ ఆలోచనలలో కూడా రకాలున్నవి. ఆశలున్నవాళ్లు ఒక రకంగా ఆలోచిస్తారు: ఆశలు విడిచిన వాళ్ళు ఇంకొక రకంగా ఆలోచిస్తారు. మొదటి రకం ఆలోచనలో జీవం ఉంటుంది. సుఖం ఉంటుంది. దుఃఖం ఉంటుంది, తృప్తి ఉంటుంది, ఉద్రేకం ఉంటుంది. అంతే కాదు ఆది మనుష్యుని క్రాంతిని చేస్తుంది. రెండవ రకం ఆలోచన నిశ్చలము. దాని లక్షణాలు సుఖంలేదు. దుఃఖంలేదు. ఉద్రేకం లేదు. కాని తృప్తి ఉంటుంది. అంటేనుంచి వీళ్లా కాంతిని. గంభీరత్వమూ ఉంటుంది. దాని పరిపూర్తి మ్యాపదేవత ఉంటుంది. ఆ ఆలోచన వెలి మనుష్యుని ఎటువంటి ఆటు కొట్టుకు పోతుంది. గాలి తగలనిచోట విల బడు తుంది: తగిలేచోట నుంచి ఎగిరిపోతుంది. తన్మయావస్థలో ఉన్న మనస్సు ఉద్వేగంలేని ఆలోచనలో ఒక విచిత్రమైన సఫలం పొందు తుంది. ఇప్పుడు పార్వతి స్థితి సరిగ్గా ఇలాగే ఉన్నది. పూజచగ్గర నిశ్శబ్దవృత్తి స్థిరత్వమూ, ఆశా, ఉద్వేగమూ లేని ఆమె మనస్సు చిత్రంలో 'తాజ్ సోపానం'లో ఉండే వెలుగునీడలా, మామిడితోపు, పొలాలు, నది ఒడ్డూ మొదలగు చోట్ల తిరిగి వచ్చేది. ఒక్కొక్కప్పుడు వాటిలో ఎందులోనైనా చిక్కుపడేది. అప్పుడు పార్వతిగూడా వెతికి బయటికి తీసుకురాగలిగేదికాదు. పూర్వం ఆమె వెదపిస్తేనకు నవ్వు వచ్చేది: ఇప్పుడు ఒక అక్క సీమను చెప్పిన పంచపాత్ర పీటలో పడి కలిసి పోయి ఉంది. అయినా కాలం గడచిపోతూనే ఉన్నది: పని పాటలు చేస్తూ, ఇంటి పెత్తనం చూస్తూ, సేవా శుశ్రూషలు చేసి గడచింది. అన్నీ ఉడిగి ఉన్న సన్యాసినిలాగే ఉన్నా గడుస్తున్నది. కొంతమంది లక్ష్మి. అన్నపూర్ణ అనేవారు: మరి కొందరు అన్యమనస్క. ఉదాసిని అనేవారు: దాని విన్న ఉదయంనుంచి ఆమెలో ఇంకో మార్పు కనపడుతూ ఉంది. కొంచెం తీవ్రంగానూ, కఠోరంగానూ కనపడుతూ ఉంది. పూర్తిగా పాటుగా ఉండే గంగలో ఎక్కడనుంచో పోటు వచ్చింది. దీనికి కారణం ఇంట్లోవాళ్ళ కెవ్వరికీ తెలియదు. నాకు మాత్రం తెలుసును: మనోరమ నిన్న వాళ్ళ ఊరినుంచి ఉత్తరం వ్రాసింది:—

"పార్వతీ: మనం చాలా కాలంనుంచి ఒకరికొకరం వ్రాసుకోలేదు. ఆ తప్పు ఉభయులమీద ఉంది. ఇది పరిష్కారం చేసుకోవటం మంచి దని నా అభిప్రాయం. ఇద్దరమూ తప్పు ఒప్పుకుని అభిమానాన్ని చంపు కోవటం ఉత్తమం: పెద్దదాన్ని కాబట్టి ముందుగానే నే క్షమాపణ కోరు తున్నాను. వెంటనే జవాబిస్తావనికూడా ఆశిస్తున్నాను.

"నేను ఇక్కడికి వచ్చి ఒక మాసం కావచ్చింది. మనం కాపురం చేసే స్థలం నాటిటి వేళాకోళ్యాన్ని గురించి అంత శ్రద్ధ తీసుకోము. లక్ష్య పెట్టము. వచ్చిపోతే చద విరగడ చేసుకున్నదంటాము: బ్రతికుంటే బాగానే ఉన్నా మంటాము. నేను ఆ లెక్కని బాగానే ఉన్నాను. ఇక నా గొడవ అయింది. ఇక లోకాభి రామాయణం. విశేషాలు ఎక్కువలేవు. అయినా ఒక సంగతి నీకు వ్రాయాలని నాకు చాలా కుతూహలంగా ఉన్నది. వ్రాయాలా వద్దా అని నిన్నటినుంచీ ఆలోచిస్తున్నాను. వ్రాస్తే నీకు దుఃఖం కలుగుతుంది: వ్రాయక పోతే నా ప్రాణం మీదకు వస్తుంది— మారీచుని మాదిరి అయింది నా స్థితి: దేవదాసు సంగతి వింటే నీకు తప్పక దుఃఖం కలుగుతుంది: ఇక నీ దుఃఖంచూసి విలపించకుండా ఉండలేను. దేవుడు కాపాడాడు: లేకపోతే, అతని చేతిలో పడివట్లయితే ఏ వంటి అభిమానిని విషమైనా తినేది, లేక ఏ నుయ్యో గొయ్యో చూచు కునేది: ఇవ్వాళ కాకపోతే ఇంకా రెణ్ణాళ్ళకైనా అతని సంగతి నీకు తెలుస్తుంది. లోకాన్ని ఎలా మాయగలం?

"దేవదాసు ఇక్కడికి వచ్చి ఒక వారం రోజులయినది. అతను కలకత్తాలో ఉంటున్నాడనీ, తల్లి కాశీలో ఉంటుందనీ, నీకు తెలుసునుగా: అన్నతో గిల్లి కజ్జా పెట్టుకుని డబ్బు గుంజుకు పోవటానికి మాత్రం మధ్య మధ్య ఇలా వస్తూ ఉంటాడని నాకు తెలిసింది. డబ్బు చిక్కిందాకా ఉండి చేతిలో పడగానే వెళ్ళి పోతాడట. అతని తండ్రి చనిపోయి రెండు న్నర సంవత్సరాలుకూడా కాలేదు. నీకు, వింటే ఆశ్చర్యం కలగవచ్చు. ఈ మధ్యలో అతను సగం ఆస్తికిపైగా అర్పు పెట్టాడట. ద్విజదాసు చాలా పెద్దగాడు. పెద్దలు సంపాదించిన ఆస్తిని చెయ్యి దాటనివ్వలేదు. లేకపోతే లోకం ఎప్పుడో కాజేసి మార్చివేసారు. తాగుడికి, వేశ్యలకి తగిలేటేచోట ఎవరు కాపాడగలరు? ఒక్క యముడు తప్ప: ఇహాకా అది కూడా దగ్గరకు వచ్చిందనుకుంటాను. గుర్తితో మెల్ల ఏమంటే అతను పెళ్ళి చేసుకోక పోవటమే!

"అమ్మో! అతన్ని చూస్తే ఏడుపొస్తుంది: వచ్చటి శరీరం నల్ల బడింది. ఆ చక్కదనం పోయింది: సిరి పోయింది—గుర్తు పట్టలేము. జుట్టు ఎన్నడూ దువ్వినట్టు ఉండదు. గాలిన ఎగురుతూ ఉంటుంది. కళ్లు పీక్కుపోయినవి. ముక్కు కొంచెం మాదిరిగా లేచింది. ఇంత రోతగా ఉన్నాడని ఏమి చెప్పేది: చూస్తే అసహ్యం పుట్టుకుంది. భయంకూడా కలుగుతుంది: పగలంతా నది ఒడ్డునే తుపాకి తీసుకుని పిట్టలు కొడుతూ ఉంటాడు. మరీ ఎండకు ఆగలేకపోతే, ఆ సంచెన వగ్గర ఉన్న వేప చెట్టుక్రింద తల వంచుకుని కూర్చుంటాడు. సాయంకాల ఇంటికి వచ్చి మద్యం త్రాగుతాడు. ఇక రాత్రి నిద్రపోతాడో గస్తీ తిరుగుతాడో దేవుడికే తెలియాలి:

"అవాళ సాయంకాలం నేను నీళ్ళు తేవటానికి నదికి పోయాను. దేవదాసు తుపాకి చేత పట్టుకొని నది కట్టనే నడచి వస్తున్నాడు. నన్ను చూచి గుర్తించి నా దగ్గరికి వచ్చి నిలబడ్డాడు. నేను భయంతో వణికిపోయాను. దేవుడు రక్షించాడు: ఒక్క పురుగు కూడా లేదు. నా ప్రాణాలు పైనే పోయినవి. దేవుడు కాపాడాడు. తాగుబోతు చేష్ట లేవీ చేయలేదు. చాల పెద్దమనిషి తరహాగా—'మనో, బాగా ఉన్నావా, చెల్లీ' అన్నాడు శాంతంగా.

"నే నేమి చేస్తాను: భయంతో— 'ఊఁ' అన్నాను తల తిప్పి. అప్పుడతను నిట్టూర్చి—'సుఖంగా ఉండు చెల్లీ! మిమ్మల్నిచూస్తే నాకు చాలా ఆనందంగా ఉంటుంది.' అని నెమ్మదిగా వెళ్ళిపోయాడు. నేను వణుకుతూ లేస్తూ ఇంటికి పరిగెత్తాను. అమ్మయ్యో! నా అదృష్టం బాగా ఉండింది—చెయ్యో గియ్యో పట్టుకొని లాగ లేదు: పదే. పోనీయి ఆ సంగతి. ఆ త్రాష్టుని సంగతులు వ్రాయాలంటే ఒక గ్రంథం అవుతుంది.

"పాపం, నిన్ను చాల కష్టపెట్టాను కాబోలు? నీవు ఇప్పటికైనా అతన్ని మరచిపోలేకపోతే, నీకు దుఃఖం ఎలాగూ తప్పదు. దీనికి మరో ఉపాయ మేముంది? ఈవిషయంలో నాపిల్ల ఏమైనా జరిగి ఉంటే క్షమ కోరే మనోరమని క్షమించు. నీతోటి గుణవంతురాలి కిది ఒక గొప్పకాదు."

విన్నవే ఈ ఉత్తరం వచ్చింది. ఇవ్వాళ మహేంద్రుని పిలిచి— "రెండు పల్లకీలూ మనుష్యులు ఇద్దరు బోయీలూ కావాలి. నేనిప్పుడే తాల్ సోనాపురం పోతాను." అన్నది.

మహేంద్రునికి ఆశ్చర్యం వేసింది. "అలాగే సిద్ధం చేయిస్తాను. కాని రెండు పల్లకీలు ఎందుకమ్మా?" అని అడిగాడు.

"నీవు కూడా వెంట రావాలి నాయనా. దోవలో నేను చనిపోతే తల కొరివి పెట్టటానికి కొడుకు ఉండాలిగా."

మహేంద్రుడిక మాట్లాడలేదు. పల్లకీలు రాగానే ఇద్దరూ బయలు దేరారు.

చౌదరి గారికి ఈ సంగతి తెలియగానే వ్యాకులపడి దాన దాసీలను పిలిచి అడిగారు. కాని వాళ్లెవరూ కారణం చెప్పలేక పోయారు. అప్పు డాయన బుద్ధి నంతా వినియోగించి ఇంకా కొంతమంది సిపాయీలనూ దాసీలనూ పంపించాడు.

'దోవలో కనపడితే పల్లకీలు తిప్పించుకు రమ్మంటారా బాబూ!' అని ఒక సిపాయి అడిగాడు.

వారు కొంచెంఆలోచించి— 'అక్కర్లేదు. మీరు కూడా వెంటనే పోయి ప్రమాదా లేవీ రాకుండా చూడండి.' అన్నాడు.

అనాడు పొద్దు కుంకేసరికి పల్లకీలు రెండూ తాల్ సోనాపురం చేరి నవి. కాని దేవదాసు ఊళ్ళో లేడు. మధ్యాహ్నమే కలకత్తా వెళ్లి పోయా డట.

పార్వతి తల బాదుకుని—'నా దురదృష్టం' అనుకున్నది. తర్వాత మనోరమను కలుసుకున్నది.

"ఏం పాపా? దేవదాసును చూడటానికి వచ్చావా?" అన్నది మనోరమ.

'కాదు, వెంట తీసుకుపోవటానికి వచ్చాను. ఇక్కడ అతనికి 'నా' అనే వాళ్లెవరూ లేరు.'

మనోరమ దిగ్భ్రమ చెందింది.

"ఏమిటే నువ్వు వాగేది? సిగ్గన్నా వేయటంలేదూ?"

"సిగ్గెందుకు? ఎవరి వస్తువు వాళ్ల తీసుకువెళ్ళటానికికూడా సిగ్గేనా?"

"ఛీఛీ, అలా అనకు: కొత్త చుట్టరికం అన్నా లేదు. అలాంటి మాటలు నోట రానీయకు."

పార్వతి మ్లానంగా నవ్వి—"మనోదిదీ: నాకు జ్ఞానం తెలిసి నప్పటినుంచీ మనస్సులో నాటుకుపోయిన సంగతి, ఎప్పుడన్నా బయట పడుతూ ఉంటుంది. నువ్వు నా అక్కవు. అందుకనే ఈ మాట విన గలిగావు."

మర్నాటి ఉదయం పార్వతి తల్లిదండ్రులకు నమస్కారంచేసి, మళ్ళీ పల్లకి ఎక్కింది…

కాశీపట్టణ యదార్థగాథ

కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తి
ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైతు సంఘాధ్యక్షులు.

గత నెల 27 వ తేదీని నేను, ఆచార్య రంగా, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా రైతు సంఘ కార్యదర్శి పేటేటి వెంకటరత్నం, నర్సాపురం తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షుడు వు. రామం, ఆం॥ కాం॥ సో॥ పార్టీ సహాయ కార్యదర్శి చొప్పలగడ్డ రామలింగయ్యతో కలిసి అచటి పరిస్థితులు విచారించుటకు వెడలితిని. సభకు వందలకొలది రైతులు హాజరైరి. కాశీపట్నం పరిసర గ్రామాదులనుండి పెక్కుమంది రైతులు, రైతు ప్రముఖులు హాజరైరి. ఆ రాత్రి నా అధ్యక్షతను జరిగిన బహిరంగ సభలో ఆచార్య రంగా గారు కోరగా పలువురు కాశీపట్నం రైతులున్ను, ఆ రైతుల స్థితి గతులు నెరింగిన యితర పరిసర గ్రామ రైతులున్ను, ప్రముఖులును సభలో నిలబడి వారి స్థితి, నేడు జమీం దారు, వారి తాబేదార్లు, వారికి సహాయభూతులుగ నున్న పోలీసు ఉద్యోగియులు వారి మీద జరుపుచున్న నిర్బంధ ములు అక్రమ దుష్ట ప్రచారములను గురించి స్టేటు మెంట్లు నొసంగిరి. అమాయకులును, నిరుపేద రైతులును అగువారు నిర్భయముగా బంధానుభవపూర్తియైన ఆవేదనతో వెల్లడించిన విషయములు సత్యదూరము లని అనుకొనజాలను. ఈ విషయంలో కోర్టులలో గల రికార్డులను పరీక్షించినను, ఇంతకు పూర్వము జరిగిన రైతుల పోరాట చరిత్రను పరిశీలించి నిష్పక్షపాతముగ విచారణ జరిపినను, రైతు లెట్లు జమీందారు వల్ల మోసగింపబడినదియు, స్పష్ట మగుటయే గాక, మహాత్మా గాంధీగారు ఈ సమస్యను దృష్టియందుంచు కొని యిచ్చిన స్టేటుమెంటు, వారా విధముగ స్టేటు మెంటు నిచ్చుటకు కారణభూతమైన డాక్టరు పట్టాభి గారి స్టేటుమెంటు సమగ్ర విచారణ ఫలితము గాదని నేను అభిప్రాయపడుచున్నాను. గాంధీగా రిచ్చిన స్టేటు మెంటులో "నేను భూమిపై పని చేయు వానికే భూమి హక్కు ఉండాలను సోషలిస్టు సిద్ధాంతము అంగీ కరింతును గాని, ఆంధ్ర సోషలిస్టులు నే డవలంబించు చున్న విధానమును నేను అంగీకరించజాలననియు, వారు దౌర్జన్యము పురిగొల్పుచున్నారనియు, కాంగ్రెసుకమిటీ వారు చర్య తీసుకోవాలనియు, లేనిచో రాజాజీ గవర్న మెంటు చర్య తీసుకొను ననియు" ప్రకటించినారు;

ఈ స్టేటుమెంటువలన ఆంధ్ర సోషలిస్టు ప్రేరితులై రైతులు తమ హక్కులేని భూమిని దౌర్జన్యముగ జమీం దారు దగ్గరనుండి లాక్కొనుచున్నటుల గాంధీగా రభి ప్రాయమైనటుల స్పష్టపడుచున్నది. ఇందలి సత్యా సత్యములను గూర్చి పరిశీలింతము. కాశీపట్నం భూమి ప్రస్తుత జమీందారు యెటుల సంక్రమింప చేసుకున్నది తా నా ఆస్తికి ధర్మకర్తత్వము యెటుల పొందగలిగి నది సదరు భూమిపై రైతుల కెట్టి సంబంధ మున్నది గమనింతము. ఈ ఆస్తి 1777 సం॥లో కలిదిండి తిరుపతిరాజు గారు సత్రం నిమిత్తం దానం చేసిరి. 1813 సం॥లో బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు ధర్మసత్ర పోష ణకై ఖాయము చేసిరి. 1197 వ ఫసలీలో ధర్మ అగ్ర హారముగా రిజిష్టరు చేయబడెను. 1246 వ ఫసలీలో ప్రభుత్వంవారు జమీందారుగారి పేర సదరు ఆస్తిని సుమారు 1000 రూపాయలు ఖరీదు కట్టి జమీందారు గారి పేర సత్రం పోషణార్థం క్రయం చేసిరి. ఈ దాన ధర్మ ఆస్తిని "ఆస్తిసొమ్ము అల్లుడు దానం చేసినట్లు" 1923 లో శ్రీ బారిష్టరు అద్దేపల్లి వెంకట్రామన్ గారికి ప్రాజెక్టు నిర్మింప చేసుకొని శిస్తు కట్టి సాగు చేసుకొనే నిమిత్తం దాదాపు 2500 యకరాల భూమిని ఇజారాకు యిచ్చిరి. ఇజారాదారు, జమీందారు ప్రాజెక్టు నిర్మాణ ప్రయత్నములకు పూనుకొనిరి. కాని అప్పటి గవర్న మెంటు అధికారులు ప్రాజెక్టు నిర్మాణమును ఏ యిద్దరి వ్యక్తుల లాభం కొరకు చేయుటగాని సదరు భూమిపై వచ్చు పన్ను వసూలు కొరకు యిద్దరి వ్యక్తుల బాధ్య తపై ఆధారపడిగాని కూడదని అభిప్రాయపడి ప్రాజెక్టు నిర్మాణమునకు అభ్యంతరము కల్పించిరి. అప్పుడు అనాదినుండి ఆ పల్లభూములనే తమ పాలి గోవుగా పూజించుచు మళ్ళు కట్టుకొని చేపలు పట్టుకొనుచు జీవించుచున్న అమాయక బీద రైతులను జమీందారు గారు, యిజారాదారు కలసి యెటుల మోసగించినది నీ క్రింది విషయముల వలన తెలియ గలదు.

అప్పట్లో రైతులకు జీవన భృతి కల్గునని ఆశ కల్పించి భూమిని తమ కొనసాగెదమని ఆశపెట్టి ప్రాజెక్టు నిర్మాణావశ్యకతనుకోరుచు రైతులతో పిటీషను పెట్టిం చినారు. మరియు వారుభయులు కలిసి 1928 సం॥లో లేబరు కమీషనరు గారికి జిల్లా కలెక్టరు ద్వారా సదరు 4000 యకరముల భూమిలో 1/5 భాగం అనగా 800 యకరముల భూమిని డిప్రెస్డు క్లాసునకు ఖరీదు లేకుండ అనుభవించుటకు యిచ్చెదమని అంగీకరిం చుచు ప్రాజెక్టు గ్రాంటు చేయవలసినదికా పిటీషను పెట్టి యుండిరి. అందు యిజారాదారు వాటాకు రాబడిన భూమిలో 500 యకరములు రైతులకు ప్రత్యేకింపబడి నటుల తెల్పుకొని యున్నారు. ఈ పిటీషను భావ మేమి? అటు పిమ్మట జరిగిన దేమి?

రైతులను మభ్యపెట్టి ప్రాజెక్టు విధానమును పూర్తి గావించుకొని రైతులకు యిచ్చెదమని వాగ్దానం చేసిన భూమిని వారికి యివ్వకపోవటమే గాక వారిని భూమినుండి వెళ్ళగొట్టచూచుట జమీందారును రైతులు మోసగించిరో, లేక అనాదినుండి అనుభవించుచున్న రైతులే జమీందారు భూమిని నూతనముగా ఆక్రమింప చూచుచున్నారో పాఠకులే గమనింతురు గాక.

అప్పటి ప్రభుత్వ ఒత్తిడిచే జమీందారు, యిజారా దారు అనాధ రైతుల వాగ్దానం చేయబడిన భూమిని రైతుల కిప్పించుట ప్రజలు బాధ్యయుత ప్రభుత్వమనం దగు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ ధర్మమని చెప్పుగ నుడువవని లేదు.

ఇక రైతులకు సోషలిస్టులు దౌర్జన్యమును పురు గొల్పు చున్నారను విషయం పరిశీలింతము. స్వాభావి కముగ రైతులు ప్రత్యేక శిక్షణ యున్ననే తప్ప తమ భూమిని అన్యులవచ్చి ఆక్రమింప దలచినప్పుడు తుదకు తమకు పొలమునకు రావలసిన నీరును యితర రైతు అడ్డగించినప్పుడు, పెద్దల ఎవరివలననైనను తుదకు తనతోటి రైతువలన నైన తనకు నష్టము కల్గుచున్న ప్పుడు రైతులు సర్వవిధముల వారిని నిరోధించుటకు పూనుకొనుట సహజము. అందు ముఖ్యముగా జీవన కోల్పోవలసి వచ్చినప్పుడు తిండికి వేరు గతిలేనప్పుడు తిండి కొరకు తన ప్రాణములనైన పోగొట్టుకొని యే విధముగనైన భుక్తి నిల్పుకొన చూచుట రైతు స్వభావము. ఆ హక్కును నిల్పుకొనుటకు దౌర్జన్య మార్గం అవలంబించుట లేక దౌర్జన్య రాహిత్యముగా సాధించుకొన చూచుట, వారి క్రమ శిక్షణ ఆవేదనతో గూడిన ఉద్రేక మానసికత స్థితిని అనుసరించి యుం డును. పూర్వం ఈ రైతులు భూమిహక్కు కొరకు పోరాడిన చరిత్రను అవలోకించిన క్రమ శిక్షణ లేక వేరు మార్గము తెలియక, గత్యంతరము లేక పశు బలమునే ఉపయోగించుచు వచ్చిరి. ఇందుకు తార్కా ణము 1914 సం॥లో సత్రం ధర్మకర్త తన హక్కును స్థిరపర్చుకొనుటకు ఈ రైతులకు సదరు భూములను తొలగించుకొరకై ప్రక్కననున్న నాగిడిపాలెం కాపు రస్తులను పురికొల్పి, సదరు భూమిని చేపలు పట్టుకొను టకు కౌలుకివ్వగా అనాదినుండి ఆ భూములలో చేపలు పట్టుకొని జీవించుచున్న కాశీపట్నం రైతులు, ఆ కౌలు దారును దౌర్జన్యంగా అడ్డగించుటవలన పెద్ద దిబ్బ లాటలు జరిగి కూనీలు జరిగినవి. ఆ కేసులో విచారణ కర్త దెబ్బలాడుకొన్నందుకు శిక్షలు విధించుచు చేపలు పట్టుకొను హక్కు కాశీపట్నం రైతులదేనని తీర్పు నొసగినటుల వింటిని. అటు పిమ్మట జమీన్‌దారును, యిజరాదారును తమలో తాము తగవులుపడి ఈ భూమి స్వాధీన అనుభవ విషయమై పోరాటానికి దిగినప్పుడు జమీన్‌దారుగారే సోతులేని రైతుల భుజ బలమును తన స్వార్థమునకు ఉపయోగించుకొనుటకుగాను వారికి భూముల నొసగెదనని వాగ్దానాలు గావించియు, యిజారా దారును భూమిలోనికి రాకుండా రైతులను దౌర్జన్యము నకు ప్రేరేపించి వారి పశు బలమును ఉపయోగించు టయే గాక వారిలో యిజరాదారునకు వ్యతిరిక్తముగా సాక్ష్యము నిప్పించుకొనిరి. వీటి వలన ఏమి స్పష్టపడు చున్నది? ఇంతకు పూర్వం తమ హక్కులను యెటుల శాంతియుతముగ సక్రమ పద్ధతులపై సాధించుకొన వలయునో వారికి తెలియని రోజులలో క్రమ శిక్షణ నొసగి వారిని నడిపేవారు లేని రోజులలో స్వార్థులగు జమీన్‌దారుగారి చేతులలో కీలుబొమ్మలై సంచరించిన రోజులలో అనాధ రైతులను ఈ జమీన్‌దారుగారే తమ ప్రత్యర్థిపై దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పినటులను వారి దౌర్జన్య ఏకైక రైతాంగ బలములోన స్వార్థము నకు ఉపయోగించుకొనినటుల స్పష్టముగ కనపడు చున్నది. ఇప్పుడు పోరాటము ప్రారంభమై ఆరు మాస ములు దాటెను. ఏ ఉద్యోగిపైనను ఏ విధముగను దౌర్జన్యము చేయకపోవుటకు కారణ మేమి? పరిస్థితులు నిష్పక్షపాతముగ విచారించిన నర్సాపురం తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీవారు రైతుల శిబిరముపైని అచ్చటికి వెడలి రైతులలో తనంగతట తానుగ ప్రజ్వరిల్లిన చైతన్యమును కేంద్రీకరించి శాంతియుతముగా,

(మిగతా [illegible])

హైద్రాబాద్ సత్యాగ్రహోద్యమం

నియంతల అరెస్టులు — లాఠీచార్జీలు

నిర్బంధవిధాన ఫలితంగా సంస్థానాలలో ప్రజల స్వాతంత్ర్య పిపాస మిన్నంటుతోంది.

హైదరాబాదు సంస్థానంలో స్టేటు కాంగ్రెసు ఏర్పాటు కావడమే దానిని సంస్థాన ప్రభుత్వం నిషేధిస్తూ సెప్టెంబరు 7 వ తేదీని స్టేట్ కాంగ్రెసు మత సంస్థ అని ప్రకటించింది. ఈ ఆరోపణ అసత్యమైనదని స్టేటు కాంగ్రెసు ప్రముఖులు ప్రకటనలు చేశారు. దీనిపై మహాత్ముడు "సర్ అక్బర్ హైదరీ, (హైదరాబాద్ సంస్థానపు దివాన్) వంటి మేధావి కూడ, సంస్థ ప్రారంభం కాకుండానే దానిని నిషేధించేటంతటి తెలివి తక్కువ పని చేయడం విచారకరము" అన్నారు.

హైదరాబాదు ప్రభుత్వం అంతటితో ఆగలేదు. విద్యార్థులు సభ పెట్టుకొంటే, రాజకీయాలలో విద్యార్థులు పాల్గొనడం శ్రేయస్కరం కాదు గనుక, సభను నిషేధిస్తున్నాం అని విద్యార్థుల సభను కూడ నిషేధించింది.

సంస్థానంలో ప్రవేశించటానికి వీలులేదని 16 పత్రికలను నిషేధించింది.

ఉగ్గిని పగిలి భగ్గుమంది.

నవంబరు నెల ప్రారంభం అయేసరికల్లా హైదరాబాద్ సంస్థానంలో ప్రజా ఉద్యమం అందుకుంది. బహిరంగముగా ప్రభుత్వము యొక్క నిషేధాజ్ఞను ఉల్లంఘించడం మొదలు పెట్టారు ప్రజలు. స్టేట్ కాంగ్రెసు దీనికి నాయకత్వం వహించింది. కాంగ్రెసు తరఫున శాసనోల్లంఘనం 26 వ తేదీ నుండి ప్రారంభమయినది.

ఉద్యమానికి కారణం.

ఉద్యమానికంతటికీ ప్రధానమైన కారణం ప్రజా సామాన్యము యొక్క ఆర్థిక దుస్థితి. ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులకు పెట్టి రూపకంగాను, బహుమానాల రూపకంగాను ప్రజలు ఎంతో ధనాన్ని వ్యయం చేయవలసి వస్తోంది. ఇది గాక పండిన ఎండినా సర్కారుకు శిస్తుమాత్రం చెల్లించి తీరాలి. పొలాలు పండేటందుకు నీటి సదుపాయం మాత్రం ఏర్పాటు చేయబడదు. పారిశ్రామిక కార్మికుల స్థితి కూడ అధోగతిలో ఉన్నదని హైదరాబాదు స్టాటిస్టికల్ డైరక్టరు గారు ప్రకటిస్తూ బ్రిటిషు ఇండియాలోని కార్మికులకు కలుగుతూన్న సామాన్య హక్కులు కూడా హైదరాబాద్ సంస్థానంలో లేవని ప్రకటించారు.

మిగతా సంస్థానాల వంటిదే హైదరాబాదు కూడా. సామాన్య పౌరస్వత్వపు హక్కులు కూడా సున్న. స్టేట్ కాంగ్రెసును నిషేధించడంలోనే యీ రహస్యం అంతా బయటపడింది. మీటింగు జరుపుకోవాలంటే ప్రభుత్వ అనుమతి కావాలి. సామాన్య పర్వదినాలు, స్మారక దినోత్సవాలు కూడా జరుపటానికి ప్రజలకు హక్కు లేదు. ఇటువంటి ఇబ్బందులన్నీ పోవాలంటే బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం ఏర్పడితే చాలునని హైదరాబాదు సంస్థానపు ప్రజలు తలచారు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం కావాలని స్టేట్ కాంగ్రెసు ద్వారా ఆందోళన ప్రారంభించారు.

ఈ విధమైన ఆందోళనను అణచివేయటానికి నైజాం ప్రభుత్వం నిషేధాజ్ఞలను పోలీసు ఆంక్షలను సాగించింది. ప్రజలు సత్యాగ్రహాన్ని శాసనోల్లంఘనాన్ని ప్రారంభించారు. వీనిని అణచేటందుకు ప్రభుత్వం ప్రజలపై లాఠీచార్జీలు, స్టేట్ కాంగ్రెస్ నాయకుల అరెస్టులను సాగించింది.

హైదరాబాదు సంస్థానంలో ఇప్పుడు సత్యాగ్రహాన్ని మూడు సంస్థలు ప్రారంభించాయి. ఒకటి స్టేట్ కాంగ్రెస్. నైజాం అధిపత్యం క్రింద బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయాలని ఈ స్టేట్ కాంగ్రెసు యొక్క ఆశయం. ఇందుకై శాంతియుతమైన పద్ధతుల ననుసరించుటకు స్టేట్ కాంగ్రెస్ నిశ్చయించుకొన్నది. హిందూ మతస్థుల పౌరస్వత్వపు హక్కులను నిలుపుటకు హిందూ సివిల్ లిబర్టీస్ యూనియన్, ఆర్యన్ డిఫెన్సులీగులు రెండును పనిచేయుచున్నాయి.

హైదరాబాద్ సంస్థానంలో వామనరావు నాయక్ గారి స్మారక దినోత్సవము నిషేధింపబడింది. ఈ నిషేధాజ్ఞను ఉల్లంఘిస్తూ వై. డి. జోషీ గారు పెద్ద ఊరేగింపుతో రామ మందిరము వద్దకు వెళ్ళారు. వారిని పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. హిందూ సివిల్ లిబర్టీస్ యూనియన్ వారు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభిస్తారనే వార్తను విదవలోనే విని సుమారు 2,000 మంది ప్రజలు రామ మందిరం వద్ద సమావేశమయారు. సంస్థానపు పోలీసులు ఈ సమావేశాన్ని చెదరగొట్టుట ప్రారంభించారు. రామ మందిరము వెనకవైపు నుంచి తమపై రాళ్ల పడ్డాయని పోలీసులు ప్రజలపై లాఠీచార్జీలు చేశారు. పోలీసు అధికారుల ప్రక్కలనే నిలచియున్న ప్రజలు ఈ రాళ్ల పడినవనే వార్త అబద్ధమని వెల్లడించారు. ఈ లాఠీచార్జీలో ఒక ఆయనకు తీవ్రమైన గాయాలు తగిలాయి. ఇంకా చాలామందికి సామాన్యమైన గాయాలు తగిలాయి.

స్టేట్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుని అరెస్టు.

అక్టోబరు 28 వ తేదీని మొదటి స్టేట్ కాంగ్రెసు సభ్యులు అరెస్టు చేయబడ్డారు. హైదరాబాద్ సంస్థానంలో సుప్రసిద్ధ ప్రజాసేవ పరాయణులయిన శ్రీ గోవిందరావు నానక్ గారు తాను స్టేట్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడననియు, తన కార్య నిర్వాహణకై తనతోపాటు శ్రీ హెచ్. రామకృష్ణధూత్, శ్రీనివాసరావు బోరీకర్ జనార్దనరావు దేశాయి, రావి నారాయణ రెడ్డిగార్లను తాను నియమించుకొనుచున్నాననియు ప్రకటించారు. స్టేట్ కాంగ్రెసు యొక్క ఆశయాలను కూడ ఈ క్రింది విధముగా ప్రకటించారు.

1. నైజాము యొక్క అధికారం క్రింద బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయుట. ఇందుకై సత్యాహింసలతో కూడిన పద్ధతులపైననే స్టేట్ కాంగ్రెసు పనిచేయును.

2. తాత్కాలికంగా వ్యక్తి సత్యాగ్రహమునే సాగించుట

3. కోర్టులలో విచారణ సాగేటప్పుడు ఏవిధమైన డిఫెన్సును పెట్టకుండుట.

వీరందరు 24 వ తేదీ, మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకు బయలుదేరి వెళ్ళునప్పుడు వీరితో కూడ 300 మంది ప్రజలు బయలుదేరారు. సుల్తాన్ బజారువద్దకు వెళ్ళేసరికి యీ జనం 8 వేలమంది అయారు. సుల్తాన్ బజారులో ఒక మైదానం వద్ద ఒక సభ జరిపి హైదరాబాద్ స్టేట్ కాంగ్రెసు యొక్క ఆశయాలను కార్యక్రమాన్ని ప్రజలకు తెలియజేయుచుండగా సంస్థాన పోలీసులు వీరిని అరెస్టు చేశారు.

నిర్బంధ విధానం మితిమీరుతోంది.

ఆర్య సమాజ కార్యదర్శి అయిన పండిత నరేంద్ర శాస్త్రిగారిని విచారణ లేకుండానే ఖైదుచేసి ఎక్కడికో తీసుకపోయారు. యిది చాలా అక్రమమనియు, న్యాయమైన విచారణ జరుపవలసిందనియు, హైదరాబాదు సంస్థానములో ముఖ్యులు కొందరు ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ ప్రకటన చేశారు. వీరిలో సంస్థానపు రిఫార్మ్సు కమిటీ సభ్యులు కూడా ఉన్నారు.

సేనాపతి బాపట్ యం. మూనయ్య మొదలగు 7 గురు హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో ప్రవేశించరాదని నిషేధిస్తూ ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేసింది. "వీరు సంస్థానానికి హానికరమైన అన్యప్రాంతీయులు" అని ప్రభుత్వం నిర్వచించింది. యీ ఆజ్ఞను ఉల్లంఘిస్తూ సేనాపతి బాపట్‌గారు 6 గురు వలంటీర్లతో సహా హైదరాబాద్ సంస్థానంలో సత్యాగ్రహం జరుపడానికి వెళ్లారు. వీరిని మార్గమధ్యంలో అరెస్టుచేసి హైదరాబాదు తీసుకొనివెళ్లారు. ముఖాంరాం నారాయణ్ భాగవత్కర్‌గారు అను పూనా పత్రికా విలేఖరిని కూడా అరెస్టు చేశారు. సేనాపతి బాపట్‌గారిని వారితో అరెస్టు చేయబడ్డ 6 గురు వలంటీర్లను ప్రభుత్వం వారు పూనా పంపించి వేశారు. ముందు అవసరం వస్తుందని ప్రత్యేక పోలీసులను కూడా ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది.

హైదరాబాదు స్టేట్ కాంగ్రెసు మొదటి నియంత అరెస్టు.

సంస్థానంలో కాంగ్రెసు సంస్థ నిషేధింపబడిన తరువాత స్టేట్ కాంగ్రెసు డిక్టేటర్లు ఏర్పాటుఅయి దళము తరువాత దళము పంపుచు ప్రభుత్వ ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించు చున్నారు. హైదరాబాద్ సంస్థానపు స్టేట్ కాంగ్రెసు నియంత శ్రీ రామానంద తీర్థ ఎం. ఏ. గారు 4 గురు స్టేట్ కాంగ్రెసు సభ్యులు 27 వ తేదీ మధ్యాహ్నం సుల్తాన్ బజార్‌లో సత్యాగ్రహం చేశారు. మొత్తం 5 గురిని కూడా ప్రభుత్వాధికారులు అరెస్టు చేశారు.

ఆర్యసమాజీకుల అరెస్టు.

స్టేట్ కాంగ్రెసు సత్యాగ్రహము తోడనే ఆర్యన్ డిఫెన్సులీగు వారు కూడ సత్యాగ్రహాన్ని సాగిస్తున్నారు. 27 వ తేదిని 6గురు సత్యాగ్రహం చేశారు. యీ సత్యాగ్రహం వద్ద ప్రజలు సమావేశమయారు. పోలీసులు సత్యాగ్రహులను అరెస్టుచేసి ప్రజలపై లాఠీ చార్జీని చేశారు. చాలామందికి గాయాలు తగిలాయి.

8 వ తేదీని వామనరావు నాయక్‌గారి ఫోటోను తీసుకొని హిందూ సివిల్ లిబర్టీస్ యూనియన్ వారు రామమందిరంవద్దకు ఊరేగింపులో పోయారు. ఆ ఊరేగింపులో సుమారు 4000 మంది ప్రజలు రామమందిరం వద్దకు [illegible] వారికి సాయం, రామమందిరంలో [illegible] యువకులు పెంటవరకు వచ్చి [illegible] కొనసాగించాలని ప్రయత్నించారు. [illegible] సులు వారిని అరెస్టుచేసి ప్రజలను [illegible] లని లాఠీచార్జి చేశారు కాని ప్రజలు [illegible] నిరాకరించారు.

రెండవ కాంగ్రెసు డిక్టేటరు అరెస్టు.

ది 31-10-38 వ తేదీని స్టేట్ కాంగ్రెసు రెండవ డిక్టేటరు గారయిన [illegible] రెడ్డిగారు మరి యిద్దరున్ను ప్రభుత్వం [illegible] అరెస్టు చేయబడ్డారు వీరు ప్రజలను ఆకర్షించే పనులు చేయక పోయినప్పటికీ వీరిని గుర్తుపట్టి, స్టేట్ కాంగ్రెసు జిందాబాద్ అనే హర్షధ్వానాలతో వీరు రాకపూర్వమే వీరికై వేచియున్న కొన్ని వేలమంది ప్రజలు సుల్తాన్ బజారు పోలీసు స్టేషనువద్ద సమావేశమైనారు. వీరిని చెదరగొట్టుటకు పోలీసులు లాఠీచార్జీ చేశారు. "కొన్ని నిమిషాలు తీవ్రముగా లాఠీ ఛార్జీ చేశారు" ఇందులో ఒక L. L. B. విద్యార్థి కూడా గాయపడ్డారు. ప్రజల ఉత్సాహము దినదినాభివృద్ధి నందుచున్నది. స్త్రీలు సహా ఉద్యమములో చేరుచున్నారు. అరెస్టునకు పూర్వం అచ్యుతరెడ్డిగారు స్టేట్ కాంగ్రెసు యొక్క ఆశయం కేవలం రాజకీయ సంబంధమైనదే గాని ఏ విధమైన మత సంబంధమైనదీ గాదని స్పష్టముగా ప్రకటించారు.

హైదరాబాద్ స్టేట్ కాంగ్రెసు సంస్థానంలో నున్న అందరు ప్రజలకూ పౌరస్వత్వపు హక్కుల సంపాదించుటకు పనిచేస్తుంది గనుక, మత సంస్థలపేరుతో జరిగే సత్యాగ్రహాన్ని ఆపుచేసి స్టేట్ కాంగ్రెసుకు సహాయపడవలసినదని ప్రజలను, హిందూ సివిల్ లిబర్టీస్ యూనియన్‌ను, ఆర్యన్ డిఫెన్సు లీగును కోరారు.

స్టేట్ కాంగ్రెసు యొక్క యీ కోరికను ఆర్యన్ డిఫెన్సులీగ్, హిందూ సివిల్ లిబర్టీస్ యూనియన్‌లు అంగీకరించుట ఉత్తమం.

నవంబరు రెండవ తేదీని హైదరాబాదు స్టేట్ కాంగ్రెసు మూడవ డిక్టేటరు శ్రీ రామచంద్రరావు వందపూర్కర్ గారును, మరి ఇద్దరు సత్యాగ్రహులున్ను అరెస్టు చేయబడ్డారు. వీరు హైదరాబాదులో ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఎదురుగా సత్యాగ్రహమును సాగించారు.

వీరు ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఎదుట చేరగానే చాలామంది ప్రజలు "స్టేట్ కాంగ్రెస్ జిందాబాద్" అనే హర్షధ్వానాలను గావించారు. తదనంతరం మూడవ డిక్టేటరుగారు కొంతసేపు ఉపన్యసించి ఉద్యమానికి తోడ్పడ వలసిందని ప్రజలను కోరారు. ఇంతలో పోలీసులు వచ్చి సత్యాగ్రహులను అరెస్టు చేశారు. ప్రజలను చెదరగొట్టుటకు చాలా ప్రయత్నాలు చేశారు. ప్రజలు స్టేట్ కాంగ్రెస్ జిందాబాద్ అనే హర్షధ్వానాలు చేశారు. పోలీసులు 4 గురిని అరెస్టు చేశారు.

4వ నియంత అరెస్టు.

హైదరాబాద్ స్టేట్ కాంగ్రెసు [illegible]
4వ [illegible]

చిన్న చిలుగుచి సత్యాగ్రహాలను కూడ సంస్థానపు పోలీసులు అరెస్టు చేశారు.

హైదరాబాదు జైలులో రాజకీయ ఖైదీలు 78 మంది ఉన్నారు.

హైదరాబాదు కాంగ్రెసు నాయకులు మొదటి సత్యాగ్రహులను అయిన గోవిందరావు నానల్ మొదలగు వారికి 1 సం. చిక్ష జైలును 200 రూపాయలు జుర్మానాయున్ను. [illegible]

[illegible]

రాజకోట

[illegible]

[illegible]

ఉద్యమ విజృంభణ

[illegible]

మార్చి

[illegible]

ఉద్యమ ప్రారంభం

[illegible]

బరోడా

[illegible]

ఢేంకానల్

[illegible]

ప్రజల ఆవేశం

[illegible]

[illegible]

పంజాబ్ రాష్ట్రం

[illegible]

ఓంధ్

[illegible]

తిరువాన్కూరు

[illegible]

మైసూరు

[illegible]

చీరాల యజమానుల గొంతెమ్మ కోర్కెలు

వివిధ కార్మిక సంఘ విజృంభణము

నెల్లూరు

ఆంధ్ర మైకా గనులలో

నెల్లూరు జిల్లాలో సుమారు 30 మైకా గనులున్నాయి. వీటిలో సుమారు 6000 మంది కార్మికులున్నారు.

[illegible] గనుల మొదట పాయం [illegible] పని ఉంటుంది. [illegible] కోసం 1 గంట [illegible] [illegible] నాటికి 6 మొదలు 0-5-0 వరకు కూలి గిట్టుబాటు అవుతోంది.

[illegible] 12 మంది 20 [illegible] చేస్తారు. [illegible] యజమానులు [illegible] చేస్తారు.

[illegible] యజమానులు [illegible] చేయించి, అయితే [illegible] చేయించి అమ్ము కుంటారు.

[illegible] 100 మంది కార్మికులున్న [illegible] 15 [illegible]

కార్మికుల [illegible] 10 మైళ్ళు [illegible] [illegible] యజమానుల [illegible] ప్రత్యేకంగా [illegible] యజమానులు [illegible] గనం లేదు.

యీ కార్మికులందరూ సంఘం పెట్టుకొని తమ అన్యాయాలను తొలగించుకునేటందుకు [illegible] పనిచేయాలి.

తావేపల్లి

కృష్ణా సిమెంటు పరిశ్రమ

తాడేపల్లి దగ్గిర కట్టబడ్డ సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలో సుమారు 400 మంది [illegible] కార్మికులు పని చేస్తున్నారు. వీరి [illegible] కూలీలను [illegible] రోజుకు [illegible] 0-8-0 [illegible] 0-4-0 [illegible] 0-5-0 [illegible] [illegible] పెట్టుకున్నారు. [illegible] చేస్తున్నారు.

కార్మికులకు ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు [illegible] రెండు [illegible] [illegible] ఏమీ [illegible] కు [illegible] పి. ఉద్యోగుల [illegible] కార్మికుల [illegible] గారికి తెలియచేయ బడింది.

తాడేపల్లి గూడెం

తాడేపల్లి గూడెంలో ఒకే యజమానికి 6 రైస్ మిల్లు లున్నాయి. [illegible] ఒక సంఘం పెట్టుకొని [illegible] చేయాలని ప్రయత్నాలు తీవ్రంగా చేయడం మొదలు పెట్టారు. అందుకే యజమాని [illegible] [illegible] పనిలోనుండి తొలగించారు. [illegible] కార్మికులకే [illegible] పని [illegible] చేశారు.

[illegible] నెలలో కార్మికులు [illegible] [illegible] పెట్టారు. అందుకే ఏవిధమయిన నోటీసు కూడ ఇవ్వకుండా, 20 మంది నెల జీతగాళ్ళను 300 మంది కూలీలను యజమాని పనిలోనుండి తొలగించారు. మిల్లులో [illegible] ఎవో [illegible] [illegible] యీ కూలీలకు [illegible] ఆశో [illegible]

రైల్వే స్టాఫ్ కమిటీలు

రైల్వే కంపెనీ యజమానులచేత ఏర్పాటు చేయబడ్డ స్టాఫ్ కమిటీలు ఇంచు మించుగా అన్ని రైల్వేలలోనూ ఉన్నాయి.

కార్మికులు, తమ కలహాలు, జీతాలు, ప్రావిడెంటు ఫండు మొదలయిన వాటిని గురించి యజమానులకు [illegible] స్టాఫ్ కమిటీల ద్వారా [illegible] [illegible] స్టాఫ్ కమిటీలపై కార్మికులకు విశ్వాసము లేదు.

బి. ఎ. పి. ఆ రైల్వే కార్మికులు [illegible] [illegible] యజమానులకు తమ కష్టాలను చెప్పుకొనగా [illegible] యజమానులు [illegible] [illegible] పరిష్కారము కానే లేదు.

కార్మికులు ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు చేసుకొన్న యూనియన్లుండగా స్టాఫ్ కమిటీలు పెట్టవలసిన అగత్యం ఏమీ లేదు.

యం. యస్. యం. రైల్వేలో కూడా కార్మికులకు [illegible] ఉన్నాయి.

యీ పరిస్థితులలో రైల్వే కార్మికులు తమ సంఘాలను, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ప్రయత్నాన్ని చేయడానికి వెంటనే కార్మికులు [illegible]

11-11-38 తేదీన [illegible] రైల్వే కార్మికుల సభలో స్టాఫ్ కమిటీ [illegible] [illegible] తీర్మానించారు.

కార్మిక సమస్యలు

తెనాలి

బళ్ళవాళ్ళ సమ్మె.

[illegible] తెనాలి [illegible] [illegible] [illegible] ఒక [illegible] చేశారు. [illegible] [illegible] [illegible] కాల్పటి కాలంగా [illegible] [illegible] అమలుచేయించారు.

[illegible] యజమానుల [illegible] అప్పుడు [illegible] [illegible] నుండి 1-11-38 నుండి [illegible] ప్రారంభించారు.

8-11-38 తేదీన [illegible] [illegible] సమ్మె చేశారు [illegible] [illegible] [illegible] కాంగ్రెసు [illegible] [illegible] బళ్ళవాళ్ళ సమ్మెను [illegible] చేశారు. [illegible] [illegible]

[illegible] బళ్ళవాళ్ళ యిబ్బందులు.

తెనాలిలో [illegible] (ఫ్యాక్టరీ [illegible]) సుమారు 200 మంది ఉన్నారు. 30 [illegible] వీళ్ళలో రోజుకి 0-2-6 [illegible] [illegible] [illegible] తెనాలి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1½ [illegible] [illegible] 1½ మైళ్ళు [illegible] [illegible] [illegible] అంతే కాదు. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] మునిసిపల్ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

చీరాల

కార్మిక సంఘాన్ని గుర్తించడానికి యజమానుల షరతులు.

1 చీరాల యజమానుల కార్మిక సంఘానికి [illegible] "యూనియను [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" ([illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2 "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible])

3 "[illegible] [illegible]" ([illegible] [illegible])

4 "[illegible] [illegible] [illegible]"

([illegible] [illegible])

5 "[illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible])

6 "ఫ్యాక్టరీ [illegible] ట్రేడ్ యూనియన్ [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible])

7 "కార్మిక సంఘంలో కార్మికులు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కార్మిక సంఘం పనిచేయాలి. ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible])

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible])

సంఘాన్ని గుర్తించడం అంటే ఏమిటి?

[illegible] [illegible] ట్రేడ్ యూనియన్ [illegible] [illegible] కార్మిక సంఘం [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కార్మికుల [illegible] [illegible] [illegible]

చీరాల కార్మికులకు [illegible] [illegible] [illegible] కార్మిక సంఘం [illegible] [illegible]

బొంబాయి జనరల్ స్ట్రయిక్

(6 వ పేజీ తరువాయి)

7 వ తేదీ రోజున ఎన్నో పెద్ద ఆన్ని చిరాల ప్రకాశాన్ని సాగాయి. పోలీసు మిలిటరీ బందోబస్తులు జరిగాయి. సమ్మెకు అనుకూలముగా

షోలాపూర్ మిల్లీ కార్మిక స్త్రీ లందరు సమ్మె చేశారు. స్త్రీల ఊరేగింపు.

ఆందోళన చేసే వారందరూ కాంగ్రెసు మంత్రులంటే హర్షించనివారని పత్రికలలోనూ ప్లాట్ ఫారంమీదా మారుమోగాయి. నిజమైన కాంగ్రెసు వారెవరో అసలు పరీక్ష వచ్చినప్పుడు, ఫెడరేషన్ అమలు జరిగినప్పుడు, కాంగ్రెసు మంత్రులను బ్రిటిషువారు క్రిందకు గెంటివేసినప్పుడు తెలుస్తుంది. "ఉద్యోగాంతమునందు చూడవలెను గదా మా యయ్య సౌభాగ్యముల్" అన్నాడు.

7 వ తేదీ వచ్చింది. తెల్లవారేసరికి ఫ్యాక్టరీలన్నీ కూశాయి. గేట్లు తెరిచారు. యిదివరకటి కదలికేలేదు. హిందూ పత్రిక ఇచ్చిన రిపోర్టులో బొంబాయిలో మొత్తం వున్న 72 ఫ్యాక్టరీలలోనూ 59 పని చేస్తూనే వున్నాయట. కాని 20 సగం మందితోనూ, 9 నాల్గవ వంతుతోనూ, 7 యింకా తక్కువ మందితోనూ పని చేశాయి. 15 పూర్తిగానే మూత పడ్డాయి. 23 పూర్తిగా పని చేశాయి అన్నాడు. మొత్తము బొంబాయి పట్టణంలో వున్న లక్ష ఇరవై వేల మందిలోనూ 80 వేలు పనిలోనే వున్నారని 7 వ తేదీని ఉంది. తరువాత 65 వేలే అని ఉంది.

"షోలాపూరులో అసలు కదలికే ఏమీలేదు. కార్మిక నాయకులమని పేరు పెట్టుకొన్న వారు ఎంత మొత్తుకొన్నా 4 లేక 5 వందలకంటె ఎవరూ కదలలేదు. 23 గురు మాత్రము అరెస్టు చేయబడ్డారు." అని హిందూ బొంబాయి క్రానికల్ పత్రికలు వ్రాశాయి. అనాడు నిజానికి అక్కడ నూటికి 80 మంది వంతున పాల్గొన్నారు. యజమానులు పోలీసులు కుట్రలవల్ల 23 గురు అరెస్టు చేయబడ్డారు. ఇంత పెద్ద ప్రదర్శనం జరిగిన షోలాపూరునుగూర్చి ఏమీలేదని రిపోర్టు ఇస్తే, 50 వేలు పాల్గొన్నారు అని ఈ పత్రికలు అంగీకరించిన బొంబాయి నగరంలో ఇంకా ఎంత ఎక్కువ జరిగి వుంటుందో!

అహమ్మదాబాదు నగరంలో 1300 మందే సమ్మెలో చేరారట. పూనాలో రైలు పెక్కుర్లు మాత్రమే అదయినా 30 నిముషాలలోనే సమ్మె చేశారట. షోలాపూరు కొలతనుబట్టి కొలిచిందీ చూచి నిజం తెలుసుంది.

ఇక ఆనాటి కార్మికుల పట్టనను గురించి పత్రికలు చేసిన విషపూరిత ప్రచారము అంతులేనిది. బొంబాయి కార్మికులు చేసిన దుండగాల ఫలితముగా గత్యంతరం లేక తుపాకులు కాల్చవలసి వచ్చిందనీ లాఠీ చార్జీలు చేయవలసి వచ్చిందని పత్రికల ప్రచారము. పోలీసులు కనీసపు బలాన్నే ప్రయోగించారట. పోలీసులు చేసిన పనులు ఏమీ ఎవ్వరూ బయట పెట్టలేదు. సమ్మె అయిన మరునాడు అంబేద్కరు ప్రకటనలో ఈ రహస్యము బయటపడింది. "బొంబాయి పోలీసులు కార్మికులపై వేడి ఆవిరి వదలిపెట్టారు. కొంత మందికి ఒళ్లు కాలింది. అందుపై కార్మికులు రాళ్లు విసరారు. దానిని పురస్కరించుకొని పోలీసులు తుపాకులు కాల్చారు. ఇందు కోసమే ముందు కార్మికులపై వేడి ఆవిరి వదలడం. లాఠీ చార్జీలు ఇంతే"అన్నాడు. శాంతముగా సమ్మెచేస్తూ, శాంతంగా పికెటింగు చేసే కూలీలను ఏ విధంగానూ ఎవరూ, ఏమీ రెచ్చగొట్టకుండా పోలీసులపై బెడ్డలు వేస్తారా?

ఫ్యాక్టరీలవద్ద పికెటింగులు జరిగాయి. ట్రాములను కార్మికులు వశపర్చుకున్నారు. వల్లభాయి పటేలు మున్షీగార్లు కారులో పోతూండగా "కార్మికులు రాళ్ళతో కొట్టారు" అని ఒక వార్త.

మరునాడు వల్లభాయిగారి స్టేటుమెంటు, "కార్మికులు కాంగ్రెసుకే ద్రోహులు" అన్నారు. కార్మికులకు కాంగ్రెసుపై అభిమానమే, కాంగ్రెసు నాయకులకే కార్మికులపై అది లేదు. దీనికి సమాధానముగా అంబేద్కరు ఒక సమాధానము ఇచ్చాడు,"చూడ కళ్లు, విన చెవులు ఉండికూడా చూడటానికి, వినడానికి నిరాకరిస్తూ తెలిసికూడా అసత్యమాడే వెంగళులు ఎన్ని అన్నా సత్యము సత్యమే." "కాంగ్రెసు నాయకులలోని సత్యాహింసలు మంట గలిశాయా? కాంగ్రెసు పత్రికలు అవి ఆమోదించే ఆపత్రికలు ఇప్పుడు సత్యాహింసలను వదలి ఆంగ్లో ఇండియన్ పేపర్లే మెరుగు అనిపిస్తున్నాయి. కార్మికులను అన్యాయంచేసిన ఈదెబ్బ దశదిశల వ్యాపిస్తుంది. ఈనాటికి యీపట్నం ఏలాగనో గడించాడని మురిసి లాభం లేదు" అన్నాడు.

పార్లిమెంటరీ కార్యదర్శి అయిన గుల్జారిలాల్ నందాగారు అ॥ భా॥ ట్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షునికి ఒక ఉత్తరం వ్రాశాడు. ఈ బిల్లులోని లోపాలను గురించి చర్చించేటందుకు అవకాశము కలిగించవలసిందని. ఆ కారణంగా బొంబాయిలో అఖిల భారత ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసు సమావేశాన్ని తొందరలో పిలుప నున్నారు.

కార్మికులు కాంగ్రెసు మంత్రులకు అనుకూలముగా ప్రదర్శిస్తే యీ ప్రయత్నం ఇప్పుడెందుకు? యీ ప్రయత్నము బిల్లు శాసన సభలో ప్రవేశపెట్టక పూర్వమే యీ పనిచేసి, దీని ఫలితముగా తేలిన పర్యవసానాన్నే శాసనం చేస్తే ఈ వ్యవహార కాండ జరిగేదికాదు. అసలు ఈ వ్యవహార కాండయే మంత్రి వర్గానికి కాంగ్రెసు నాయకులకు ఈ వెఱ్ఱ పుట్టించింది.

ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ లెక్కల ప్రకారం, 160 వేలు సమ్మెలో పాల్గొన్నారు. బట్టల మిల్లు కార్మికులు 140 వేలు, తోళ్ళ పనివారు 5 వేలు, ఇళ్ళ నౌకర్లు 5 వేలు, మున్సిపల్ వర్కర్లు 7 వేలు, కుట్టుపనివారు, మెటల్ పనివాళ్లు, కాఫీపనివాళ్ళు పాల్గొన్నారు. 2 వేలు నావికులు భారత దేశంలో మొదటిసారి సానుభూతి ఊరేగింపు చేశారు.

నవంబరు 7 తేదీ బొంబాయిలో ఈ కార్మిక తగాదా బిల్లుకు ప్రతిఘటన ప్రదర్శనాల్లో మొత్తం 2 లక్షలు పాల్గొన్నారు. భారత కార్మిక చరిత్రలో ఇది నూతన ఘట్టం.

నేటి ప్రపంచం

(౬ వ పేజీ తరువాయి)

త్వానిని గుర్తించి యుద్ధ సూత్రాల నిర్వహణం ఎంత ద్రోహమో పాఠకులే గ్రహిస్తారు.

చైనా: జపాను

జపాను అక్టోబరు 21వ తేదీన కాంటను పట్టణాన్ని స్వాధీనపరచుకుంది. చైనా సైన్యము జపానుతో ఎదుర్కొని పోరాడలేదని చెప్పవచ్చు. కాని కాంటను నగరమునుండి ప్రభుత్వ ఆఫీసులు, అన్నిటిని ఖాళీ చేశారు. జపాను సైన్యము ప్రవేశించగానే కోటను, నగరము లోని సింహాసనాలను, ముఖ్య పట్టణాలను తగులబెట్టారు. కాంటన్ నగరము జపాను చేతులలో పడిన నాలుగైదు రోజులకు హాంకోనగరమును నాశనం చేయటకు చైనా సైన్యము హాంకోను వదిలి 1000 మైళ్లదూరాన్న పశ్చిమ పట్టణము వైపుకు మరలాయి. మరికొంత సైన్యము హాంకో పక్కనున్న ఏటవాల ఎన్ని దిక్కుల వైపు బయలుదేరాయి.

కాంటన్, హాంకో నగరాలను రక్షించక చైనా సైన్యము వెనక్కి పోవడానికి కారణము, యంత్ర యుద్ధ సామగ్రి పరిపూర్ణముగానున్న జపాను సైన్యముతో మైదానములో బాహాటంగా నిలువబడి పోరాడడము అవివేకమని గ్రహించారు. అనవసరంగా చైనా సైన్యాన్ని బాంబులతో జపాను సంపూర్ణముగా నష్టపరచి చేయవచ్చుగాని మరేమి కాదని వారన్నారు. జపానును ఓడించడానికి సరియైన పద్ధతి, యుద్ధాన్ని చాలకాలము సాగేటట్లు చూడాలి. యుద్ధము సాగే కొందీ జపాను ఆర్థిక స్థితి హీన స్థితికి వస్తుంది. దానితో ప్రజలు తిరుగుబాటు చేస్తారు. చైనా యుద్ధనీతి గొరిల్లా ఎత్తులు జపాను సైన్యంలో సుఖమువిడి నిలబడి పోరాడక, అకస్మికంగా, దేశమంతటా వ్యాపించియుండే జపానుపై విక మూలాలపై పడడము చెందారుడము. జపాను సైన్యానికి వస్తూ ఉండే యుద్ధ సామగ్రిని, ఆహార సామగ్రిని కొల్ల గొట్టడము. జపాను ఓడిపోయే వరకు ఈ విధంగా యుద్ధం సాగిస్తామని జంగ్-కై-షేక్ ప్రకటించారు. చీనా యొక్క ముఖ్య పట్టణము నేడు చంగ్‌కింగు, హాంకోకు పడమట 800 మైళ్ళ దూరమున కొండల మధ్య.

ఈ యుద్ధ ఫలితంగా జపాను అమితంగా అప్పు చేయవలసి వస్తూవుంది. గత సంవత్సరానికి 710 కోట్ల ఎన్నులు (ఒక ఎన్ను 0-12-0) యుద్ధంకోసం అప్పుచేశారు. జపాను ఆదాయమెంతో అంత అప్పు చేశారన్నమాట. 1939 మార్చి 900 కోట్ల ఎన్నులవరకు అప్పు చేయవలసి యుంటుంది. జపాను ప్రభుత్వం నోట్లు ఎక్కువ వేసింది. ఉంత వలసిన నోట్లకన్న నాల్గవ వంతు హెచ్చుగా వేస్తూ ఉంది. దీనివలన వస్తువులన్నిటి ఖరీదులు రెట్టింపు పెరిగిపోయాయి. ప్రజలలో అసంతృప్తి ఎక్కువగుచూ ఉంది.

జపాను మాత్రము చైనాకంతను కబళించవలెనను లాభము లేదని గ్రహించింది. ఈ వరకు స్వీకరించిన నాంకింగులో తాను ఏర్పరచిన కీలుబొమ్మ ప్రభుత్వాలను, కాంటను కీలుబొమ్మ ప్రభుత్వంతో కలిపి, చైనా ప్రజలు ప్రభుత్వపు ఎర్పరుస్తుందని అవసరమయితే టిబెట్టు సరిహద్దుల వరకు, యుద్ధము చేసి, జంగ్-కై-షేకును, కమ్యూనిస్టులను ఓడిస్తామని జపాను సేనానాయకులు ప్రగల్భాలు కొట్టుతున్నారు. ప్రజలను భయపెట్టులను గావించడానికి పట్టణముల పైన మామూలుగనే బాంబుల వర్షము కురిపిస్తూ వుంది జపాను.

చైనాలోని వాయువ్య రాష్ట్రములో కమ్యూనిస్టుల సైన్యము జపానును ఎదుర్కొని ఓడిస్తూనే యుంది. ఈ గొరిల్లా యుద్ధాన్ని అణచివేయాలని జపానువారు విశ్వ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. ఉత్తర షాను కొండలను ఆక్రమించారు. కాని కమ్యూనిస్టులు వారి వెనుకాల వచ్చి పడిపిస్తూనే ఉన్నారు. కాంటన్ నగరమునకు 7½ మైళ్ళ దూరము వరకు చైనా గొరిల్లా సైన్యము ఎగ బ్రాకింది. "ఇక ఒక వారం రోజులలో కాంటను మాది" అనే నినాదంతో యుద్ధం చేస్తున్నారు.

కాంటను నగరము పడిపోగానే చైనాకు యుద్ధసామగ్రి, ఆహార సామగ్రి రాకుండ ఆగిపోతుందని కొంతమంది అభిప్రాయపడ్డారు. నిజంగా చైనాకు ఆయుధ సామగ్రి బ్రిటిషువారి ద్వారా ప్రయత్నాలేవీ పంపలేదు. ఫ్రెంచి ఇండో చైనా రైలు మార్గమునుండా ఆయుధ సామగ్రి తీసుకపోకూడదని ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం ఈమధ్యనే నిషేధించింది. చైనా తన ఆయుధ కర్మాగారాలనిప్పుడు ఆలస్యము లేకుండా దూరానికి మారుస్తూ పశ్చిమ చైనాలో ఉంచి రంగూను నుండి వచ్చే రోడ్డు ద్వారా బయటినుండి సామాను తెప్పించుకొంటూ కల్గా పెట్టుకోడానికి ప్రయత్నిస్తున్నది.

కాని గత నవంబరు 7 వ తారీఖున మాస్కోలో విప్లవ దినోత్సవము జరుపుచున్న ప్పుడు, సోవియటు ప్రధాని మార్షల్ తామిరముగా ప్రకటించారు. "మా యుద్ధవిమానాల శక్తి చాల వివక్షింపదగినది కలిగినది. రింగ్‌పిల్లు మాటల నమ్ముకొని వెట్టుపడిపోయి ప్రభుత్వాలు యుద్ధానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి. వానికి కావలసివస్తే, మాపై యుద్ధము చేసిన మా యుద్ధ విమానాల శక్తి తెలిసికోవచ్చును. మాపై ఎవరు యుద్ధం ప్రారంభించినా వారిని సమూలముగా ఓడించి తీరుతాము" అని ప్రకటించారు. ఈ ప్రకటనకు యుద్ధమంత్రి వార్షిలావ్, స్టాలిను, కగనోవిచ్ మొదలగు వారంతా హర్షధ్వనులతో తమ సమ్మతిని తెలియజేశారు.

జపాను చైనాపై యుద్ధము చేస్తూవుంది కాబట్టి, దానిపై ఆంక్షలు ఇష్టమున్న ప్రభుత్వం విధించ వచ్చునని నానాజాతి సమితి తీర్మానం చేసింది. దానితో నానాజాతి సమితికి సంబంధించిన ఏ సంఘంలోనూ పాల్గొనవని జపాను తన ప్రతినిధులను వెనుకకు పిలిచింది.

కాంటను నగరములో కష్టమప్పు వచ్చినట్టుంది. మిగిలిన దేశాల వర్తక వ్యాపారాలకు ఆటంకాలు కల్పించ సాగింది. అమెరికా దీనిని ఖండిస్తూ జపానుకు ఒక హెచ్చరిక పంపింది. జపాను ప్రధాని కోనాయి లొమ్మిది శాసన ఒడంబడికను జపాను ఇక ముందు గుర్తించదనీ, చైనా విషయములో పూర్తిగా అధికారమంతా తనదేననీ ప్రకటించారు. ఇటలీకూడ జపాను రాయబారి. ఇక తూర్పు ఆసియాలో బ్రిటిషు ప్రాబల్యము సాగదనియు, అది నశించిందనియు ఉపన్యసించాడు. లకు సోవియటు యూనియన్‌పై ఆధారపడి యుంది. సోవియటు యూనియను పూర్తిగా సరఫరా కూడ చేసింది.

సోవియటు యూనియన్

జెకోస్లొవేకియాను రక్షించడానికి సోవియటు ప్రభుత్వం తయారు కాలేదనీ, కారణం, సోవియటుకు తగిన సైన్యశక్తి లేదనీ, ముఖ్యంగా సోవియటు విమానదళము చాల బలహీనమైనదనీ, విలక్షణ ప్రముఖ ఇంగ్లండులో అమర్య చెప్పారు. దీనిని ఖండిస్తూ మెయిస్కీ సోవియటు లండను రాయబారి ఒక ప్రకటన చేశారు. కాని ఈ అబద్ధపు ప్రచారము సాగుతూనే ఉంది. దీనిని నమ్ముకొనియే కాబోలు జపాను మరియొక పన్యాయము మంచూరియా సరిహద్దున సోవియటు ప్రభుత్వంతో గిల్లి

సామ్యవాదం

★ ధనసామ్యం ★

విశ్వశాంతికి

— రాజమార్గం —

★ ధాతుసామ్యం ★

మనశ్శాంతికి

— మూలసూత్రం —

రక్తవృద్ధి, కంఠపుష్టి

— కలిగి ఉంటే —

మనశ్శాంతికి - తగుసరాయ

మంచి శక్తికి - రాపుతలు.

ధాతుసామ్యపు

— శక్తు లెన్నో —

'అమృతప్రాశ' లో

ఇమిడి ఉన్నాయి.

స్వామీన్ 'అమృతప్రాశ'

అశ్విన్ కుమార్ శాస్త్రి

నర్సాపురం

అద్వైతజయ

విజయనగరము

చక్కని కథలు, వ్యాసాలు ఉంటాయి. తక్కువ వ్యయ ప్రయాసాలతో వర్తక, పారిశ్రామికాభివృద్ధి చేయు పత్రిక యిదియే.

విద్యావనం

బాలబాలికలకు ఆచర్శప్రాయమైన పాఠశాల

వివరాలకు:—

అన్నాప్రగడ వరకాదేవి,
మంతెనవారి పాలెం,
(via) పొన్నూరు
గుంటూరు జిల్లా.

సోషలిస్టు పార్టీ వార్తలు

రేపల్లె తాలూకా కాం॥ సో॥ పార్టీ.

పై పార్టీ 14-10-38 తేదీన పల్లెకోనలో కామ్రేడ్ కంఠంనేని వెంకట సుబ్బయ్యగారి అధ్యక్షతను సమావేశమై యీ క్రింది తీర్మానములను గావించడమైనది.

1. రాబోవు జిల్లా బోర్డు యెన్నికలకు పార్టీ తరఫున కరపత్రములు అచ్చు వేయించియు, పార్టీ సభ్యులందరును విరివిగా ప్రచారము సల్పియు, తాలూకాలోని కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులకు విజయము చేకూర్చవలెననియు తీర్మానించడమైనది.

2. కాశీపట్నం రైతుల హక్కులు న్యాయమైనవని బలపర్చుచూ వారిమీది కేసులను ఉపసంహరించుకొనవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారిని కోరుచూ, జమీందారుల చర్యలను యీ సభవారు విమర్శించుచున్నారు.

3. సంస్థాన ప్రజల స్వాతంత్ర్య పోరాటమును బలపరుస్తూ, సంస్థానాధీశుల నిరంకుశ చర్యను యీ సభవారు తీవ్రముగా ఖండించుచున్నారు.

4. తాలూకాలో యువజన సంఘములు ఏర్పాటు చేయుటకు కామ్రేడ్ మోటూరు హనుమంతరావుని నియమించడమైనది.

* * *

పి-ఠాపురం తాలూకా కా॥ సో॥ పార్టీ.

27-10-38 వ తేదీన కామ్రేడ్ రావు వెంకట జగ్గారావుగారి యింటివద్ద కామ్రేడ్ రావు వెంకట్రావుగారి అధ్యక్షత క్రింద పిఠాపురం తాలూకా కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ సమావేశమై, రావు వెంకట జగ్గారావు గారిని కార్యదర్శిగను, కామ్రేడ్సు పుత్సల సత్యనారాయణగారు, రావు వెంకట్రావుగారు, రావు సత్యనారాయణరావుగారు, చిట్టాడ చిన్నగార్లను కార్య సంఘ సభ్యులుగా యెన్నుకొని తాలూకా పార్టీ యేర్పాటు చేయడమైనది.

తీర్మానములు.

1. తాలూకాలో వ్యవసాయ కూలీల మధ్య ప్రచారము సాగించి త్వరలో తాలూకా గ్రామ వ్యవసాయ కూలీల సంఘమును యేర్పాటు చేయుటకు పార్టీ సభ్యులను హెచ్చరించడమైనది.

2. శ్రీయుత పుసులూరి కోదండరామయ్యగారు "ఏజన్సీ" అను తెలుగు పత్రిక, "ఎక్స్ప్లాయిటెడ్ యేరియాస్" అను యింగ్లీషు మాస పత్రికను పెట్టుటకు డిక్లరేషన్‌కు దరఖాస్తు పెట్టగా తూర్పు గోదావరి జిల్లా మేజస్ట్రేటు ఒక్కొక్క పత్రికకు రు. 250 చొప్పున ధరావత్తు యివ్వమని అడుగుట సాధారణ పౌర సత్వపు హక్కులకు భంగకరమనియు, కాంగ్రెసువారు అధికారమునమున్న రోజులలో ఇట్టి చర్యలు కాంగ్రెసును బలహీన పరచుటకు తోడ్పడునని పుచ్ఛేకించి, వెంటనే పత్రికలకు యెట్టి ధరావత్తు లేకుండగ డిక్లరేషను యిచ్చునట్లు చూడవలసినదిగా మద్రాసు మంత్రివర్గమును హెచ్చరించడమైనది.

కొత్తపల్లి, 27—10—38. రావు వెంకట్రావు. అధ్యక్షుడు.

* * *

కాకినాడ కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ

3—11—38 తేదీని, కాకినాడ పట్టణ సోషలిస్టుపార్టీ ఆఫీసులో, కామ్రేడ్ చెలికాని వెంకట రామారావు గారి అధ్యక్షతను సాధారణ సభ్యుల సమావేశం జరిగింది. ఈక్రింది తీర్మానాలు ఏకగ్రీవంగా ఆమోదింపబడినాయి.

1. హరిపూర్ కాంగ్రెసులో ఫెడరేషన్‌పట్ల చేసిన తీర్మానాన్ని యీ సభ బలపరుస్తుంది. "సంస్థానాలలో నామినేషన్‌కు బదులుగా ఎన్నికలద్వారా సభ్యుల ఫెడరల్ అసెంబ్లీకి ఎన్నుకొనే హక్కు ఉన్నప్పటికీ ఫెడరేషన్‌ని అంగీకరించ తగదు" అని పిల్లకాయి పడేటగారి వాక్యాలు సామ్రాజ్య వ్యతిరేకతత్వానికి విరుద్ధాలు. హరిపుర తీర్మానాన్ని బలహీన పరుస్తున్నాయి. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వంతో రాజీకి లొంగే సూచన గాని యీ పైనిని యీ సభ ఖండిస్తూంది.

2. అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశంలో పౌరసత్వ హక్కుల తీర్మానమును గురించి జరిగిన చర్చ సందర్భములో అతివాదులు తమ అసమ్మతిని వెలియ జేసేరు. ఆము విషయమై మహాత్ముడు హరిజన పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసం సామ్రాజ్య వ్యతిరేక శక్తులలో చీలికలు కలిగిస్తుంది. కాబట్టి, మహాత్ముని అభిప్రాయము పట్ల యీ సభవారు తమ అసమ్మతిని ప్రకటించుచున్నారు.

3. బొంబాయి కార్మిక చట్టం కార్మిక సంఘానికి తీరని మహా అపకారం చేస్తుందనీ, అది కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళికకు వ్యతిరేకంగా ఉందని ఎరుస్తూ అలాంటి బిల్లును ప్రవేశ పెట్టే బొంబాయి కాంగ్రెసు మంత్రివర్గంవారి చర్యను ఖండిస్తూ ఆ బిల్లు ఉపసంహరించుకోమ్మని కోరుచున్నది.

4. మధుర జిల్లా పసుమలై మిల్లు సమ్మె సందర్భంలో పోలీసులు లాఠీచార్జీ చేయుట, కార్మిక సంఘాధ్యక్షుని విచారణ చేయుట అన్యాయమని, అరెస్టు చేయబడ్డ వారిని విడిచిపెట్ట వలసిందని, విచారణలోనున్నవారిపై కేసులను ఉపసంహరించుకో వలసిందని యీ సభ మద్రాసు ప్రభుత్వాన్ని కోరుచున్నది.

5. కాకినాడ పాకీ పనివాండ్రకు రావలసిన జీతం నుంచి మధ్యవర్తులు కొంత కపహరిస్తూ వాళ్ళకి అన్యాయము చేస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. వారికి సరియైన జీతము ఇచ్చుచూ వారికి ఎట్టి అన్యాయములను జరుగకుండునట్లు చూడవలసిందని మ్యునిసిపలు అధికారులను ఈ సభ కోరుచున్నది.

కాకినాడ, 5-11-38. యం. వి. పీరయ్య సెక్రటరీ.

* * *

బందరు కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ.

నేటి సాయంత్రము పట్టణ కాంగ్రెసు సోషలిస్టు పార్టీ సభ్యులు ప్రెస్ వర్కర్సు యూనియన్ ఆఫీసులో కామ్రేడ్ ఖుల్లారి తాతయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై ఈ క్రింది తీర్మానములు గావించిరి.

1. సంస్థానములలో ప్రజా ఉద్యమము రోజు రోజు వృద్ధి చెందుచున్నది. కాన బ్రిటిష్ ఇండియాలోని ఉద్యమముతో దానిని కూడా జతపరచిన, ఫెడరేషనును ఎదిరించుటకు సహాయపడును గాన, అఖిల భారత సంఘములో సంస్థానములలోని ఉద్యమములను కాంగ్రెసు ఆధ్వర్యముక్రింద జరుపవలెనని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

2. బొంబాయి మంత్రి వర్గమువారు కార్మికులకు అసంతృప్తిగా కార్మిక బిల్లును ప్రవేశపెట్టినందుకు యీ సభవారు అసమ్మతి తెల్పుచున్నారు.

3 ఈ సంవత్సరంకూడా కామ్రేడ్ సుభాష్ చంద్ర బోసుగారినే అఖిల భారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనవలసినదిగా తీర్మానించడమైనది.

4. వచ్చే కాంగ్రెసు ఎలక్షన్‌లో ప్రతి పట్టభిరోజా పోటీనిలువ పెట్టి కాంగ్రెసు ఆదర్శములను బోధపర్చవలసినదిగా తీర్మానించడమైనది.

5. బందరు పట్టణములో ఒక గ్రంథాలయము ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా తీర్మానించడమైనది.

* * *

యువజన ట్రైనింగు క్యాంపు.

యువజన సంఘాలు సరిగా పనిచేయాలంటే పూర్తిగ తర్ఫీదుపొందిన అధ్యక్షులు జరుగువారికి, ఆట్టివారిని తయారు చేయుట, వారిచే యువజన సంఘాలు విరివిగా ఏర్పాటు చేయించుట, కాంగ్రెసుద్వారా స్వాతంత్ర్య పోరాటాన్ని పెంపొందింప జేయడానికి పూర్తిగా కృషి చేయునట్లు చేయుట, యువజన ట్రైనింగు క్యాంపు ఆదర్శాలలో కొన్ని, తాలూకాకు ఒకరిని చేపలను యువజన సంఘాల పనిని చేయడానికి తన కాలాన్నంతా వినియోగించే వారిని ప్రతి జిల్లా కాం॥ సో॥ పార్టీయు, నిర్ణయించి, వారి పేర్లను అధ్యక్షుడు గారికి భీమవరం పంపించవలయును. పార్టీ కమిటీలు ఈ విషయమై వెంటనే తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

పి. సుందరయ్య
కార్యదర్శి.
ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ

స్వీకారం

గ్రంథం	రచయిత	దొరికే చోటు.
ఆస్ట్రియా స్వదేశ సంస్థానాలు	నార్ల వెంకటేశ్వరరావు—	నవయుగ ప్రచురణాలయం, పెదసనగల్లు, P. O. కృష్ణాజిల్లా.
అండమాను జీవితం:	భయంకరాచార్య—	న్యూపొలిటికల్ పబ్లిషింగుహౌస్, రాజమండ్రి.
రయితు బిడ్డ:	వ. వెంకటరత్నం—	గ్రంథకర్త, దానవాయి పేట, రాజమండ్రి.
కామ్రేడ్ లెనిన్:	స్టాలిన్—	ఆర్థిక రాజకీయ విజ్ఞాన పరిషత్తు, కాకినాడ.
అంతా సామ్యవాదులే:	ఎం. ఆర్. రాజు—	బి. ఎన్. కె. ప్రెస్, జి. టి. మద్రాసు.
గాంధిగారి వాదము:	సోమనాథ లహిరి—	యువజన సంఘం, చిల్లబూరు, రేపల్లె తాలూకా.
విద్యార్థి:	కామ్రేడ్ శెట్టిపల్లి—	గ్రంథకర్త, గుడివాడ.
అపోహ:	గాలిపాల సుందరరావు—	ఉషా గ్రంథావళి, [illegible] జిల్లా.
నాడు—నేడు:	(అనువాదకుడు-రామమోహన్)	విశ్వసాహిత్యమాల, [illegible]
యువకథావళి—		యువ-కార్యాలయము, [illegible]
త్రిలోచనకవితాలు:	రవీంద్రనాథమైత్ర—	యువ కార్యాలయము, [illegible]
హైందవ ధర్మపోలిటు	సురవరము ప్రతాప రెడ్డిగారు—	దేశోద్ధారక గ్రంథమాల, [illegible]

కార్మిక సమస్యలు

(22 వ పేజీ తరువాయి)

ఆంధ్ర ప్రెస్‌వర్కర్స్ సమావేశం

యీనెల 30-10-38 తేదీని ఏలూరులో ఆచార్య రంగాగారి అధ్యక్షతను జరిగింది. 70 ప్రతినిధులు హాజరయారు. మద్రాసు మంత్రివర్గం అంతర్జాతీయ లేబరు ఆఫీసుయొక్క సూచనల ప్రకారం కార్మిక శాసనాలను చేయవలెనని కోరుతూ తీర్మానించారు. దేశములోని వివిధ ప్రెస్ సంఘాల ఐక్యతను సంతరిస్తూ అంతర్జాతీయ కార్మిక సంఘాలను ఐక్యము చేయుటకు సోవియట్ యూనియన్ చేయుచున్న కృషిని కొనియాడుతూ, దీనిని సహ మెరుస్తున్నారని కార్మిక నాయకులందరూ పూనుకోవలెనని కోరారు. ప్రతి ప్రాంతమును నిండును ప్రెస్ కమిటీలను ఏర్పాటుచేసి ఆయా ప్రెస్సులలోని కార్మికుల కష్టాల నివారణకై పని చేయవలసినదని తీర్మానింపబడింది. ప్రతినెలా ఒక సభ్యుడు మరే గింపు బహిరంగ సభను జరిపి తమ కష్టాలను వెల్లడించాలి. ప్రతి ఆఫీసుకు వారాని, కార్మిక హక్కు. విశ్రాంతి దినాలను తెప్పించుకోవాలని సూచింపబడింది. కామ్రేడ్ డిమిట్రాఫ్ జన్మదినమున ఆంధ్ర ప్రెస్ వర్కర్సుడే జరుపవలసినదిగా తీర్మానింపబడింది.

వీటిని అమలు జరుపుటలో ఆంధ్ర ప్రెస్ వర్కర్ల ఉద్యమం అభివృద్ధినొందగలదని విశ్వసించగలము.

పంచలపాక

మిల్లు యజమానికి జరిమానా.

పంచలపాక రామచంద్ర బట్టల మిల్లు యజమాని ఫ్యాక్టరీ చట్టానికి వ్యతిరేకంగా పని చేయించాడని గంటలలో పని చేయించినందుకు 42 వ సెక్షన్ క్రింద ఫ్యాక్టరీ ఇన్స్పెక్టరుగారు కేసు చేయగా కాకినాడ సబ్‌డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటుగారు 100 రూపాయిలు జరిమానా విధించారు. ఆంధ్ర దేశములో అనేక ఫ్యాక్టరీలలో ఫ్యాక్టరీ ఆక్టుకు వ్యతిరేకంగా యజమానులు ప్రవర్తిస్తున్నారు. వీటి విషయమై తగుచర్య తీసుకొనుటకు కార్మికులు, వారి శ్రేయోభిలాషులు పూనుకోవాలి.

చిట్టివలస

మరొక పెద్ద సమ్మెయా?

చిట్టివలస కార్మిక తగాదా సందర్భంలో ప్రభుత్వపు విచారణ కమిటీ వారిచ్చిన సూచనలను యజమానులు అమలు జరుపుట లేదు. కార్మిక సంఘ సభ్యులుగా నున్న వారిపై నిర్బంధాలు ఎక్కువ చేస్తున్నారు. ఈ వైఖరిని యజమానులు వదలి, విచారణ కమిటీ సూచనలు వారం రోజులలో అమలు జరుపకపోతే తీవ్రమైన చర్యకు దిగుతామని కార్మిక సంఘం యజమానులకు నోటీసిచ్చింది.

మ.ధు.ర.

మదురై కార్మికుల తగాదా, కాంగ్రెసు మంత్రుల సత్తానంతా బయట పెట్టింది. నూతన రాజ్యాంగపు మెరుపులోని రహస్యాన్నంతా బయట పెట్టింది. మదురలో మహాలక్ష్మి మిల్లు కార్మికుల తమ యిబ్బందులను తొలగించ వలసినదని ఆగస్టు రెండవ వారంలో యజమానులకు తెలియజేశారు. ఇంతలో లేబరు మంత్రి సలహాపై కమీషనర్‌గారు కలుగజేసుకొనవలసి వస్తే న్యాయం జరుగుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో ఏ విధమైన కార్యాచరణకు వారు దిగలేదు. స్థానికంగా వుండే కార్మిక సంఘానికి నాయకులనని ప్రవర్తిస్తున్న వరదరాజులు నాయుడుగారు కార్మికుల సంఘం కమిటీగా నేలేదు. ప్రభుత్వ అధికారులు వారితో మాట్లాడుతూ ఉండగా కార్మికుల తరపున ప్రాతినిధ్యం వహించి పనిచేసే 14 మందిని యజమానులు పనిలోనుంచి తొలగించారు. అప్పుడు కాంగ్రెసు ఎం. యల్. ఏ. మున్సిపల్ కౌన్సిలరు శ్రీనివాసుగారిని అధ్యక్షులుగా పెట్టుకొని 600 మంది సమావేశమై సమ్మె చేయాలని తీర్మానించుకొన్నారు. మొత్తం ఆయిదుగురు 3 గ్లను మాత్రమే స్వచ్ఛందంగా పని చేశారు. సెప్టెంబరు 8 నుంచి అక్టోబరు 5 లోగా 40 మందిని, 5 నుంచి 13 లోగా 15 మందిని పనిలోనుంచి యజమానులు తొలగించారు. అక్టోబరు 13 వ తేదీని సమ్మె ప్రారంభమయింది. 150 మంది అరెస్టు, యం. యల్. ఏ. అరెస్టు జరిగాయి.

18 వ తేదీని మద్రాసు మంత్రివర్గం ప్రకటన చేసింది. సమ్మెపై విచారణ జరపడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించిన మీదట, పనిచేయుచుండిన 11 గురు కార్మికులను చేర్చుకోవడానికి యజమానులు అంగీకరించ లేదు. ఆ ఎవరూ సమ్మె చేస్తారని మంత్రి రామలింగ శ్రేయర్‌గారు చెప్పారని ప్రకటించింది. ఇందులో ఏ న్యాయమూ లేదు. తరువాత 18 వ తేదీ రాత్రి సమ్మె చేయుటకు తీర్మానించారని. ఆ ప్రకారంగా, మొదటలో యజమానులచే తీసుకొనబడనటువంటి కార్మికుల వారిలో పనికొని మూడొందల రోజుల వరకు పనిలోకి తీసుకొనడానికి పట్టుదల వహించారని. అది కాంగ్రెసు యుతం కాదని ఆయినే అన్ని అరెస్టులు జరిగాయని, అయినా ఆ "హింస" ఇంకా సాగించని. అది కేవలం "అక్రమము, న్యాయవిరుద్ధం" అని విచారించునట్లు తెలిపి ప్రోత్సాహించునని ప్రకటన చేసింది.

తరువాత తమిళనాడు కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి ఎ. ఐ. సి. సి. మెంబరు అయిన కామ్రేడ్ పి. జీవానందం మరికొందరు అరెస్టు చేయబడ్డారు. తమిళనాడ్ కాంగ్రెసు సంఘ సభలో యీ వ్యవహారాన్ని గూర్చి ఆందోళన బయలు దేరింది. సానుభూతి సభలు జరిగాయి. ఆది విచారించడానికి కార్యదర్శి స్వయంగా పూనుకొని పేప కరస్పాండెంసు చేయించారు. కార్మికుల కోర్కెలన్నీ యజమాని అంగీకరించారు. తాము పనిలోకి తీసుకోడానికి నిరాకరించిన 14 గురిని తీసుకోడానికి అంగీకరించారు. అరెస్టు చేయబడిన కార్మికులు విడుదల అయిన వెంటనే వారి నందరిని పనిలో చేర్చుకొంటామన్నారు. సంఘంలో సభ్యులుగా ఉన్నందుకుగాని, సమ్మె చేసినందుకుగాని, ఎవరిని పనిలోనుంచి తీసివేయమని అంగీకరించారు. యజమానుల తరపున జరుగవలసినవన్నీ జరిగాయి ప్రభుత్వం తరపున జరుగవలసిన పని మిగిలింది.

ఎవరిని లేకుండా స్త్రైకును విరమణ చేయాలి. కేసులు అన్నీ ఉపసంహరించుకోవాలి. నిషేధాజ్ఞలు రద్దు చేయాలి.

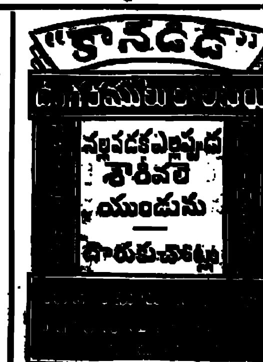
కాశీపట్టణ యదార్థ గాథ

(17 వ పేజీ తరువాయి)

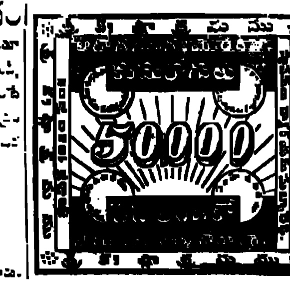
హింసాత్మక రాహిత్యముగ నిత్రము పద్ధతులమీద తమ హక్కులను సాధించుకొనగలరని పదే పదే బోధించుట మూలముననే వారి భూస్వామ్య అనాలోచితమైన సహజ హింసాత్మక మార్గములు సంపూర్ణముగ విడనాడి నేను కార్యసాధనకు శాంతియుత పద్ధతుల అవలంబించు చున్నారని స్పష్ట పడును. ఇట్టి సంపన్నమున కాం. కాం. కమిటీ తరపున బాధ్యతగల కొంతమంది వ్యక్తులు రైతులలో దౌర్జన్యము పురికొల్పుచున్నారని, జమీం దారీ పక్షపాతులు, ఉద్యోగులు చేయుచున్న ముప్పరి దాడులను శ్రీ పట్టాభి సీతారామయ్యగారు నమ్ముట, గాంధీజీ సమర్థించుట విచారకరము. అస్తులగు కాశీపట్నం రైతులకు తీరని అపకారము చేసిన వారైరి. ఉద్యోగుల విరంకుశ ప్రవర్తనకు, దుష్ప్రచారమునకు తావొసగి జమీన్దారునకు బలము చేకూర్చిన వారైరి, అని చెప్పవలసి వచ్చినందులకు చింతిల్లుచున్నాము.

పట్టాభిగారు అప్పటికి వెళ్ళి పరిస్థితులను స్వయంగ గమనించి ఎస్టేటువారిని రైతులను బహిరంగముగ విచారించక జమీన్దారీ, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులను, జమీన్దారీ పక్షపాతులను రహస్యంగ విచారించియుం లేక సి. ఐ. డీలు ఉపన్యాసము చెప్పు నప్పుడు ఉపన్యాస విషయములను సరిగా రిపోర్టు చేయజాలరని నేను సవాలుచేసి చెప్పగలనని కాంగ్రెసు మంత్రివర్గం ఏర్పడిన పిమ్మటనే పత్రికల మూలమున వెల్లడించిన పట్టాభిగారే సి. ఐ. డీల రిపోర్టును ఆధారముగ గొనియే విషయ నిర్ధారణలో తొందర పడిరని చెప్పక తప్పదు. నిష్పక్షపాతమైన బహిరంగ విచారణ ద్వారాగాని, కాంగ్రెసు సంఘ కమిటీద్వారాగాని జరిపిన సోషలిస్టుల పట్ల తాము వెల్లడించిన భావములు సమగ్ర విచారణలేని ఫలితములని అంగీకరించగలరని నా నమ్మకము.

పై విషయములను బట్టి అనాదినుంచి ఆ భూమిపై ఆధారపడి జీవించుచున్న పేద రైతాంగమును, అవసరముల కొరకు స్వార్థముల కొరకు ఉపయోగించుకొని మేరు దాటి తెప్ప కాల్చిన చందమున వారి క్షేమాన వాగ్దానములు మంట కల్పి, రైతు జీవనాధారమును పోగొట్టి మాయుచున్న జమీంవారుగారి చర్యలను రైతు లోకము గ్రహించి కాశీపట్నం రైతుల పోరాటమునకు అఖిల రైతాంగమును సానుభూతి చూపించి, వారలకు ఆర్థికముగను, యితర విధములగను సహాయముచేయ రైతులను రైతు సంఘములను కోరుచున్నాను. ఆ॥ భా॥ కాం॥ కమిటీవారు గాని, గాంధీగారు గాని ఒక నిష్పక్షపాతమైన విచారణ కమిటీని నియమించి రైతు జమీందారీ మధ్య జరుగుచున్న వివాదమునందలి సత్యమును బయల్పరచవలెనని కోరుచున్నాను. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంవారు వెంటనే అధికార అనధికారేతర సభ్యులతో గూడిన ఒక కమిటీని నియమించి కాశీపట్న సమస్యను ఉచితరీతిని పరిష్కరించుట అవసర ధర్మమని వారికి విన్నవించుచున్నాను.

"కానడడా"

50000

సంవత్సర చందా 3—0—0
అర్ధ సంవత్సర చందా 1—10—0
[illegible]

నవశక్తి

Printed and Published by M. Annapurniah at Navasakti Press, Governorpet, Bezwada.

END OF ISSUE